

V Ä I N Ö L E H T O N E N

**KAKSI
MAAILMAA**

TAMPEREELLA 1957

P. E: N K A N N A T U S L I I T T O

K A K S I M A A I L M A A

PDF-tiedosto on skannattu vuoden 1957 painoksesta.

Taustalla olevaan hakukelpoiseen tekstiin on saattanut jäädä alkuperäisestä poikkeavia kohtia.

Ilmiselviäkään painovirheitä ei ole korjattu.

(Ks. J. R. Hannula, Kristosofian Polulla II, s. 304.)

Lahdessa tammikuussa 2015

Jaakko Kesävuori

KAKSI MAAILMAA

KIRJOITTANUT

VÄINÖ LEHTONEN

TAMPEREELLA 1957

P. E:N KANNATUSLIITTO

TAMPEREELLA 1957
TAMMER-PAINO Oy

SISÄLLYS:

Alkusana	Sivu	7
I Levoton nykyaika	„	10
II Kehityksen koulu	„	18
III Uusi luonnonvoima	„	35
IV Palestiina ja Suomi	„	43
V Sammon juuret	„	58
VI Kaleva — jumalien maailma	„	71
VII ”Kosintaretket” I	„	83
VIII ”Kosintaretket” II	„	92
IX Kolme tietä	„	113
X Kanteleen soitto	„	135
XI Kullervotarun nykyajassa	„	145
XII Uskonpuhdistus	„	159
XIII Yksilöllinen kehitys	„	178
XIV Kaksi maailmaa	„	191

Vaka vanha Väinämöinen ...
Näki puut ylenneheksi,
Vesat nuoret nousneheksi;
Yks' on tammi taimimatta,
Juurtumatta puu Jumalan.

Vuotti vielä yötä kolme,
Saman verran päiviäki.

Saip' on siihen lemmen lehti,
Lemmen lehti, tammen terho,
Josta kasvoi kaunis taimi,
Yleni vihanta virpi;
Nousi maasta mansikkaisna,
Kasvoi kaksiharukkaisna.

Ojenteli oksiansa,
Levitteli lehviänsä.

Kenpä siitä oksan otti,
Se otti ikuisen onnen;
Kenpä siitä latvan taittoi,
Se taittoi ikuisen taian;
Kenpä lehvän leikkaeli,
Se leikkoi ikuisen lemmen.

(Kalevala)

ALKUSANA

Seuraavilla sivuilla yritämme jälleen syventyä aikamme ilmiöihin ja moniin pulmakysymyksiin. Tällöin joudumme keskittymään kristosofisen elämänymmärryksen sisältöön, johon liittyy elimellisesti H. P. Blavatskyn teosofinen sanoma. Tällöin toteamme, että kaiken inhimillisen sivistyksen perusta on jumalviisaus, joka on pukeutunut eri uskontojen muotoon, vastaten kunkin aikakauden henkisiä tarpeita. Planeettamme on suuri koulu ja sen opettajina ovat toimineet ne jumalviisaat olennot, jotka toisista aurinkokuntamme kehitysjärjestelmistä saapuneina ovat olleet opettajinamme. Uskontojen avulla he ovat yrittäneet kasvattaa meitä kohti ihmisyyttä. Näin on ihmiskunta kasvanut elämänkouluaan käyden vuosimiljoonien kuluessa suurien rotujensa myötävaikutuksella ja profeettojen sarjan opastamana. Olemme kasvaneet sangen monipuolisiksi olennoiksi, sekä älykkäiksi että taitaviksi. Mutta moraalisesti emme vielä ole saavuttaneet ihmisyyden mittaa, sitä kertoo maailman kansojen nykyhetkinen tilanne. Onhan

sota kansojen mielityötä, onhan väkivalta edelleen kunniassa. Kristityt kansat todistavat elämällään, ettei Kristuksen oppi rakkaudesta ja pahan vastustamattomuudesta ole kantanut hedelmää.

Onko siis uskontojen työ ollut turhaa?

Tähän vastaa aikamme teosofinen ja kristosofinen sanoma: Uskontojen perustajien, Jeesus Kristuksenkin elämäntyö on joukkoliikkeeksi muuttuneena valunut sanaan, mutta yksilöiden sisäiseen kasvuun he ovat vaikuttaneet. Ainakin vähäisempi osa ihmiskunnasta on uskontojen johdolla etsinyt syvempää elämänviisautta ja kun näiden lukumäärä on kasvanut — jälleensyntymien kuluessa — riittävän suureksi, niin on tullut mahdollisuus ratkaisevaan käännekohtaan planeettamme ja sen ihmiskunnan elämässä. Tällaiseen aikaan olemme nyt joutuneet. Johan Jeesuskin viittasi ”lopun aikaan” ja ”viimeiseen tuomioon”, jolloin kansatkin kutsutaan tuomiolle, jolloin vallitsee yleinen levottomuus ja ”hävityksen kauhistus”. Tällöin Ihmisen Poika saapuu kunniassaan, ei siis enää vainottuna ja ristillä riippuvana.

Tämä merkitsee — toteaa kristosofinen sanoma — että alkaa suuri uskonpuhdistus, jopa aivan uusi uskonto. Sellainen onkin jo alkanut Suomessa. Mutta suuri uskonpuhdistus sisällyttää itseensä kaikki entisetkin uskonnot, siis myöskin Suomen muinaisuskonnon. Nehän ovat kaikki saman suuren Elämänpuun, Jumalanpuun oksia ja hedelmiä, saman jumalviisauden synnyttämiä. Näin ollen elämässä vallitsee ”ju-

malallinen suunnitelma", joten esim. suomalaisuuden varhaiskaudella, tuhansia vuosia sitten muinaiset tietäjämme saattoivat aavistella kansamme tulevaa elämäntehtävää. He tunsivat tuota "jumalien suunnitelmaa" ja aavistuksensa he pukivat runojen ja laulujen suomiin vertauskuviin. Saatamme niitä ymmärtää nyt, kun aavistukset ovat muuttuneet todeksi, kun ajan virta vierii ohitsemme ja siinä mukana muinaisuuskin jälleensyntyy uudeksi.

Tampereella 1 p:nä kesäkuuta 1957.

V ä i n ö L e h t o n e n .

I

LEVOTON NYKYAIKA

Aikamme kiireellisyys pakoittaa meidät pysähtymään ja kysymään, miksi ihmiskunnan, vieläpä fyysillisen luonnonkin on vallannut ennen tuntematon levottomuus? Miksi juuri nykyaikana olemme "heränneet" huomaamaan esim. olosuhteitten epätydyttävyyden, miksi luokkaviha raastaa kansojen eheyttä? Miksi valtavat joukot intoutuvat uskomaan poliittisiin ideoihin, joiden käytäntöön soveltuvaisuutta ei ole voitu todistaa? Mistä johtuu kansojen keskeinen sekä vapaaehtoinen että pakollinen kiihtyvä voimien keskitys ja sitä seuraavat yhä totaalisemmiksi muodostuneet sodat? Entä kaikki nykyajan tieteelliset ja teknilliset saavutukset? Näemme kaikkialla uutta ja erikoista, kuten liikenteen kiihtyvää nopeutta, tiedotusjärjestelmän joustavuutta ja yleismaailmallisuutta. Niin ikään tapahtuu yhteiskuntaelämän kaikilla aloilla keskittymistä. Kauppa, teollisuus, koulut, sairaalat, vankilat... pyrkivät keskittymään yhä suuremmiksi orgaaneiksi. Ja kaikesta näistä huokuu kovan koneellisuuden, kiireellisyyden

ja hermoja rasittavan levottomuuden tuntu. Aikamme on kadottanut jotain inhimillistä, leppoisaa rauhanomaisuutta. — Vieläpä luontokin on intoutunut levottomaksi. Entistä tiheämmin tapahtuu myrskyjä, tulvia, maanjäristyksiä... — Olemme pakoitettut kysymään: Miksi elämä on muodostunut tällaiseksi juuri nykyaikana, muutaman vuosisadan, vieläpä viimeisten vuosikymmenien aikana?

Vielä viime vuosisadalla, jolloin kirkkousko ja materialismi määräsivät ratkaisevasti ihmisten ajatussuunnan, saattoi totuutta etsivä ihminen turvautua pääasiallisesti vain näiden tarjoamiin elämänselityksiin. Opettivathan kirkot ihmiskunnan iäksi vain muutaman vuosituhannen, eikä tieteellinen tutkimuskaan uskaltanut löydöistään huolimatta poiketa liiaksi virallisen kristikunnan omaksumasta näkemyksestä. Vaikka aikamme levottomuusoireet alkoivatkin silloin jo tuntuvasti ilmetä, niin ihmettelevä kysyjä oli helposti tyrmättävissä noiden kahden vallassaolevan elämänkäsityksen avulla. Niinpä tieteellinen tutkimus viittasi kivikauteen sanoen: Se oli ihmiskunnan alkutila ja siitä on kulunut vain muutama vuosituhat.

Mutta kahdeskymmenes vuosisata antoi uutta purtavaa. Geologiset löydöt ym. todistivat ihmiskunnan eläneen jopa satojamiljoonia vuosia. Mitä siis olikaan ennen kivikautta? Mikä on ihmiskunnan ja planeettamme arvoitus? Se ei ollutkaan ratkaistavissa näin suoraviivaisella tavalla.

Ehkä saatamme sanoa Salomonin tavalla, ettei ole mitään uutta auringon alla. Muinaiset kulttuurit ovat kukaties painuneet merien pohjaan luonnonmullistuksissa, joten uusi sivistys on alkanut aikanaan muualla ja aivan kuin alusta. Tähän viittaa Platonkin kertoessaan Poseidoniasta, Atlantiksen viimeisestä saaresta, mikä upposi noin 11000 vuotta sitten. Samaa kertovat Pääsiäissaaren mystilliset kivi-kuvapatsaat.

Mitä kauemmaksi menneisyyteen tutkijoitten silmä kantaa, sitä selvemmin sanoo tuo menneisyys, ettei maapallolla ole ollut koskaan ennen nykyajan kaltaista vaihetta. Tällä tarkoitamme aikamme yleismaailmallisuutta. Suuret sivistyskaudet ovat tietenkin seuranneet toisiaan suurine saavutuksineen, joten auringon alla ei ole mitään uutta siinä merkityksessä. Mutta jos joskus olisi ollut aika, jolloin kaikki maanosat olisivat tunteneet toisensa kuten nykyaikana, jos kaikki maailman kansat olisivat olleet keskenään kanssakäymisessä, niin sellaista sivistystä ei olisi kokonaan hävittänyt jonkun manteereen uppoaminen. Se sivistys olisi jatkunut jossain toisessa maan osassa. Mutta tutkijat päätyvät kivikauteen, joten on luonnollista, että vanhat sivistykset ovat hautautuneet ja uusi on alkanut jälleen jostakin kivikaudesta. Ei ihmiskunta ole voinut elää aivan kuin paikallaan vuosimiljoonia ja vasta muutamana vuosituhantena kehittyä sivistyskansoiksi. Luonto ei näy tekevän hyppäyksiä.

Ja kuitenkin nykyaika osoittaa, kuin luonto olisi tehnyt hypyn. Sillä käsillä oleva länsimainen kulttuuri kaikkine aineellisine saavutuksineen ja yleismaailmallisuuksineen on syntynyt perin lyhyessä ajassa. Vain muutamassa vuosisadassa. Tässä materialistisen elämänkuvan solmu. Sillä uudemmat tutkimuksetkin osoittavat ihmisen iäksi kuten sanoimme, vuosimiljoonia, joten kehitys on perin hidadasta. Ja kuitenkin muutama vuosisata voi muuttaa näin ihmisen, tehden hänestä melkein luonnonvoimien herran. — Ajassamme on todellakin jotain arveluttavaa. Sekä ajassa että aikamme ihmisessä. Saatammekin kuulla vanhempien ihmisten toisinaan puhuvan, että jos edesmenneet tietäisivät, minkälaiseksi maailma on muuttunut, niin kyllä he varmaan kääntyisivät haudoissaan.

— — —

Nykyaikaa voidaan syystä nimittää ristiriitojen aikakaudeksi. Niinpä aikamme ihminen keksi koneen toimeentulonsa helpoittamiseksi. Hän vangitsi höyryn, keksi sähkövoiman lait. Hän alistui luonnonvoimat toisensa jälkeen palvelukseensa ja tämän kaiken hän teki, kuten sanottu, helpottaakseen elämäänsä, vähentääkseen omaa työtaakkaansa. Hän osasi luoda koneesta melkein ylivoimaisen, monessa suhteessa itseään tehokkaamman välineen. Kone osaa tehdä raskaamman työn, on nopeudessaan tuhatkertaisesti ihmistä tehokkaampi, kykenee tarkkuudessaan ja hienoudessaan loistavasti voittamaan ihmiskäden, toi-

mii eräissä tehtävissään ajatusta nopeammin. Pinnalta katsoen luulisi koneen tekevän ihmisestä työtömän, sillä tuotanto on melkein laskemattomasti moninkertaistunut koneitten ja luonnonvoimien yhteistyön avulla. Mutta toisin on käynyt, ihminen, jota sanotaan luomakunnan kruunuksi ja herraksi, onkin juotunut rakentamansa koneen orjaksi. Tämä on karu tosiasia, vaikka me, jotka olemme syntyneet ja kasvaneet koneellisen aikakauden mukana, olemme kaikeen tottuneet ja pidämme tilannetta luonnollisena, vaikka tunnemme ainaisen kiireen painajaisen tavoin ahdistavan. Joskus kyllä ilmenee aikoja, jolloin työ loppuu, mutta tilanne ei johdu siitä, että tekijöillä olisi jo kaikkea yltäkyllin, vaan toisista syistä. Työtömyys on epänormaali tila, kiireinen koneen orjuus normaali, tällainen on yleinen käsitys. — Pyrkimyksenä oli siis aineellisen elämän helpottaminen, saavutus: sen kiristyminen ja orjuus. Miten näin päinvastainen tulos on mahdollinen, olemmehan järjellä varustettuja, toimiihan älymme koneissakin? Ehkä olemmekin vain älykkäitä emmekä järkeviä! Miksi emme kykene järjestämään yhteiskunnissamme harmonista tilannetta, miksi kiire ja levottomuus hallitsee ja vallitsee aineellisen yltäkylläisyyden keskellä.

Tämän koneellisen kulttuurin kasvatteina olemme ei ainoastaan oikeutetut vaan myöskin velvoitetut katselemaan tilannetta läpikotaisin. Tällöin on todettava, että yhteiskuntiemme kaikki elimet, niiden jokainen solu puuhaa joko tietoisesti tai tietämättään

sotaa silmälläpitäen. Tästä on luonnollisena seurauksena sekä sotaisen hengen että aseistuksen kaikinpuoleinen tehostuminen, mikä johtaa ennemmin tai myöhemmin sotaan. Mihin pyrimme, sitä saavutamme. Olemme jo kokeneet kaksi maailmanpaloa ja kolmatta entistä julmempaa valmistellaan kilpavarustelujen merkeissä. Kun toistuvilla sodilla hävitämme sen, minkä vuosikymmenien työllä ja ponnistuksilla rakennamme, niin riittäähän kansoilla puuhaa. Toinen asia on, onko tällainen puuha järkevää, sillä sodan kyltymättömään vatsaan mahtuu kyllä enemmänkin, kuin mitä ehdimme kunnolla valmistamaan.

Eikö tällainen elämä todista henkistä vararikkoa! Länsimainen sivistys on syntynyt ja kasvanut kristinuskon vanavedessä, joten kristillinen rakkauden ja hyvän tahdon henki pitäisi hallita kristittyjä kansoja. Onhan teknillinen sota kristittyjen kansojen luomus, miten siihen suhtautuu Kristuksen oppi, rakkaus ja hyvä tahto? Eikö virallinen kristikunta tunnekaan oman Mestarinsa opetuksia ?

Kiinnitämme huomiomme yleisesti tunnustettuun sodan pyhyteen. Kun kansa joutuu perinpohjaisen varustautumisensa seurauksena sotaan, niin — sanotaan — sellainen sota on pyhää. Mutta sana ”pyhä” jo ilmaisee jotakin uskonnosta ja Jumalasta. Virallinen kristillisyys tunnustaa siis Jumalan ja sodan liittyvän yhteen, joten henkisen vararikon syyt ovat löydettävissä vallitsevasta ns. kristillisyydestä. Kaikinielevää sotaa ei näin ollen käsitetäkään todelli-

suudessa pahaksi, vaan eräänlaiseksi Jumalan suojelemaksi pyhäksi asiaksi. — Kun siis kansa, joka on uskonnollinen joko luonnostaan tai ”isiensä uskoa” kunnioittaakseen, nojautuu tarjollaolevaan kristillisyyteen tyydyttääkseen uskonnollista kaipuutaan, ja kun sille esitetään Jumala sotien suojelijaksi on luonnollista, että kansa tukee Jumalaansa. Jos joku yksilö näkee omantuntonsa valossa sodan pahana, niin hänen omaksumansa kristillisyyks sanoo: Sinä taistelet Jumalaasi vastaan, miten sinä uskallat olla parempi kuin Luoja!

Edellä oleva katsaus paljastanee alustavasti valitsevan tilanteen erään perussyyn. Kansojen jatkuva vararikkotila ja yleismaailmallinen kaaos ovat sotien seurauksia. Sodat ovat paisuneet luonnottomiksi niiden oletetun pyhyyden vuoksi ja tuo ”pyhyys” johtuu siitä, että kristikunta joko ei tunne tai ei välitä Jeesus Kristuksen opetuksista. Tilanne on perin oudokuttava ja vakava, sillä kristikunta on alistanut Messarinsa palvelemaan suurinta rikosta, mitä saatamme tehdä, ihmisten joukkoteloitusta. Eikö maailmassa ole kyllin pahaa, jotta sitä ei tarvitsisi paisuttaa sellaisen Opettajan tuella, joka itse opetti oppilaitaan: Pistä miekkasi tuppeen, joka siihen tarttuu, hän siihen hukkuu; ja vielä: Te olette kuulleet sanottavan vanhoille: Älä tapa, mutta minä sanon teille: Joka vihastuukin, on jo murhaaja.

— — —

Pekka Ervast, ainutlaatuinen teosofinen työntekijä Suomessa huomautti: ”Aika muuttuu hieman vaka-

vammaksi, on kuin kaikki pirut päästettäisiin irti”. Lause on hyvä kuva ajastamme. Maailmaa johtavat sotaiset tekijät eivät ole Jumalasta. Kristikunta elää huutavassa uskonpuhdistuksen tarpeessa, sillä vain puhdistetun kristinuskon avulla se alkaisi ymmärtää oman Mestarinsa opetuksia rauhasta, rakkaudesta ja ihmisyydestä. Pekka Ervast puhui ja kirjoitti sekä uskonpuhdistuksesta että aivan uudesta uskonnosta antaen ymmärtää, että sellaista ei ainoastaan kaivata, vaan että uskonpuhdistus on jo alkanut. Näillä opetuksillaan hän tähtäsi asioiden ytimeen, sillä sivistys edellyttää uskontoa, kulttuurit ovat itse asiassa syntyneetkin uskontojen laskemalle perustukselle. Näin on aina ollut ja tulee olemaan vastaisuudessaakin. Planeettamme elämän inhimillistyminen seuraa kristikunnan inhimillistymistä, joten kyseessä on ensikädessä kristikunnan tervehtyminen. Tämä voi tapahtua vain siten, että kristikunta saa oikean käsityksen Kristuksen opetuksista ja kosmillisen ja mystillisen Kristuksen suhteesta ihmiskuntaan. Teosofinen liike valmisti tälle suurtyölle maaperää, joten sekä uskonpuhdistus että yleismaailmalliseksi muodostuva ihmisyyden uskonto pääsi Suomessa synty-mään.

Kuullessamme lauseen: Uusi uskonto on syntynyt, niin se vavahduttaa. Ei kait sellainen synny sattumalta? Olemmehan aina uskoneet, että uskonto on ilmoitus jumalalliselta taholta. Saadaksemme tähän selvyyttä ja ymmärtääksemme aikamme erikoisuutta yleensä, teemme lyhyen katsauksen ihmiskehitykseen.

II

KEHITYKSEN KOULU

Usko kehitykseen on kulttuurikansoissa saavuttanut jo pysyvän jalansijan. Mm. tieteellinen tutkimus on osoittanut kaikissa luonnonvaltakunnissa tapahtuneen asteettaisen kehityksen alkeellisimmista muodoista täydellisimpiin. On todettu elollisen olion, sen jouduttua pois vakiintuneista olosuhteista, joissa se on tottunut elämään, kehittävän uutta ympäristöä vastaavia avuja, joiden avulla se pyrkii voittamaan elämisen vaikeudet. Olosuhteet jouduttavat kehitystä ja elämään sisältyy tuntemattomia tekijöitä, jotka kannustavat elollista oliota ylittämään eteen tulevat vaikeudet.

Ilmiö pitää paikkansa aineellisessa elämässä, mutta se näkyy ehkä vielä selvempänä sieluelämässä. Kotieläimessä saattaa herätä opetuksen seurauksena eräitä inhimillisiä piirteitä ja ihmisten opettaminenhan sisältyy luonnostaan kulttuurikansojen elinehtoihin. Täten kehittyy sieluelämä yhä monipuolisemmaksi ja sisältörikkaammaksi. — Mutta tämän ohel-

la on todettu kehityksen vastakkaisilmiö, degeneroituminen, taantuminen, rappeutuminen. Hedelmäpuut saattavat "villiintyä", eläinten suku huonontua, vieläpä on tavattu ihmisrotuja, jotka ovat vanhojen kulttuurikansojen jäännöksiä, mutta siitä huolimatta rappeutuneita sekä sielullisesti että ruumiillisesti. Elämässä vaikuttaa siis kaksi vastakkaista linjaa, kehitys ja taantumus. Nämä molemmat ilmiöt toteuttavat elämän tarkoituksenmukaisuutta, joten niiden takana täytyy olla syvempi syy vaikuttamassa. Voisimme kuvata sitä seuraavasti:

Kehitys ei tapahdu sokeasti, se on viisas ja tarkoituksellinen. Tarkoituksenmukaisuus ilmenee siinä, että se pyrkii kohti lähintä tavoitetta. Kun tavoite on saavutettu, alkaa uusi kehitysjakso. Mutta jaksosten rajakohdassa kehitysvirtaan liittyy uusi voimapanos sitä johtavien henkisten voimien taholta. Voimapanoksen tarkoituksena on johtaa kehitysvirtaa siten, että alkuperäinen suunnitelma aikanaan toteutuisi, mutta tuo alkuidea on niin korkea, ettei se toteudu, vaikka ensimmäinen kehitysjakso saavuttaa-kin kohteensa. Alkuidea on kotoisin Jumalasta, se on korkeudessaan saavuttamaton, rajaton. Mutta kehitys etenee jaksoissa ja kun siihen liittyy jakson lopussa ja uuden jakson alussa henkinen voimapanos, niin silloin avautuu kaksi tietä: Joko kehitysjakso alkaa toteuttaa alkuideaansa vuodatetun voimapanoksen avulla, siirtyen täten elämäntielle, tai alkaa rappeutua kohti kuolemaansa. — Ajatelkaamme kansan, vaikkapa Suomen kansan kehitystä! Tämä kansa

ei ole syntynyt ilman tarkoitusta, vaan sillä on korkea henkinen tehtävä, minkä alkuidea on kehitystä johtavien voimien toimesta painettu Suomen kansan vereen. Henkinen tehtävä tulee helpoimmin näkyviin kansamme runoissa, lauluissa ja sävelissä. Vaikka niissä ei täysin selvästi esiinnykään **lopullinen** päämaali, niin **lähin** tavoite on sen sijaan selvemmin näkyvissä. Se on lyhyesti sanoen ihanne kansasta, mikä tietäjäviisauteensa turvaten karkoittaa pimeyden, valheen, vääryyden, sorron . . . , laulun ja soiton mahdollilla voittaa sodan ja väkivallan peikot. Se on ihannekuva kansasta, mikä ei asetta kannan, mikä Jumalaansa turvaten voittaa ulkoiset ja sisäiset sortajansa. Tätä ihannetilaa kohti Suomen kansa on pyrkinyt joko tietoisesti tai tiedottomasti ja yrittänyt pukea säveliin ja runoihin kaipuunsa. Alkutaival tähtää kansan taloudelliseen ja poliittiseen itsenäistymiseen, sillä vasta itsenäinen kansa voi oma-aloitteellisesti ryhtyä ihannettaan toteuttamaan. Mikäli se alkaa tehtävässään onnistua, sikäli sille avataan yhä korkeampia elämäntehtäviä.

Suomi saavutti monien vaiheiden jälkeen valtiollisen itsenäisyyden, ensimmäisen kehitysjaksonsa ratkaisevan kohteen. Taitekohdan alkaessa, vuositamme alussa sille annettiin henkinen sysäys teosofisen sanoman muodossa ja Pekka Ervastian avulla, kyetäkseen itsenäisyyden saavutettuaan toteuttamaan aseeton sivistystä. Suomen kansalle tuli siihen mahdollisuus, se saikin itsenäisyytensä ilman aseita. Samalla avautui kaksi tietä: Elämäntie ja

kuolemantie. Joko ihanne alkaa toteutua tai kansa hylkää tarjotun avun ja luisuu kuolemantielle. Jos Suomen kansa — toisista kansoista esimerkkejä ottaen — turvautuu asemahtiin, hylkää se silloin tietäjiensä opetukset ja turvansa Jumalaan. Tällöin kansa pettää ihanteensa ja niiden henkisten voimien toivon, jotka sen tulevaisuutta ovat suunnitelleet ja tehtävää hahmoitelleet. Kansa alkaa elää itseään varten, eikä sen olemassaololla ole näin ollen mitään tarkoitusta, vaan luisuminen kuoleman tielle alkaa. Jos se ottaisi vastaan sille annetun henkisen voimapanoksen, Pekka Ervastian tuoman valon ja siihen sisältyvän Vuorisaarnan moraalin, niin silloin Suomen kansa siirtyisi **tämän avun turvin** elämäntielle luopumalla asemahdistista ja alkaisi toteuttaa seuraavaa lähintä elämäntehtäväänsä. Siitä tulisi kristitty kansa, sillä kristinuskko alkaa aseettomuudesta.

Sama ilmiö kertautuu suurien aatteiden, vieläpä uskontojenkin kohdalla. Alkuihanne väläytetään alussa erittäin kirkkaana ja selvänä, kuten Jeesuksen opetuksissa esiintyvä taivasten valtakunnan rakkauselämä. Aikanaan liike laajenee ja näkee lähimmän tavoiteltavan kohteensa, jolloin ihanne uskotaan voitavan toteuttaa suuressa laajuudessa. Niinpä kristikunta perusti kirkon ja uskoi taivasten valtakunnan toteutuneen sen puitteissa. Mahdollisuus siihen tietenkin oli sillä edellytyksellä, että kirkoissa olisi toteutettu Jeesuksen opettamaa rakkauden ja aseettomuuden oppia. Siihen nämä eivät kuitenkaan

kyenneet, vaan luisuivat kuolemantielle. Ne turvautuivat valtansa tukemiseksi väkivaltaan ja inkvisitioon, raivasivat vastustajansa tulella ja miekal-la, joten Kristuksen oppi kääntyi vastakohdakseen: Taivasten valtakunnan asemesta muodostui helvetti. — Tämä esimerkki ehkä valaisee koko ihmiskunnan kehitystä.

— — —

Planeettamme kehitys tapahtuu seitsemän luomis-päivän eli jälleensyntymän kautta, joissa se laskeu-tuu aineeseen kolmen ja puolen luomispäivän ajan ja seuraavien kolmen ja puolen luomispäivän ajan se nousee aineesta, henkeväytyy. Elämme nyt neljän-nessä luomispäivässä. Tämä luomispäivä jakautuu ihmiskehitykseen nähden seitsemään juurirotuun, juurirodut vuorostaan seitsemään alarotuun eli si-vistyskauteen. Elämme nyt parhaillaan neljännän luomispäivän viidennessä juurirodussa ja tämän vii-dennessä alarodussa, minkä eurooppalais-amerikka-lainen sivistys muodostaa. Jos nimitämme aineelli-suuteen painautumista laskevaksi kaareksi, niin se saavutti syvimmän kohtansa atlantilaisena aikana, neljännessä juurirodussa, joten nykyinen kehitys-vaihe — viides juurirotu — on jo nousevalla kehi-tyskaarella. — Laskeva kaari edustaa eräässä mer-kityksessä kuolemantietä, nouseva kaari elämäntietä.

Laskevaa kaarta voidaan katsella useammasta nä-kökulmasta. Jos sitä katsellaan kehittyvän sielu-elämän ja siihen sisältyvien voimien kannalta, niin

sanotaan, että ensimmäinen luomispäivä, saturnus-
kausi, vietetään älyn tasolla, toinen tunteen, kolmas
eetteristen voimien ja nykyinen neljäs luomispäivä
minuuden kehityksen merkeissä. Jos laskevaa kaarta
kuvataan fyysillisen aineellisuuden mukaan, niin
sanotaan, että maapallo oli saturnuskaudessa vain
lämpöilmiö, toisessa luomispäivässä eli aurinkokau-
dessa se oli kaasumaisessa tilassa, kolmannessa eli
kuukaudessa nestemäisessä ja nykyisessä maakuu-
dessa kiinteässä tilassa. Planetaarinen kehitys on
siis pyrkinyt koko laskevan kaaren ajan kiinteätä
aineellisuutta kohti, joten okkultistit kuvailevatkin,
miten esim. kivet ovat degeneroituneita tuloksia tois-
ten luonnonvaltakuntien jätteistä, kuten kivihiili kas-
vikunnasta. — Koska siis itse planetaarinen kehitys
on suuntautunut aineellistumiseen päin, vaikka sa-
malla elämän kehitys siinä mukana eteneekin hen-
kistä päämääräänsä kohti, niin kuolemantie on erit-
täin selvästi tästä syystä näkyvissä. Se sisältyy las-
kevan kaaren ilmiöihin. Mutta kun Maa aloittaa nou-
sevan kaarensa, niin samalla planetaarinen kiteyty-
misvaihe hiljenee ja lopulta päättyy. Silloin kuole-
mantieltä loppuu voima, planeetta alkaa kirkastua,
eetteröityä, kuten Pekka Ervast opettaa. Kun kuole-
man valta tulee voitetuksi planeetan kohdalla, niin
sen valta lakkaa vähitellen vaikuttamasta elämän
toisillakin aloilla. Tulkoon vielä toistetuksi, että tämä
vaihekausi on nyt saavutettu, elämme suuressa mur-
roskaudessa.

— — —

Degeneroitumisen ja henkevyöitymisen eroavaisuus on kuvattu mm. vanhoilla astrologisilla ja alkemistisillä määritelmillä. Nykyistä luomispäivää on nimetty Maapäiväksi ja koska se muodostaa suuren manvantarisen käännekohdan, ollen seitsemän luomispäivän sarjassa keskimäisenä, niin se jakaantuu luonnostaan kahteen puolikkaaseen. Sen alkupuolisko nimitetään Marsin päiväksi ja loppupuolisko Merkuriuksen päiväksi. Nämä nimitykset johtuvat Marsin ja Merkuriuksen erikoisesta vaikutuksesta Maahan, niillä on salainen suhde monessa merkityksessä. Vertauskuvina nuo nimitykset merkitsevät mm., että samoin kuin Mars on auringosta kauempana kuin Maa, samoin Marsinpäivä eli Maakauden alkupuolisko on kauempana aurinkokeskeisestä elämästä. Henkisyys on enemmän piilossa ja aineellisuus hallitsee, väkivallalla on elämässä yliote, sillä Mars on sodan planeetta. Marsin metalli on rauta ja sillä on ylivoimainen suhde sotaisiin toimiin, ilman rautaa on sotakin lasten leikkiä. — Merkurius on lähempänä aurinkoa kuin Maa, joten Merkuriuspäiväkin, Maakauden loppupuolisko on lähempänä aurinkokeskeistä elämää. Merkuriuksen metalli on elohopea, mikä tavallisessa lämmössä on juoksevaa. Elohopea on vertauskuvana ennustus aineellisuuden tulevasta muutoksesta, henkevyöitymisestä ja kirkastumisesta. Sillä on myöskin kyky läpäistä ja sulattaa eräitä metalleja, joten jos tuo ilmiö otetaan vertauskuvaksi, voimme sanoa, että Maakauden loppupuoliskolla vaikuttava merkuriusvoima on kuin liuotin,

mikä muuttaa karkeata aineellisuutta henkismäksi.

Alkemistit opettivat viisastenkivestä, mikä sisältää mm. rikkiä, suolaa ja elohopeaa. Alkemistit muodostivat henkisen järjestön, mikä kirkkojen vainojen tähden käytti kaikenlaisia peitenimiä aatteellisille esityksilleen. Viisastenkivi merkitsi henkistä tietoa, jota ihminen on kutsuttu etsimään ja löytämään. Se on saavutettavissa kehityksen tietä ja tulevaisuus takaa kehityksen mahdollisuuden. Tulevaisuudessa hallitsee henkinen valo ja viisaus, viisastenkivi, minkä valmistamisessa elohopea, suola ja rikki näyttelevät tärkeätä osaa. Helvettiä ja kärsimystä yleensä on kristikunta kuvannut tulikivenkatkuiseksi, mutta tulikivi eli rikki yhtyneenä elohopeaan muodostaa kauniinpunaisen väriaineen, sinoberin. Alkemistinen symbologia siis sanoo: Maakauden loppupuoliskolla merkuriusvaikutuksen veljeyshenki "sulattaa" "tulikiven" eli kärsimyksen aikaansaaman opetuksen ja sen tuloksena on "sinoberi", henkisen rakkauselämän punaväri. Rakkauttahan on kuvattu vaaleanpunaiseksi, mikä väri esiintyy rakastavan ihmisen aurassa. Kun tähän alkemistiseen "sulatusprosessiin" liitetään "suola" eli henkisen viisauden valo, on viisastenkivi valmistettu. Huomatkaamme Jeesuksen sanat oppilailleen: "Te olette maan suola".

Edellä sanottu tähtää siihen, että samoin kuin joku kansa saa elämänsä taitekohdissa henkisen avun ja näkee edessään kuoleman ja elämän tiet, samoin tahta tuu koko ihmiskunnalle. Olemme olleet vaarassa

ajautua häviöön ja olemme saman tapaisessa tilanteessa edelleenkin. Mutta elämän tie on myöskin avattu ja itsestämme riippuu, astummeko sille. Alkemistien viisaus jo viittasi ratkaisevan kohdan joko alkaneen tai pian alkavan ja viittaus toteutui mm. siten, että teosofinen sanoma julistettiin valmistamaan todellisen viisasten kiven esiintymistä. Alkemistit aavistelivat suurien tapahtumien pian alkavan.

— — —

Paavalin jakotapaa käyttäen sanomme: Ihminen on ruumis, sielu ja henki. Ruumiimme avulla olemme yhteydessä fyysillisen maailman kanssa. Se sisältää näkyväisessä ja näkymättömässä yhteisrakennelmaansa fyysillisen maailman voimat. Sieluelämä muodostaa keskimmäisen olemuksemme osan, sisältäen ajatukset, tunteet, himot, halut... Jumalallisinta osaamme nimitetään hengeksi, se on monadimme, kipinä ikuisuuden tulesta. Nämä kolme yhdessä muodostavat ihmisen. Ruumis ei yksinään ole ihminen, ei myöskään sielu eikä henki, vaan kaikki yhdessä saavat aikaan sen, minkä tunnemme itseksemme. Mutta samalla on todettava, että ruumistamme tunnemme jonkun verran, mutta sieluamme vähemmän. Useat tiedemiehet ovatkin sitä mieltä, ettei sielua olekaan, on vain peräti harhanomainen sieluelämä. Sisäinen henkemme on toistaiseksi peitetyllä alueella. — Saatamme kuitenkin ymmärtää, että todellinen ihminen luonnollisesti on hän, joka tuntee kaikki

olemuspuolensa. Niinpä henkemme tunteminen on tulevaisuuden tavoitteena, joten osaamme korkeintaan aavistaa, minkälainen on todellinen ihminen, jossa jumalan poikuus toimii elävänä päivätietoisuutena.

Filosofisesti voimme päätellä, että ensimmäisestä luomispäivästä asti, jolloin ruumiillinen kehitys pantiin alulle, ihminen on jatkanut kehitystään kohti nykyaikaa. Käytännössä on kuitenkin erotettavissa historiallisia jaksoja, joissa eri olemuspuolten kehitys alkoi ratkaisevasti eri aikoina. Ruumiillinen kehityskausi alkoi ensimmäisessä luomispäivässä, silloin elimme kivikuntaa vastaavassa tilassa ja kehitys on jatkunut toisen luomispäivän kasvikunta-asteen ja kolmannen luomispäivän eläinkunta-asteen kautta nykyisen luomispäivän ihmisasteeseen, jatkuen edelleen. Sieluelämän kehitys kulki siinä sivussa alkeellisissa muodoissa, mikäli on syytä puhua kiven, kasvin tai eläimen sieluelämästä ja monadin eli hengen vaikutus on ollut uinuva. Mutta varsinainen inhimillinen sielun kehitys alkoi vasta kolmannessa luomispäivässä ja osaksi nykyisen luomispäivän alussa, jolloin minuus syntyi silloisen eläinkunnan tajunnassa. Silloin vasta ihminen sai ”sielun”, ts. tuli mahdollisuus ajatuselämälle. Siitä lähtien alkoi varsinainen ihminen muodostua ja kehitys jatkuu edelleen. Kolmas ja ratkaiseva vaihe ihmisen kehityksessä alkaa, kun monadin tajunta laskeutuu fyysillis-sielulliseen ihmiseen. Silloin alkaa hengen toiminta aineessa, joten ihmisen varsinainen tarkoi-

tus toteutuu. Tämä kolmas vaihe sisältyy nousevan kaaren, Merkuriuspäivän saavutuksiin.

Kehityksen spiraalimaisesta kulusta johtuen nämä luomispäivien kohokohdat toistuvat nykyisen luomispäivän määrätyissä juuriroduissa. Voimme sanoa niinkin, että aikanaan kylvetty siemen kasvoi ja kypsytti sadon. Niinpä ensimmäisessä luomispäivässä kylvetty fyysillisen ruumiin siemen kasvoi ja saavutti määrätynlaisen kypsytyden kolmannessa luomispäivässä, jolloin inhimillinen minuuus saattoi liittyä elähdyttämään tuota muotoa, joka oli eläimen kaltainen. Mutta laajemmasta näkökulmasta katsottuna ruumiimme saavutti lopullisen kiinteytensä vasta nykyisessä luomispäivässä, ratkaisevasti kolmannessa juurirodussa. Koska kehitys tavallaan kertaa itseään, niin koko mennyt historia toistui täydellistyneenä nykyisen luomispäivän juuriroduissa siten, että ensimmäisen, toisen ja osaksi kolmannen juurirodun aikana valmistettiin fyysillistä, inhimillistä ruumista. Ensimmäinen ja toinen rotu olivat eetterisiä, mutta kolmas rotu saavutti kemiallis-fyysillisen asteen. Tämä aika koski pääasiallisesti ruumiillista kehitystä, sillä ihminen oli käytännöllisesti katsoen sieluton. Kolmannen juurirodun aikana tapahtui ns. toinen luominen, jolloin manasaputrat eli kolmannessa luomispäivässä syntyneet inhimilliset minuudet laskeutuivat elähdyttämään näitä ruumiita. Tapahtui järjen herääminen ja sitä seuraava sielullinen kehityskausi. Tämä oli ihmiskehityksessä ratkaiseva vaihe, sillä pelkästään luonnon-

varainen kehityskausi päättyi ja järjellis-inhimillinen alkoi. Ihmiskunta oli siis saapunut samanluontoiseen vaiheeseen, jollaisista edellä mainitsimme kansojen ja uskontojen kohdalla. Sille avautui kaksi tietä, elämäntie ja kuolemantie. Ihmiskunnalta kysyttiin elämän taholta: Jatkaako ruumiillinen kehitys sille suunniteltua ihannetta kohti, apunaan korkeudesta saapunut inhimillinen järki, vai hylkääkö se järjen avun ja suistuu kuolemantielle?

Okkultinen historia kertoo, että tässä vaiheessa tapahtui ns. syntiinlankeemus, jolloin osa ihmiskunnasta yhtyi sukupuolisesti eläinkunnan kanssa. Tämä suuntaus merkitsi kuoleman tietä, sillä se linja ei kirkastanut eikä henkeväittänyt fyysillistä ruumiista inhimillisen sielun käyttövälineeksi ja jumalallisen hengen vastaiseksi majaksi, vaan se synnytti petoeläimiä ja myöhemmässä vaiheessa apinoita, joten eläinkuntakin tuli pilatuksi. Kuitenkin suurin osa ihmiskunnasta vastaanotti järjen valon ja suuntautui elämäntielle, minkä tapahtuman tuloksena on ruumiillis-sielullinen ihminen, ajatteleva ja tunteva olento, jolla on edessään jumalalliset mahdollisuudet.

Edelläesitetystä ymmärrämme seuraavaa: Kun ruumiillinen kehitys oli saavuttanut ratkaisevan taitekohtansa, niin sen lunastajaksi tuli sieluelämän herääminen. Ellei näin olisi tapahtunut, olisi ruumiillinen kehitys jatkunut ilman järkeä ja maailma olisi täynnä inhimillisessä ruumiissa eläviä idiootteja. — Tähän saattaa joku hirtehihumoristi huomauttaa, että ihmiskunnan sotahulluinen enemmistö

lienee vieläkin tällä asteella, mutta ero olisi kuitenkin huomattava. — Ruumiillinen kehitys olisi jatkunut turhaan ilman järjen pelastavaa väliintuloa ja siitä olisi tullut oma tarkoituksensa. Elämän tarkoitus ei silloin olisi toteutunut. Samoin on ymmärrettävissä, että kun parhaillaan eletävä ruumiillis-sielullinen kehitysjakso saavuttaa määrätyn täyttymyksensä, niin siitäkin tulee itsetarkoitus, ellei monadillinen elämä pääse sitä pelastamaan. Ja edelleen: Samoin kuin ruumiillisen kehityslinjan historiallisessa täyttymyksessä avautui kaksi tietä, elämän- ja kuolemantie, niin samoin ruumiillis-sielullisen kehitystien historiallisessa täyttymyksessä avautuu molemmat tiet: Joko ruumiillis-sielullinen ihminen ottaa vastaan pelastajansa, monadillisen Kristus-elämän ja lähtee toteuttamaan ihmiselle suunniteltua korkeata tehtävää, tai pelastajaansa vastaanottamattomana suistuu häviön ja kuoleman tielle. Sillä persoonallisuuden huomattavin piirre on itsekkyyks, laskelmoiva älyllisyys ja omanvoiton tavoittelu, joiden huipputulos on väkivalta, sota ja hävitys. Nämä kaikki ominaisuudet rehoittavat nyt ihmiskunnassa, joten kuoleman ja häviön tie on joksaisen nähtävissä. Pekka Ervast viittaakin "Christosophia"-kirjassaan aikaan, jolloin kuolema uhkaa maapalloa. Elämäntiellä sitävästoin alistetaan persoonallisuuden saavutukset, älyllinen etevyys, kyvyt ja taidot palvelemaan henkistä elämää, Jumalan ilmennystä, jotta ihmisyyks, rakkaus ja hyvä tahto saavuttaisivat sijaa ihmiskunnassa.

Ihmiskunta on nyt saapunut viimeksimainittuun vaiheeseensa ja saavuttanut parhaimmistaan sielullisen itsenäistymisensä. Siksi monadillinen Kristuselämä laskeutui pelastamaan persoonallisuuttamme kuoleman vallasta. Se laskeutui jo alustavan ratkaisevasti Jeesus Natsarealaisessa, joka oli Suuri Edelläkävijä sekä saavutti lopullisen syvyytensä Pekka Ervastian kosmillis-henkisessä Jordan-kastekokemuksessa 13 p. lokakuuta 1896. Se pyrkii nyt pelastamaan jokaisen ihmisen. Meiltä odotetaan elämänarvojen uudelleenarvioimista, sillä ruumiillis-sielullisen ihmisen elämän sisältö keskittyy arvoihin: Syöminen, työnteke, lepo; ajatus-tunne-elämän palvellessa näitä tarkoituksia. Arvojen tulee muuttua ja syventyä. Syöminen henkisen leivän eli taivaallisen ruoan sulattamiseksi, työnteke vapaaehtoiseksi työksi Jumalan valtakunnan puolesta ja lepo levoksi Jumalassa, jotta Hiljaisuuden Ääni pääsisi kuuluville. Ajatus on kutsuttu ratkomaan Jumalan valtakunnan salaisuuksia ja tunne, järkeen yhtyneenä kirkastumaan rakkaudeksi. — Toistamme vielä, että elämme ihmiskuntana suurien ratkaisujen maailmanhistoriallisessa käännekohdassa. Historiallisesti katsoen kolmas ja viides juurirotu ovat vastaavaisuudet kehityskaaren lasku- ja nousuasteikossa, edellinen laskevalla ja jälkimmäinen nousevalla kaarella. Neljäs juurirotu oli keskellä, syvimmällä aineessa. Niinpä kolmannessa juurirodussa annettu apu oli järjen herääminen ja viidennessä — nykyisessä — juurirodussa annettu apu on henkinen herääminen. Viimeksi

annetun avun käytännöllinen ilmaus on jo alullepantu suuri Maailmanuskonto, kristosofinen maailmankatsomus ja elämänymmärrys. Sen tehtävänä on saada aikaan henkinen herääminen koko ihmiskunnassa, jotta monadillinen Kristus-elämä pelastaisi ihmiskunnan ja johtaisi sen lopulliselle Elämäntielle. Siksi aikamme on vakava ja velvoittava. Nyt kysytään sekä yksilöiltä että kansoilta, tahtovatko he käytännöllistyttää suuren Maailmanuskonnon esittämiä periaatteita, joista ensimmäinen on verenvuodatus-ten lopettaminen. Siinä on ensimmäinen porras henkiseen heräämiseen ja se on syvimmiltään yksilöllinen kysymys. Karkoita sodan peikko omasta sielustasi, niin ymmärryksesi avartuu käsittämään toisia Maailmanuskonnon aarteita.

— — —

Jotta mainitsemamme kuoleman- ja elämäntie, joiden risteykseen ihmiskunta nyt on saapunut, kävisivät ymmärrettäviksi, tarvitsee meidän katsella vain maailman kansojen nykyistä tilannetta. Voimme todeta, että ainakin melkoiset joukot näissä kulttuurikansoissa ovat saavuttaneet eräänlaisen sielullisruumiillisen täydellisyyden. Ruumiillinen täydellisyys, sellaisena kuin sen nykyhetkenä ymmärrämme, merkitsee kykyä suorittaa mahdollisimman monipuolistä ja tarkkuutta vaativaa työtä, se merkitsee siis suurta taitavuutta, nokkeluutta, hienoutta rakentaa nerokkaita välineitä... Aikamme teknilliset saavutukset ovat todisteina tämän kaltaisesta täydellisyy-

destä ruumiillisen kyvykkyyden alalla. — Sielullinen täydellisyys puolestaan merkitsee älyn terävyyttä ratkoa eteen tulevia pulmia, matemaattisia tehtäviä... On tehtävä ero älyn ja järjen välillä. Korkeamman minuutemme kolmatta olemuspuolta nimitetään manakseksi, mikä merkitsee ajattelua, mutta manas jakaantuu kahtia, ylempään ja alempaan manakseen. Ylempi manas on järjen kyky, todellinen minuustajuntamme, mikä on moraalinen pohjaltaan nojaten buddhiin eli rakkauskykyyn. Alempi manas on älymme, se nojautuu kaamaan eli himoluontoon. Sen huomattava ominaisuus on hyödyn tavoittelu, laskelmointi, omanvoiton pyyntö. Sen kehitys merkitsee sielullista kehitystä ja näemme tämän linjan huippusaavutuksia ovelissa sotapäälliköissä, diplomaateissa, keksijöissä, tiedemiehissä..., kaikissa niissä, jotka tavalla tai toisella saavat älyllisesti aikaan jotakin nerokasta, mistä on hyötyä tai mistä tulee kunniaa, etua, rahaa..., kaikkea sellaista, mikä hivelee ja hyväilee meissä sitä, mikä tahtoisi olla toisia etevämpi. — Tällaista täydellisyyttä tapaamme etenkin kulttuurikansojen ”neroissa” kukkaan kehittyneenä, ja tuloksen näemme: Viimeistellyn ovelasti suunniteltu sotakoneisto, pirullisen taitavasti rakennettuja murhavälineitä, mahdollisimman tuhoisia räjähdysaineita... Kaikki tämä on ruumiillis-sielullisen kehityksen saavutus, pyrkimys saavuttaa mahdollisimman täydellinen yhteistuhon. Jos tämän suuntainen ”kehitys” edelleen jatkuisi, niin se veisi elämän maapallolta, eikä silloin i h m i -

sen tarkoitus tulisi toteutetuksi. Jos yhteistuhu olisi jumalallisen luomissuunnitelman lopputavoite, niin koko elämä olisi järjetöntä ja Jumala, joka sellaisen järjestelmän olisi suunnitellut olisi vähintäänkin paha henki.

Edellä sanottu riittänee todistamaan, että ruumiillis-sielullinen kehitys vie kuolemantielle, ellei Kristus-moraali sitä lunasta ja näytä sille uuden suunnan. Tämä valo on nyt annettu teosofis-kristosofisessa elämänyymmärryksessä, suuressa maailmanuskonnossa. Siinä on monadillinen elämä laskeutunut ihmiskuntaan pelastajaksi, osoittaen elämäntien ja antaen avun ja voiman, minkä avulla ruumiillis-sielullinen ihminen saattaa henkiseen minäänsä ja Kristukseen yhtymällä ryhtyä toteuttamaan todellisen ihmisen ihannetta.

— — —

Alussa mainitsimme aikamme eräänä erikoisuutena fyysillisen luonnon levottomuuden. Silläkin täytyy olla syynsä, joten seuraavassa yritämme tutkia voimien olemusta.

III

UUSI LUONNONVOIMA

Elämämme punoutuu kiinteästi luonnonvoimiin, joita on totuttu nimittämään sokeiksi, koska ne ovat puolueettomia, ne eivät ole pahoja, eivätkä hyviä. Kuitenkin ne ovat lakisiteisyydessään järkkymättömiä, meidän on elettävä niiden kanssa sopusoinnussa, sillä muussa tapauksessa saamme kokea rangaistuksen. Olemme riippuvaisia mm. lämpövoimasta, joten tarvitsemme vaateita ja asuntoja; ellemme suojaa ruumistamme, joudumme epäsointuun lämpövoiman lakien kanssa ja sairastumme. Elämä on järjestänyt olosuhteet, joihin on sopeuduttava. Sopusointu syntyy näiden lakien ja voimien yhteistyössä, joten emme riko niitä silloin, kun teemme rakentavaa työtä, valmistamme esim. vaatteita, rakennamme ja puramme rakennuksia uusia tehdäksemme, sillä näin teemme elämän ylläpitämiseksi. Kuolemaa tuottaessamme sitä vastoin rikomme elämää vastaan. — Vaikka luonnonvoimat ovat pinnalta katsoen puolueettomia, aivan kuin sokeita, niin ne nou-

dattavat järkähtämättömästi sitä elämän peruslakia, jota itämailla on nimitetty karmaksi, syyn ja seurauksen laiksi. Tämän voi jokainen todeta seuratesaan voimien toimintaa. Voimme havaita niiden toiminnassa erään vaiheen, mutta alku ja loppu häipyvät näkyvistämme. Ne toimivat tavallaan kehässä tai kaaressa, minkä alkupää on jossain näkymättömissä, näkymättömässä maailmassa, mutta saapuessaan fyysilliseen tasoon saatamme seurata niiden toimintaa, kunnes "loppupää" jälleen kohoaa korkeuksiin tai häipyy näkyvistämme. Myrsky esim. on erittäin luonnonvoimien toimintaa. Sen tiedetään johtuvan ilman jännitysvaihteluista, mutta mikä synnyttää matala- ja korkeapaineet ilmakehässä on tuntematonta. Jos tutkijat keksivätkin niille selityksen, niin selityksen takana on kuitenkin tuntematon syy. Vain karkeimman fyysillisen puolen nähdessämme sanomme: myrsky oli syy, josta seurasi laivan kaatuminen, mikä jälleen oli uusi syy. Sen seuraukset saattoivat olla monet: laivayhtiö teki vararikon, hukkuneitten omaiset joutuivat mitä erilaisimpiin vaikeuksiin ja ennen kaikkea sielullisiin järkytyksiin, mitkä kaikki ilmiöt ja kohtalot olivat syitä, joiden seurauksia emme saata mitata. Emme tiedä, mihin sisäisiin mielenmuutoksiin, kenties Jumalan etsintään järkytys saattoi johtaa ja mitä etsintä merkitsi ihmisen kuolemattomalle minuudelle. Sillä Jumalan etsiminen on uusi syy, jonka seuraukseksi saattaa koitua Jumalan löytäminen ja sitä tietä koko ihmiselämän moraalisin pohjan uusiintuminen, mikä puolestaan vaikut-

taa mm. käytännöllisen esimerkin avulla koko ihmiskunnan uusiintumiseen. Syysuhteen ketjun loppupää on tuntematon, sillä sitä ei ole, se häipyä Jumalaan kuten "alkupääkin". Näin ollen, jos myrskyn seuraus saattaa antaa herätyksen ja sysäyksen jumalallisen luomissuunnitelman toteuttamiseksi ihmisessä ja johtaa Jumalan löytämiseen, niin luonnonvoimien toiminnoilla on myöskin tarkoituksensa, niitä ohjaa järki, tajunta. Voimat itse ovat sitä tajuntaa toiminnassa. Teosofisen liikkeen alkuunpanija H. P. Blavatsky painostaa Salaisessa Opissaan kaikkien voimien olevan lähtöisin Olennoista, jopa niin, että esim. sähkövoima on Olento, niin käsittämättömältä kuin tuollainen määritelmä kuulostaakin materialisoituneelle ymmärryksellemme. Tuon tiedonannon nojalla saatamme kuitenkin käsittää, että voimiin, niiden jumalallisesta alkuperästä johtuen, sisältyy se sama moraalinen pohja kuin ihmiseenkin, Jumalan kuvaan, se, minkä suurimmat jumalanpojat ovat ilmoittaneet. Vaikka luonnonvoimat ovat näennäisesti puolueettomia, ne kuitenkin toimivat suuren Elämän käyttövälineinä, eikä niitä niiden moraalisesta luonteestaan vuoksi saateta käyttää rankaisematta miten tahansa. Väärin käyttäessämme saatamme joutua niiden kanssa epäsointuun edellä esittämäämme syvemmälläkin tavalla. Sillä tuo moraalinen sanoo: Koska et ole elämää synnyttänyt, ei sinulla ole valtaa sitä hävittääkään. Se salaperäinen voima, elämä, mikä synnyttää lukemattomia muotoja jokaisessa luonnonvaltakunnassa, on niin pyhää, ettei sitä saa pilanpäin hä-

vittää. Rangaistuksina seuraavat mm. monenlaiset sairaudet. P. E. opettaakin esim. vatsatautien lukuisien muotojen olevan verenvuodatuksen seurauksia. Vain elämällä on valta elämää hävittää, koska se on sen luonutkin, vain Jumalalla on valta elämän ja kuoleman yli. Kun siis ihminen sodissaan ja muilla tavoin hävittää elämää, niin silloin hän asettuu Jumalan sijaiseksi. Näin tehden hän vetää päälleen tekojensa seuraukset. — Ei siis käy kieltäminen, että nykyajan tieteellis-teknillisen taitavuuden omaava kulttuuri-ihminen on vastuussa hallintaansa ottamista luonnonvoimista. Kun hän elämän tuhoamiseksi käyttää niitä sodissaan, niin hän vetää ne palvelemaan hävitystä, julmuutta ja verenjanoa; hän prostituoi luonnon järkivoimat. Hänen tekonsa on laadultaan saman tapainen kuin, jos hän pakottaisi toisen ihmisen tekemään murhan vasten tämän omaa tahtoa. Se on arveluttavaa. P. E. huomauttaakin, että luonto voi ”suuttua” meihin ja silloin seuraa kaikenlaisia onnettomuuksia, luonnonmullistuksia ja muita järkyttäviä tilanteita. Atlantiksen uppoaminen esim. oli seuraus luonnon ”suuttumisesta” eli kauhistumisesta. Luonto esittää vastalauseensa meidän pahuutemme johdosta siten, että järjelliset luonnonvoimat ”raivostuvat” ja silloin on leikit leikitty. Nämä ilmiöt ovatkin tulleet meidän päivinämme aivan jokapäiväisiksi. Rankkasateet, tulvat, myrskyt, kuivuus... saattavat kohdella joitain kansoja erittäin ankarasti, maanjäristykset saattavat hävittää suuria kaupunkoja... Voimien myllerrykset koskettelevat yhä

enemmän kansakokonaisuutta tullen kansallisiksi onnettomuuksiksi, koska kansat yhteisvastuullisesti luonnonvoimia pilkkaavatkin.

— — —

Elämme eräitten sekä pienempien että suurempien aikakausien yhtymäkohdassa. Astrologisesti katsottuna olemme siirtyneet Kalojen merkistä Vesimieheen ns. tähtivuoden eli Annus Magnuksen merkeissä, minkä käännekohta oli v. 1898 helmikuussa, joten olemme joutuneet tähtivoimiin nähden uusiin aspekteihin. Samanaikaisesti päättyi ns. Kali Jugan ensimmäinen, vaikein ja pimein, 5000 vuotta kestänyt aikakausi. Näistä seikoista saamme tarkempaa tietoa Pekka Ervastin kirjasta ”Ihmisyyden uskonto”. Samassa kirjassaan hän paljastaa ihmiskunnan kehityshistorian käänteentekevän kosmllis-henkisen tapahtuman, sillä tuossa aikakausien yhtymäkohdassa tuli Keskusaurinko Siriuksesta suuri voimavuodatus maapalloomme ja samalla koko aurinkokuntaamme. Hän nimittää sitä suureksi **mannasaateksi**. Se laskeutui vuosien kuluessa maapallon kemiallis-fyysilliseen ilmakehään asti, muuttuen siinä uudeksi **luonnonvoimaksi**. H. P. Blavatsky oli vuodatuksen ensimmäinen vastaanottaja, hän antoi sille älyllis-siveellisesti käsitettävän muodon kirjoissaan ja kirjoitelmissaan. Pekka Ervast, joka syntyi teosofisen liikkeen alkaessa, oli kuten J. R. Hannula monipuolisissa opetuksissaan esittää, vuodatuksen varsinainen keskushenkilö, suuren maailmanuskonnon perustuksen laskija, minkä parhain todiste on

hänen kirjallisuutensa. Niiden ytimeen pääsemme sisälle tutustuessamme J. R. Hannulan, hänen varsinaisen työnsä jatkajan kirjoihin ja kirjoitelmiin, etenkin perustavaa laatua olevaan kirjaan: "Vuorisaarnan oppilaan näkökulmasta". Pekka Ervast asettaa Blavatskyinkin opetukset oikeuksiinsa, samoin kaikkien suurien ja pienempienkin uskontojen esitykset, Jeesus Natsarealaisen aseman ihmiskuntamme kehitystiellä näemme oikeassa valaistuksessa. — P. E. antaa saapuneelle voimavuodatukselle ratkaisevasti ymmärrettävän muodon ja sisällön okkultisissa opetuksissaan, sekä käytäntöön soveltuvan moraalisen pohjan Vuorisaarnan sisältöä avatessaan. Näemme, ettei saapunut uusi luonnonvoima ole muuan "sokea" voima, vaan sen olemus on jokapäiväiseen elämään sovellettavissa ja sen tarkoituksena on vetää ihmiskuntaa henkisyyteen. Se tähtää yleismaailmallisuuteen mm. siinä, että se purkautuu etenkin ryhmien kautta ja pyrkii näin vetämään joukkoja ja sitä tietä ihmiskuntaa ihmisyyteen. Sen olemus on aktiivis-positiivinen hyvässä, auttava, nostava, suojeleva..., aurinkokeskeinen, kun taas, kuten edellisessä kuvauksessa huomasimme, muitten luonnonvoimien toiminta saattaa muodostua ruhjovaksi. Suojeleva ominaisuus näkyy siinäkin, että yksilö tai **kansa** (huom.: kansa on **joukko**), joka siihen sisältyvään hyvän voimaan luottaen toteuttaa ihmisyyttä luopumalla aseista, saattaa tulla voiman suojaamaksi. Se asettaa sieluissamme piilevän onnenkaipuun oikeaan valaistukseensa, näyttää per-

soonallisen ja persoonattoman onnen eron. Sillä onneahan ihmiset, ryhmät, kansat... etsivät yksinpä sodissaankin, vaikka onnen tavoite on persoonallista. Oma onni hankitaan toisten kustannuksella. Jos kanssa etsii hyvinvointiaan toisten kansojen verta vuodattamalla, niin onnen asemasta seuraa onnettomuus, kurjuus. Se on persoonallisen onnen etsintää, missä oman edun tavoittelu, juonittelu ja kavaluus näyttelevät suurinta osaa, kuten kansojenvälinen tilanne osoittaa. Mutta **sen** onnenkaipuun, mikä ei etsi omaansa, kuten Paavali sanoo, olemus pohjautuu Jumalaan, sillä Jumala on rakkaus ja hyvä tahto. Olemme persoonallisuuksina tavallaan kuin nurinkäännettyjä Jumalan kuvia ja tuo nurjapuoli se hallitsee ihmiskuntaa. Jeesus nimittää sitä mammonaksi ja tämän maailman jumalaksi. Mammonan valta-
piiri käsittää sodat, murhat, ryövykset..., mitkä aikanamme ovat laajentuneet yleismaailmallisiksi. Elämä käsittelee meitä syystä kovakouraisesti; jotta oppisimme luopumaan itsekkään onnen tavoittelusta ja ryhtyisimme etsimään jumalaa, jolloin persoonaton onni saattaa esiintyä nimellä **autuus**, kuten Vuorisäärnan autuudenjulistuksissa määritellään.

Uusi luonnonvoima, mikä viritti elämän planeetallamme uuteen vireeseen, on avain alussa esittämimme kysymyksiin. Sen saaapuminenhan merkitsee mm. sitä, että väkivaltaan nojautuva elämäntapa on tullut vanhanaikaiseksi ja kelvottomaksi, sillä elämä alkaa tästälähin yhä enemmän henkevoityä. Elämän entinen viritys tähtäsi maakeskeisen persoo-

nallisen onnen tavoitteluun, mutta uusi viritys pyrkii aurinkokeskeiseen, maanpiiristä poisjohtavaan persoonattoman onnen rakentamiseen, Jumalan valtakunnan luomiseen tänne aineellisuuden keskelle. Jeesus ennusteli aikamme tulemistä nimittäen sitä tuomion ajaksi, lopun ajaksi ja ilmoittaen, ettei sen ajan tulosta tiedä muu kuin Isä. Näin jälkeempäin saatamme todeta ajan kuluneeksi tietämättömyydessä, mutta Pekka Ervast ja hänen opetuksiaan selventäen J. R. Hannula ovat nyt siitä kertoneet tietoon perustuen. "Lopun aika" on siis käsillä, "loppu" ei merkitse maailmanloppua, vaan nykyisen kulttuurin loppua ja inhimillisemmän aikakauden alkamista. Eurooppalainen kulttuurimme on **huipennus** ja **täyttyminen** ihmiskunnan kieroönkasvaneesta elämäntavasta ja siksi sen sortuminen todellakin muistuttaa maailman loppua.

IV

PALESTIINA JA SUOMI

Maailmanuskonnon syntymäkotona on Suomi, täällä Pekka Ervast syntyi ja suoritti elämäntyönsä. Uusi uskonto syntyi kuten kristinuskokin ilman minkäänlaista teatraalista loisteliaisuutta. Kristinuskonkin syntymäaikoina Jeesuksen ympärille muodostui valittu oppilasjoukko, mikä maailman vainoista huolimatta vähitellen syveni Mestarinsa opetuksiin sekä levitti sitä kansojen keskuuteen. Uskonnon voima, sen vahva moraalinen pohja teki tämän mahdolliseksi. Kristinuskon voima oli sen uudessa suhtautumisessa pahaan, aseista kieltäytymisessä, mitä toteutettiin ensimmäisissä seurakunnissa, kristityt kieltäytyivät liittymästä Rooman legiooneihin. Uskonnon voima pääsi täten käytännön tietä vaikuttamaan nostavasti. Tämä pohjavaikutin unohtui, kun kirkko n. v. 325 teki liiton valtion kanssa. Sen jälkeen asemahti sai vallan kirkkoissa, mikä merkitsi alkukristillisen hengen kuolemaa, koska kirkollisen vallan suojelijaksi tuli miek-

ka, jonka käyttöä **vastaan** Jeesus aikanaan saarnasi. Myöhempi "viralliseksi" muuttunut uskonto on kertonut noiden alkuvaiheiden ylle ruusunhohteiset harjonsa, jopa niin, että Jeesuksen teloituksestakin tehtiin eräänlainen pyhyidenhohtoinen rituaali, minkä arvosteleminenkin saattaa kristityn korvissa särähtää pyhyidenloukkaukselta. — Maailmanuskonto syntyi myös perin vaatimattomasti. Pekka Ervastian ympärille muodostui vähäinen oppilasryhmä, joka yritti ymmärtää hänen opetuksiaan. Maailmanuskonnon voima on sen sanoman suuruudessa ja syvyydessä, ainutlaatuisessa viisaudessa. Sillä on hallussaan maailmanvalloittamisen edellytykset. Pekka Ervast huomauttaa, ettei maailmanuskonto valloita maailmaa siten, että se tuhoaisi toiset uskonnot, vaan päinvastoin nostamalla olevat uskonnot ylös alennuksestaan. Entisetkin uskonnot puhdistuvat, sillä maailmanuskonto kaivaa jokaisesta esille alkuperäisen moraalisen ytimen, minkä kunkin uskonnon perustaja on asettanut. Tämänkin työn Pekka Ervast teki mm. kirjassaan "Suuret Uskonnot", samoin monissa muissa kirjoissaan ja kirjoitelmissaan. Uskontojen nostamistyö on siis jo tehty Pekka Ervastian ja J. R. Hannulan toimesta, jäljellä on työn toinen vaihe: Jokaisen uskonnon on toteutettava nuo opetukset käytännössä. Niinpä kristikunnan on annettujen opetusten valossa puhdistettava Jeesuksen sanoma siitä kuonasta, minkä alle se on historian kuluessa hautautunut ja meidän suomalaisten on nostettava myös oma ikivanha muinaisuskontomme sille

kuuluvaan arvoonsa ja opittava näkemään siinä omien tietäjiemme parhaat unelmat — omien tietäjiemme, joista suurin, Pekka Ervast, on elänyt omalla ajallamme.

— — —

Olemme suomalaisia, joten muinaisuskontomme, minkä Pekka Ervast koroitti oikealle jalustalleen ratkaisevasti kirjassaan "Kalevalan avain", pitäisi olla meille rakas ja henkeämme lähellä. Mutta Pekka Ervast rinnastaa useasti toisiinsa Suomea ja Palestiinaa luonnollisesti siksi, että Palestiinassa julistettiin kristinusko ja Suomessa maailmanuskonto. Rinnastus on ajan vaatima, sillä ymmärtäessämme Jeesuksen opetuksia ja hänen henkistä ja okkultista asemaansa saatamme paremmin ymmärtää Pekka Ervastia ja hänen okkultis-henkistä asemaansa. Samoin jos ymmärrämme Juudan kansan suhteen omaan uskontoonsa, Vanhaan Testamenttiin, niin sen valossa saatamme paremmin ymmärtää Suomen kansan suhdetta kalevalaiseen uskontoomme.

Juudan kansa uskoi olevansa Jumalan valittu kansa, joten joudumme kysymään: Mihin tehtävään se kansa oli valittu? Kirkollinen käsitys vastaa tietävästi: Koska itse Jumalan Poika aikoi syntyä maailmaan, niin täytyihän olla erikoinen armoitettu kansa, joka oli kyllin arvokas ottamaan hänet vastaan. Tätä varten itse maailmankaikkeuden suuri Luoja valitsi Juudan kansan ja valmisti sitä vuosisadasta toiseen kaikenlaisten koettelemusten kautta, kärsimyksillä Egyptin orjuudessa, vaikealla erämaaelä-

mällä ja asettamalla sille viisaita johtajia. Lupaus annettiin jo tuon kansan esi-isille ja Herra piti lupauksensa, Vanha Testamentti kertoo tästä profeettojen suulla ja historia todistaa, että Jeesus syntyi aivan lupauksen mukaisesti, joten valittu-kansa-aatteella on myöskin historian todiste.

Tällaisen vastauksen antaa tietävästi virallinen kristillisyys ja saamme lisäksi lukea, miten profeetta Malakiaskin ennustaa "Herran päivän" tulosta ja profeetta Eliaan uudesta jälleensyntymästä sanoen: "Katso minä lähetän teille profeetta Elian, ennenkuin tulee Herran päivä, se suuri ja peljättävä". Herra piti lupauksensa, mutta lupauksen kirkollisessa tulkinnassa on auttamaton nurinkääntymä.

Evankeliumeissa kerrotaan Jeesuksen eläneen alttuisen vainon alaisena. Kansanjoukot hermostuivat hänen opetuksiensa suorudesta, joten Jeesuksen täytyi usein lymytä, piiloutua milloin minnekin, jotta kansa ei pääsisi häntä kivittämään. Lopulta vaino kasvoi niin suureksi, että hänen oli kuoltava ristillä. Vain kolmisen vuotta hän sai opettaa kansaansa ja me kysymme ihmetellen: Valitsiko maailmankaikkeuden suuri Luoja Juudan kansan ja valmistiko Hän sitä sukupolvesta sukupolveen sitä varten, että se tappaisi Hänen Poikansa; että tuossa kansassa kehittyisi kyllin ovelia pappeja ja lakimiehiä, jotka osaisivat kumota kaikki hänen opetuksensa; että siinä valmistuisi kyllin tunnottomia ja heikko-omatuntoisia vääränvalantekijöitä, jotka avustaisivat silloin, kun maallinen oikeus tuomitsee Jumalan Poikaa; valmis-

tiko suuri Luoja, lukemattomien aurinkokuntien ja linnunratajärjestelmien takainen maailmankaikkeuden Isä erästä pientä kansaa Palestiinassa sitä varten, että se kykenisi tappamaan aseettoman miehen, miehen joka sanoi lähimmälle puolustajalleenkin: "Pistä miekkasi takaisin tuppeen"? — Kirkollinen elämäнкäsitys vastaa silmää räpäyttämättä: Juuri sitä varten Juudan kansaa valmistettiin; ellei Jeesusta olisi tapettu, olisi veripelastus jäänyt toteutumatta ja ihmiskunta olisi kadotuksen oma. Tällainen kristillinen jumalanpilkka hallitsee ja vallitsee kirkossamme vielä Anno Domini 1957, keskellä paljon kehuttua länsimaista sivistystä, missä koulut ja yliopistot nauravat kaikelle muulle taikauskolle, paitsi kirkolliselle.

Noin ummehtuneisiin käsityksiin joudutaan kieltämällä järki, sillä jo Vanhan Testamentin monet rivot kertomukset osoittavat, että Israelin kansa osasi taidon tappaa ilman erikoista valmistustakin. Sama "taito" esiintyy Jeesuksen teloituskertomuksissa, sillä kansan kerrotaan huutaneen: "Ristiinnaulitse". Miten juutalaiset olisivat osanneet huutaa Jeesukselle kuolemaa ristillä, ellei ristiinnaulitseminen olisi ollut käytännössä oleva teloitustapa? Kirkot ovat tehneet rististä pyhän vertauskuvan, koska Jeesus kuoli ristillä ja ovat koristaneet täten juutalaisten suorittaman oikeusmurhan pyhyiden kaavulla. Samalla ne ovat pitäneet oikeutettuina niiden ihmisten sanomatomia tuskia, jotka juutalaisten julman teloitustavan vuoksi kuolivat ristillä jo ennen Jeesusta, sekä anta-

neet "siunauksensa" teloittajille. Näin tehden ne ovat tuominneet Jeesuksen opetukset merkityksettömiksi. Ja kuitenkin Jeesus opetti evankeliumia, hyvää sanomaa taivasten valtakunnasta. Pelkkä ajattelukin sanoo, että tämä opetus oli Jeesuksen elämäntyön tärkein kohta ja jotta Juudan kansa sitä ymmärtäisi, oli sitä valmistettava. Jeesuksen sanoma aseista luopumisesta ja uudesta suhtautumisesta pahaan oli niin valtavassa ristiriidassa siihen astiseen elämäntapaan, että sen ymmärtämiseen tarvittiin todellakin pitkäaikainen valmistus. Mutta valmistuksesta huolimatta Juudan kansa ei sitä ymmärtänyt, joten se epäonnistui elämäntehtävässään. — Kansan valmennus merkitsi siis seuraavaa: Elämää johtavien Logosvoimien taholta nähtiin uuden ajan koittavan ja siksi valittiin eräs kansa ja sitä valmistettiin monella tavoin, jotta se uuden Messiaan tullessa saattaisi ymmärtää hänen opetuksiaan ja kansana osaisi toteuttaa niitä käytännössä. Odotettiin, että näin voitaisiin luoda suoralta kädeltä uusi sivistys henkiselle pohjalle, sivistys, jota ei koskaan ennen ole maanpäällä ollut. Tämä yritys epäonnistui täydellisesti, sillä sellaista kulttuuria ei syntynyt.

Pekka Ervast opetti toistuvasti, että myöskin Suomen kansa on "valittu". Sitä valmistettiin vuosituhsia, se on valittu suorittamaan suurta elämäntehtävää. Suomessa on syntynyt uusi uskonto, joten valmistus tarkoitti: Tulee esiintymään suuri Opettaja, suuri Jumalan Poika tulee perustamaan uutta uskon-

toa. Suomen kansaa on valmistettu Häntä vastaan-ottamaan ja käytännöllistyttämään Hänen opetusensa, jotta me kansana osaisimme luoda aseetoman sivistyksen. Valmennuskausi on kansamme menneisyys, joten sen ymmärtäminen on meille tärkeä. Näin siksi, koska emme vielä ole osanneet toteuttaa oman Messiaamme opetuksia ja luoda aseetonta yhteiskuntaa. Elämäntehtävämme kansana on vielä suorittamatta. Jos emme ymmärrä omaa valittu-kansa-asemaamme ja valmennuskauttamme, jää uusi uskonto tavallaan kuin tyhjän varaan, vaikka se todellisuudessa on rakennettu vanhan pohjalle, maailman kaikkien vanhojen uskontojen yhteistyön luomalle suurmuokkaukselle. Tästä syystä Pekka Ervast puhdistikin useimmat vanhat uskonnot, niiden joukossa oman kansamme muinaisuskonnon. Samasta syystä H. P. Blavatsky julisti teosofisen sanomansa ikivanhan tietouden laskemalle perustukselle, tietouden, mitä säilytettiin Himaalajan Veljeskunnan vartioimana ja jo Salaisen Opin toista osaa kirjoittaessaan hän viittasi Suomeen, liittäen kirjansa alkulehdelle runon Kalevalasta.

Asettaessamme Juudan ja Suomen kansat rinnastusten ja ymmärtäessämme Juudan kansan suhdetta sen omaan pyhään kirjaan, Vanhaan Testamenttiin, ymmärrämme ehkä paremmin Suomen kansan suhdetta omaan pyhään kirjaansa, Kalevalaan.

— — —

Vanhan Testamentin alussa esiintyy kaksi luomiskertomusta, elohistinen ja jehovistinen. Mooseksen

ensimmäisen Kirjan ensimmäinen luku ja toisen luvun alku kertovat, miten Elohim eli jumalat loivat maailman kuudessa päivässä ja lepäsivät seitsemäntenä. Tällä ajalla luotiin kasvi-, eläin- ja ihmiskunta, ihminen luotiin mieheksi ja naiseksi. Toisen luvun alkupuolella astuu näyttämölle Jehova, Herra Jumala, istuttaen Eedenin puutarhan ja luoden Adamin maan tomusta ja Eevan Adamin kylkiluusta, vaikka elohistinen luomiskertomus kuvailee ihmisen jo luoduksi.

Huomiomme kiintyy siihen, että Israelin kansa on asetettu polveutumaan Adamista. On esitetty suku-luetteloita, joiden nojalla yritetään todistella israelilaisten polveutuvan suoraan Adamista. Teosofian valossa tuollaiset esitykset paljastuvat myyteiksi, sillä ihmiskunta ei ole noin lyhytikäinen. Mutta pitäkäämme mielessämme, että Vanha Testamentti on nimenomaan määrätyn kansan pyhä kirja, ei se puhu kenelle tahansa, se puhuu israelilaisille ja Juudan kansalle, ennustaa tuon kansan elämäntehtävän. Mitä se ennustaa? Se tahtoo sanoa juutalaisille: "Tämän kansan elämäntehtävää on verrattava ihmisen luomiseen. Tehtävänne on valmistaa Messiaan tuloa ja kun hän tulee, niin teidän tulee olla valmiit vastaanottamaan Hänet ja luoda Hänen johdollaan uusi ihmiskunta ja uusi ihmistyyppi. Teidän pitää istuttaa Eedenin puutarha, luoda paratiisi maan päälle ja osata siinä asua. Kaiken tämän tulee tapahtua tulevan Messiaan johdolla, sillä Hänestä alkaa uusi ihminen, sillä tuo Messias on toinen Adam. —

Elohistinen luomiskertomus on älyllis-metafyysillinen esitys tämän planeetan synnystä, mutta jehovistinen luomiskertomus ja sitä seuraavat vaiheet hahmoittelevat näin Juudan kansan elämäntehtävää. Siksi se on elimellisesti nivottu patriarkkojensa ja kuninkaittensa kautta Adamiin, ensimmäiseen Adamiin, sillä tuleva Messias on toinen Adam, josta uusi ihmiskunta alkaa.” Niinpä apostoli viittaa tähän luomistarun ennustusluonteeseen ja nimitää Jeesusta toiseksi Adamiksi sanoen, että ensimmäisen Adamin kautta synti tuli maailmaan, mutta toisen Adamin, Jeesuksen kautta tuli pelastus, sillä todellinen ihminen syntyy vasta Vuorisäärnan moraalin avulla.

Edellisen nojalla käsitämme Suomen kansan suhteen Kalevalaan. Kalevalan alussa esitetään myöskin kaksi luomiskertomusta: Toinen ennen Väinämöisen syntymistä ja toinen Väinämöisen syntymisen jälkeen. Ilmanimpi eleli aikojaan ilman pitkillä piholla, kunnes hän aikojaan ikävystyen laskeutui meren aalloille, missä tuuli hedelmöitti hänet raskaaksi, tullen täten Väinämöisen äidiksi. Sotkan etsiessä pesän sijaa se tapasi Ilmanimmen eli Veenemosen polven ja teki siihen pesänsä, muni kuusi kultaista munaa ja rautamunan seitsemänneksi. Sotkan hautoessa munia alkoi polvea polttaa, joten Veenemomen liikautti sitä ja munat vierähtivät veteen mennessä kappaleiksi. Niistä muodostui maailma, aurinko, kuu ja tähdet. Maailman luomisen jälkeen Veenemomen siivoili niemet ja kaiveli kalahaudat. —

Tähän sisältyy ensimmäinen luomiskertomus, toinen taas kertoo, miten Väinämöinen syntyy omin voiminsa Veenemosesta ja aikanaan nousee maalle puuttomalle, sitten kylvetään maat ja metsät, kasvikunta ja koko elämä alkaa toimintansa. Kalevala esittää tässä samaa tapahtumaa kuin Vanha Testamentti kertoessaan Jehovan istuttaneen Eedenin puutarhan.

Vaikka Kalevala esittää kaksi luomiskertomusta, niin okkultisen historian näkökulmasta katsoen ne kuitenkin merkitsevät saman luomistyön kahta vaihetta. Pekka Ervast huomauttaa "Kalevalan avaimessa" Veenemosen olevan Väinämöis-nimen toisinto, joten Väinämöinen loi maailmat ennen syntymäänsä. Kuvausjakso Veenemosesta tarkoittaa silloin luomistyötä Luojan eli Logoksen tajunnassa ja sitä seuraavaa planetaarista kehitystä ja Väinämöisen syntymisen jälkeinen kausi varsinaisen, sanoisimmeko "orgaanisen" elämän alkamista.

P. E. selittää sotkan munien olevan — ei planeettoja, vaan — nimenomaan atomeja. Rautamuna merkitsee fyysillistä atomia eli fyysillistä maailmaa ja kuusi kultaista munaa maapallon näkymättömiä elämäntasoja ja niiden "alkuatomeja", eetteristä, astraalista, menttaalista jne. maailmaa. Mutta maailman luominen on pitkäaikainen ja monivaiheinen prosessi, missä seitsenluku näyttelee kaikkialla osaansa. Niinpä omassa ruumiissammekin on seitsemän atomillista tilaa: Kiinteä, juokseva, kaasumainen ja neljä eetteristä ainetilaa, kaikkiaan seitsemän.

Mutta myöskin siten, että kiinteän ruumiimme lisäksi meillä on eetteriruumis, tunneruumis, persoonallinen minä ja niiden takana manas, buddhi, atma. Samoin seitsemänjakoinen muodostaa luomispäivässämme seitsemän juurirotua, jotka jakautuvat vastaavasti kukin seitsemään alarotuun jne. "Atomillisen" tilan muutokset esiintyvät myöskin näissä roduissa, sillä ensimmäinen juurirotu oli puhtaasti eetterinen, toinen vähemmän eetterinen, kolmas jo kemiallisesti fyysillinen ja neljäs aineellisesti kiintein jne. Seitsemäntalteen perusteella saatamme siis katsella Kalevalan luomistarua eri kohdista, sillä analogia vaikuttaa — H. P. Blavatsky teroitti tätä erikoisesti — kaikkialla luonnossa. Saatamme katsella luomistyötä nykyisen neljännen luomispäivän kannalta, jolloin sotkan munat tarkoittavat mm. juurirotuja ja Väinämöisen syntyminen todellisen ihmisen luomista.

Tästä näkökulmasta katsottuna Veenemönnön eli Logos ajatteli nykyisen luomispäivän valmiiksi seitsemäntalteen ennen kuin luomispäivän kehitys alkoi, kuten mekin ajattelemme talon eri kohtineen ennen kuin sen rakennamme. Ajatusta kuvataan usein linnuksi, joten sotka merkitsee Logoksen ajatusta. Logos "hautoo" eli valmistelee elämän ilmennystä eli juurirotuja mahdollisuuksineen, ennen kuin varsinainen kehitys alkaa. Mutta aikanaan nuo Logoksen aatteet "heitetään kehityksen virtaan", luomistyö alkaa fyysillistyä. Siinä syntyy juurirotu toisensa jälkeen — ja menee pirstaleiksi, kuten sotkan munat. Ne pirstoutuvat alaroduiksi, heimoroduiksi,

kansoiksi... ja näin luodaan maailmaa. Sillä Ihmisen luominen on tässä keskeisin tapahtuma ja se tapahtuu rotujen kautta ja avulla. H. P. Blavatskyn "Salaisen Opin" mukaan maailmaa on luotu jo ehkä kolmesataamiljoonaa vuotta, mutta luomistyö on vielä kesken, sillä elämä virtailee vasta viidennen juurirodun merkeissä. Viisi "munaa" eli rotua on suureksi osaksi "pirstottu", mutta toteamme suoralta kädeltä, ettei todellista ihmistä sanan yleisessä merkityksessä: ihmiskuntana ole vielä syntynyt, sellaista ihmiskuntaa, jossa ihmisyyys hallitsisi. Vaikka kalevalaisittain sanoen onkin

...saaret siivottuna,
Luotu luotoset merehen,
Ilman pielet pistettynä,
Maat ja mantereet sanottu,

vaikka elämä onkin käynyt läpi monet suuret ja pienet kulttuurit ja ihmiskunta on monella tavalla vartunut sekä älyllisesti että fyysillisessä taitavuudessa, niin kaukana on ihmiskunta vielä siitä paratiisillisesta tilasta, jolloin Kalevan pojat hallitsivat. Väimöisen täytyy ensin syntyä ja luoda maailma uudestaan, luoda "uudet taivaat ja uusi maa", kuten Ilmes-tyskirja kuvailee.

Kalevalan sankarit ovat sekä jumalia että ihmisiä samalla tapaa kuin kristityt uskovat Jeesuksen olleen: Jeesus oli Jumalan Poika, mutta samalla aivan ruumiillinen ihminen. Niinpä Väinämöinen esitetään

maailman luojaksi, mutta myöskin Ilmarinen oli "ilmanpieltä pistämässä ja taivoa tähtittämässä". Väinämöinen, Lemminkäinen ja Ilmarinen edustavat samaa Jumalan eli Logoksen kolminaisuutta, mikä esiintyy useimmissa uskonnossa. Brahmalaaisuudessa puhutaan Shivasta, Vishnusta ja Brahmaasta, kristityt puhuvat Isästä, Pojasta ja Pyhästä Hengestä, Kalevala kertoo Väinämöisestä, Lemminkäisestä ja Ilmarisesta. Väinämöinen edustaa siis Isää. Avatessamme Kalevalan luomistarua nykyisen luomispäivän ja siihen sisältyvien rotujen avaimella, niin Väinämöisen syntyminen kuvaa Logoksen Isäryhmän johtajan inkarnoitumista eli syntymistä fyysilliseen maailmaan. Katsellessamme Väinämöisen syntytarua ennustuksena, kansamme muinaisten tietäjien näkemyksenä, niin teosofis-kristosofisen elämänymmärryksen valossa sanomme: Kalevalan ennustus on nyt toteutunut, Väinämöinen eli Logos Isänä on inkarnoitunut maailmaan ja tunsimme hänet Pekka Ervastissa.

Tästä asiasta Kalevala kertoo meille suomalaisille samoin kuin Vanha Testamentti puhuu juutalaisille, sillä mainittu luomistaru sisältyy Suomen kansan muinaiseen viisauteen. Taru Väinämöisestä nivoutuu elimellisesti kansamme historiaan toisessakin merkityksessä. Erästä suurimmasta muinaisesta tietäjästäimme tuli kansamme näkymätön johtaja, kansallishaltia-Väinämöinen, kuten Pekka Ervast kertoo ja kuvailee. Samoin ylienkeli Mikae-

lista tuli Juudan kansan kansallishaltia eli enkeli-
ruhtinas, ainakin Danielin kuvausten mukaan. Mutta
kansallishaltia - Väinämöinen ei ole
Logosolento, vaan kuuluu enkelikuntiin, eikä näin
ollen vastaa sitä Väinämöistä, jota Kalevala ku-
vailee maailman luojana ja Jumalan kolmantena ja
korkeimpana olemuspuolena. — Kalevalan luomis-
taru tahtoo siis sanoa meille suomalaisille: "Tulee
aika, jolloin Väinämöinen, Logos Isänä, syntyy tä-
män kansan keskuuteen, valmistautukaa Häntä vas-
taanottamaan, sillä teidän tulee Hänen johdollaan
luoda uusi ihmiskunta, uusi sivistys ja aivan uusi
maailma. Teidän tulee ratkaista Sammon arvoitus.

— — —

Syy, miksi nimitämme Pekka Ervastia Logoksen
Isä-ryhmän johtajaksi selvinnee hänelle, joka tutus-
tuu P. E:n k o k o kirjalliseen tuotantoon. Siinä on
ratkaistuna kaikki elämän pulmat. P. E:n opetusten
henkeen pääsemme sisälle J. R. Hannulan opetusten
avulla ja viittaen etenkin hänen kirjoihinsa "Vuori-
saarnan oppilaan näkökulmasta" ja "Pekka Ervastian
asema". J. R. H. tutustui P. E:hen jo vuonna 1907
ja tarpeellisen alkuvalmistelun jälkeen hän luopui
siihen astisesta toimestaan, omistaen koko elämänsä
teosofis-kristosofisen elämänymmärryksen julistami-
seen. Hänelle selvisi jo varhain Pekka Ervastian eri-
koisasema uuden uskonnon julistajana ja tämän ai-
heutti hänen keskitetty yhteistyönsä P. E:n kanssa.
Väsymättömänä esitelmöitsijänä ja kristosofisen kir-
jallisuuden levittäjänä hän samosi Suomen jokaisen

kolkan — ensimmäisenä varsinaisena uuden uskonnon apostolina. Hänen kirjoissaan ja kirjoitelmissaan esiintyvä sanottavansa on käytännöllisen kokemuksen vahvistamaa: Hän tunsi Pekka Ervastian henkisen ja okkultisen aseman.

— — —

Tällä tavoin saatamme ymmärtää Kalevalan kuvauksia ennustuksina, kansamme muinaisten tietäjien näkemyksinä, joissa kuvastuu aavistuksina jumalallinen kehityssuunnitelma. Tietäjämme eivät osaa sanoa, koska nämä kaikki tapahtuvat ja sanoihan Jeesuskin, että "toisen tulemisen" tietää vain Isä yksin. Mutta nyt kristosofian valossa saatamme jälkeenpäin, kun tapahtumat vierivät ohitsemme, näitä ymmärtää. Samalla käsitämme, ettemme ole syyttä syntyneet Suomeen, vaan olemme syntyneet maailmanuskonnon työtä varten.

V

SAMMON JUURET.

Kun maailmanuskonnon julistusaika läheni, niin Suomeen syntyi esivalmistajia, joiden tehtävänä oli herätellä esiin kansansielussa piileviä aavisteluja ja ominaisuuksia. Esivalmistajia esiintyi eri aloilla, sekä valtiollis-moraalisia että muinaisuskontoa nostavia ja jo kansansielussa olevia eetillisiä voimia herätteleviä. Kiinnitämme huomiomme kahteen: Elias Lönnrotiin ja Aleksis Stenvall-Kiveen. Lönnrot toi päivä tietoisuuden tasolle kansamme muinaisuskonnon kootessaan Kalevalan. Joskin muutamat Kalevalan tutkijat ovat näkevinään Lönnrotin sormenjälkiä Kalevalassa, väittäen runoja hänen sormittelemikseen, niin tämä ei ensinnäkään todista Kalevalan aitoutta vastaan. Eihän meillä ole todisteita, miksi Lönnrot olisi ollut pienempi tietäjä ja runonlaulaja kuin ne muutamat vuosikymmeniä vanhemmat laulajat, joilta hän runonsa kopioitsi. Kalevalan runothan ovat kulkeneet perintönä sukupol-

vesta toiseen ja saatamme teosofisen elämänsäntekemisen valossa ymmärtää Lönnrotin olleen entisen suomalaisen runonlaulajan, joka syntyi yhdennellätoista hetkellä kootakseen talteen mitä koottavissa oli, joten meillä on Kalevalassa paras esitys muinaissuomalaisen uskonnon perustotuuksista. Lönnrot osasi näyttää Suomen kansalle sen muinaisen kunniaakkaan menneisyyden: Se on kerran ollut vaikutusvaltainen kulttuurikansa osatessaan luoda henkisyysmerkityksessä niin suurenmoisen runoarteiston älyllis-filosofisine sisältöineen ja käytännöllis-moraalisine rakenteineen, jotta se on säilynyt vuosituhansia ja ollut jatkuvan innoituksen lähteenä kansamme vaikeuksissa ja iloissa. Menneisyyteensä nojaten Suomen kansa saattaa odottaa suurta tulevaisuudeltakin, sillä tulevaisuutta ei tarvitse rakentaa tyhjän päälle, vaan entisten saavutusten perustukselle, ennen hankittujen kokemusten, koulutuksen ja niiden antamien avujen varaan. Tässä piilee Kalevalan arvo, vaikka Lönnrot kukaties ei päivätietoisuudessaan osannutkaan nähdä näin kauas; ehkä hän suoritti elämäntyönsä intuition varassa.

Aleksis Stenvall-Kivi edustaa — tai ainakin hänen piti edustaa — toista, enemmän käytännöllis-moraalista linjaa. Hän kuvaili, mitä hyvää suomalaisen sielussa piilee edeltäneen koulutuksen johdosta. Hän veti silmiemme eteen kansansielun kaikessa alastomuudessaan, sen lapsenomaisen taikauskon, sen haaveet ja ylevät toiveet, sen tappelunhalun ja rauhanrakkauden. Kiven esittämässä peilauksessa saa-

tamme nähdä, että sielussamme piilevä ja sieltä pursuava rumuus on lopultakin enemmän pinnallista, se on kuin vaahtoa meressä, jonka vesimassat jyläävät alkuvoimaisina pyrkinessään puhdistumaan. Hän näytti, että näennäisen raakuuden takana vaikuttaa suuri pohjavoima: Tyydyttämätön kaiho ja kaipaus Jumalaan. Se ilmenee rakkautena luonnon koskemattomaan syliin, sen neitseelliseen puhtauteen. Jos rienaava maailma ei ihmistä ymmärrä, niin luonto ymmärtää. Jylhien metsien sylissä, koskemattomien korpien kätköissä ihminen tietää olevansa lähellä Jumalaansa, korkeinta, mistä hän sisimmässään aavistaa. Kiven "Seitsemän veljeksen" veljekset ovat tavallaan kuin lapsia. He ovat syntyneet ja kasvaneet kansan syvien rivien keskellä, vailla ulkoa tullutta kulttuurihapatusta, täynnä jotain alkuvoimaa ja avoinna niin huonoille kuin hyvillikin vaikutteille. Heidän riitansa ovat suureksi osaksi poikamaisia, mutta järki voittaa aina lopulta, sekä järki että syvä veljeyshenki. Alkoholin vaikutuskin on aivan pinnallista, ajattelemattomuutta, antaen aiheen katumuksiin ja sitä seuraaviin parannuksiin. Mutta oikeudentunto on voimakas ja vääjäämätön. Niinpä, kun veljekset Hiidenkivellä nälkäkuoleman kanssa kamppaillessaan olivat pakotetut oman henkensä lunnaiksi teurastamaan naapurikartanon härkälauman, niin jo ennen tekoon ryhtymistään he päättivät: Teko on maksettava. Lupauksensa he myöskin täyttivät. Kuvaavana suomalaisena piirteenä näytetään: Jos työhön ryhdytään, ovat tulokset valtavat.

Veljekset kärsivät puutetta, mutta kun härkälauman teurastuksesta johtunut maksuvelvollisuus pakotti heidät kaatamaan kasken omasta metsästään, niin sen antamalla ensimmäisellä sadolla korvattiin jo suuri osa velasta ja samalla turvattiin omakin toimeentulo pitkiksi ajoiksi.

Kiven "Seitsemän veljestä" on nerontuote monessa merkityksessä. Mm. se nostaa suomenkielen kulttuurikielten tasolle ja näyttää, että tämä kieli sanarunsaudessaan, taipuisuudessaan ja maagillisessa tenhossaan on vertaistaan etsivä tulevaisuuden kieli, millä ihminen kykenee ilmaisemaan kaikkein korkeampiakin hengenmaailman syvyyksiä ja kau-neuksia, inhimillistä ja yli-inhimillistä viisautta ja totuutta yhtä pätevästi kuin elämän nurjaakin puolta. Tämä on seikka, mitä ei voida filosofisesti selittää, se on esitettävä — kuten Kivi sen esitti — kirjallisen kertomuksen avulla ja muodossa. Sellainen esitys tekee aavisteluista todellisuuden ja näyttää suomenkielen mahdollisuudet. Pekka Ervast huomauttaakin elämäkerrallisissa muistelmissaan päässeensä suomenkielen salaisuudesta perille Kiven "Seitsemän veljeksen" avulla. Siihen asti Kalevalan runouskin oli hänelle suljettu. Tämä sanonta on paljon mieheltä, jolla oli ilmiömäinen "kielipää" ja joka osasi harvinaisen monia kieliä.

Tarkkaavainen lukija näkee tuossa pohjaltaan vakavassa, mutta pinnaltaan huumorinkylläisessä Kiven nerontuotteessa enemmänkin, suorastaan profetaallisen näkemyksen. Tämä puoli esiintyy peitetym-

min, mutta silti kyllin selvästi. Katsokaamme, mihin Kivi tähtäsi veljeksien kohtaloita suunnitellessaan! — Oli seitsemän suuren maailman kulttuurihapatuksesta vapaata lapsenomaista miestä, avointa uusille vaikutteille kuin lapset. He erosivat ympäröivästä kansasta ulkoisen olemuksensakin vuoksi, sillä veljeksille oli yhteistä ”ruskea ihonväri ja karkea ham-punkarvainen tukka”.

Kysymme: tahtoiko Kivi, Suomen suurin runoilija, suomalaisen kansallistyyppin esille tuoja ja kansansielun ihailija ja jumaloija, joka koko henkensä hehkulla tahtoi nimenomaan suomalaisuutta nostaa, tahtoiko hän noin karrikoidusti ja aivan kuin pilkaten esittää veljeksissä jotain ruman karkeaa? Ei suinkaan! Mutta hän tahtoi näyttää, että hänen kuvailemansa sankarit erosivat ympäristöstään aivan kuin uutena rotuna tai ihmistyyppinä. Kivi ei ole pilkkaaja, se on useimpien hänen arvostelijoidensa tunnustus, mutta hänellä oli aavistus ja unelma. Hän ymmärsi että ulkoapäin tänne pakolla tuotu ns. sivistys mikä uhkasi niellä myöskin Suomen kansan, oli mätä. Se näkyi sekä kirkon jalkapuukulttuurissa että muissa uskonnollisissa suuntauksissa. Ei ollut muuta pelastusta kuin uuden ihmistyyppin luominen täysin kansanomaiselle pohjalle. Tuossa oli nyt seitsemän miestä, eräänlaista kantaisää, täynnä jotain alkuvoimaa, he saattoivat oikean johdon alaisina luoda uuden sivistyksen. Niinpä, kun kirkko jalkapuineen uhkasi veljesten rauhaa, antaa Kivi Juhanin lausua: ”Yhdestä maailman kulmasta kuumoittaa

meille vieläkin rauhan päivä. Ilvesjärvi tuolla Impivaaran kupeella on se satama, jonne purjehdimme myrskyistä pois... Sinne siirrymme ja rakennamme uuden maailman." Ja Simeoni vastaa: "Halaampa minäkin rauhan kammioon. Veljet, uusi koto ja uusi sydän luokaamme itsellemme metsien kohdussa." — Kivi eli tulevaisuudessa ja hänellä oli kieltämättä kauaskantoisia näköaloja ja aavistuksia, mutta hänen kohtalonsa oli liian kova. Hänen elämäkertansa tutkiessa täytyy ihmetellä, että hän jatkuvan sairauden, nälän ja aikansa oppineiston piinaavan painostuksen alaisena saattoi tehdä noinkin paljon; moni muu olisi sortunut jo ennemmin. Jospa aikalaisensa olisivat ymmärtäneet häntä edes niin paljon, että kaikkein huutavin taloudellinen puute olisi lieventynyt, niin kukaties Kivi olisi uskaltanut etsiä veljeksille parempia opettajia kuin seurakunnan puolijauhoisen lukkarin. Ehkä Suomen kansa olisi saanut myönteisessä tapauksessa katsella neronsa kuvaamana viisasta tietäjää, joka veljesten kanssa rakentaa Impivaaran kätköissä uutta inhimillisempää yhteiskuntaa ja uutta ihmistyyppiä, jossa suomalaisuuden sisäisin henki puhkee kukkaansa ja kantaa hedelmäänsä. Ettei näin käynyt, on kieltämättä luettava hänen aikalaistensa syyksi. Hänen oli muokattava kirjansa maailman maun mukaiseksi saadakseen ne painetuksi ja muutetuksi rahaksi ja niinpä hänen oli tuotava romaaninsa sankarit vanhaan maailmaan, sillä näin tahtoivat lukijat. Kivi väsyi kesken taistelunsa — tämä lienee ollut Pekka

Ervastinkin ajatus — mutta Kiveltä ei voida kieltää sitä ansiota, että hän oli yksi suurimpia kansamme herättäjiä ja antoi väsymisestään huolimatta oman panoksensa Suomen itsenäistymiseksi, mikä vuorostaan oli välttämätön vaihe maailmanuskonnon syntymisessä. — Aikanaan koitti sitten itsenäistymisemme päivä. Sen vaiheen ulkoiset puitteet ovat jokaisen tiedossa, mutta ”kulissien takana”, siis näkymättömissä maailmassa tapahtui paljon merkillistä, mistä Pekka Ervast tekee selkoa. Noita asioita tutkiessa käy selvääkin selvemmäksi, että Suomi sai itsenäisyytensä kristosofista työtä varten ja että Pekka Ervast oli se Suomen kruunaamaton kuningas, jonka työtä varten — maailmanuskonnon luomista varten — tätä kansaa valmistettiin ja Suomelle itsenäisyys myönnettiin.

— — —

Edellä tekemämme välihuomautuksen jälkeen kysymme: Mikä on Sampo ja mitkä ovat sen kolme juurta? — Kun Ilmarinen oli takonut Sammon Pohjolaan, niin Pohjan akka

Saattoi sitten Sammon suuren
Pohjolan kivimäkehen...
Juuren juurti maaemähän,
Toisen vesiviertehesen,
Kolmannen kotimäkehen.

Pekka Ervast vastaa ”Kalevalan avaimessa”:
”Sampo on se salainen viisaus, jonka ihmiskunnan
alkuperäiset tietäjät muualta toivat mukanaan, se

salatiede, joka on ruumistuneena tietäjien ja viisaiden ns. Valkoisessa eli Salaisessa Veljeskunnassa ja sen näkymättömässä temppelissä, joka ei ihmisten käsillä rakennettu ole”.

Sammolla on P. E:n opetusten mukaan toisiakin merkityksiä, mutta ne liittyvät kaikki sen Viisauden yhteyteen, joka on Valkoisella Veljeskunnalla. Sen viisauden avulla rakennetaan myöskin se samporuumin, josta P. E. kertoo. Keskitetysti sanoen Sampo merkitsee sanan alkuperäisessä merkityksessä Valkoisen Veljeskunnan Temppeliä.

Pekka Ervast puhuu jatkuvasti Temppelin rakentamisesta henkisen elämän yhteydessä. Hän sanoo, että sellainen Temppeli on rakennettu Suomeen, että se on eetteritasolla ja että se Temppeli on näkymättömän maailman ihme. Hän kertoo tuosta ihmeellisestä eetterimaailmasta, joka on ollut niin tutkimaton, että vasta nyt Mestaritkin ovat siihen alkaneet tutustumaan. Hän nimittää sitä ihmeelliseksi eetterigalleriaksi. Niin ikään hän erään kerran nimitti Suomessa olevaa henkisen Valon Temppeliä Sampo-Temppeliksi. Sen Temppelin rakennustyön hän itse suoritti ja siitä hän sanoo mm.: ”...siinä temppelissä liikkuvat kaikki Mestarit, jotka ovat maan päällä”. ”Ei yksikään valkoisen mestariuden saavuttanut ihminen ole siinä temppelissä vieras. Siellä he kaikki ovat kotonaan ja heissä elää Kristus...”.

Nämä ovat merkillisiä asioita. — Tutkiessamme P. E:n opetuksia kyllin laajasti ja tarpeeksi syvällisesti ymmärrämme, ettei Himalajan Salaisen Veljes-

kunnan looshi olekaan ainoa planeetallamme. Se tosin edustaa sitä salaista viisautta, mikä aikojen aamulla tuli maapallolle toisista planeetoista, mutta P. E. puhuu myöskin Jeesus Kristuksen työstä ja sanoo, että Hänen Temppeleitään on planeetallamme. Siis Jeesus Kristuksen työn keskuksia. Puhuesaan Suomen Sampo-Temppelistä hän lisää, että saman tapaisia on muutamia. — Mutta kun ajatellamme edelläluettelemiamme P. E:n lauseita, esim. sitä, ettei ”yksikään valkoisen mestariuden saavuttanut ihminen ole siinä temppelissä vieras”, niin tuo lause kätkee salaisuuden. Jos taloon tulee ihminen, jota ei tunneta, niin hän on vieras. Jos siis Salaisen Veljeskunnan looshiin tulee korkea Mestari, joka on niin korkea, etteivät muut Veljet häntä tunne, niin hän on siellä vieras. Ja jos Mestaritkin vasta nyt ovat alkaneet tutkimaan niitä asioita, joita on tapahtunut Suomessa, eetteritasolla, niin silloin täällä on tapahtunut jotakin niin korkeata, etteivät sitä kaikki Salaisessa Veljeskunnassa ilman muuta tunne. Tämä paljastaa aste-eroja eri Veljeskuntien loosheissa. Mutta Suomessa on rakennettu sellainen näkymättömän maailman ihme, että siellä ovat kaikki Mestarit kotonaan. Siis kaikkein korkeimmatkin, tällä planeetalla. Kaikki Mestarit, jotka ovat maan päällä, kuten hän sanoo. Näin ollen Suomessa oleva Sampo-Temppeli on Kristuksen Valkoisen Veljeskunnan korkein Temppele planeetallamme.

Tämä on täysin ymmärrettävääkin, koska Pekka

Ervastissa inkarnoitui Logoksen Isä-ryhmän johtaja, joten Jeesus Kristuksenkin työ sai uuden syvyyden. Sen vuoksi Suomessa olevan Sampo-Temppelin viisaus on syvin ja korkein, mitä ihmiskunnalle on annettu. Se on keskeisesti Pekka Ervastin tuomaa viisautta. Se esiintyy hänen kirjoissaan ja muissa opetuksissaan.

Logoksen kolminaisuudesta johtuen uskonnot jakaantuvat kolmeen suureen ryhmään. Kaikki uskonnot ennen Jeesus Kristusta olivat Pyhän Hengen uskontoja, enkelien viisautta. Jeesus toi Logoksen Poikana, rakkautena ihmiskuntaan, joten hänen uskontonsa on Pojan uskonto. Pekka Ervast ilmensi Isän uskonnon. Tähän tosiasiaan sisältyy Kalevalan kuvaus Sammon kolmesta juuresta. Vaikka Suomen muinaisuskonto lukeutuikin luonnollisesti Pyhän Hengen uskontoon, niin enkelihierarkioitten kolminaisuudesta johtuen (näistäkin P. E. opettaa) jokainen Pyhän Hengen uskontokin sisältää säteen sekä Pojasta että Isästä. Siksipä Sammolla tuossa vanhassakin merkityksessä on ” kolme juurta”. Sen tiesivät muinaiset viisaat, vaikkakin sen ”kaksi juurta” olivatkin vielä lopullista ilmentymistään vaille, aivan kuin tulevaisuuden ennustuksina. Mutta nyt on Sampo-Temppeli valmis ainakin eetterimaailmassa, joten sen kaikki ”juuretkin” ovat täysin todellisia. — Kun siis Pekka Ervast rakensi Suomessa olevan Sampo-Temppelin, niin hän sen samalla ”juurrutti” omalla elämällään näihin kolmeen uskontoon.

H. P. Blavatskyn teosofia on parhain ja keskite-
tyin esitys Pyhän Hengen uskonnoista, niiden viisau-
desta, siis Sammosta tuossa kaikkein vanhemmassa
merkityksessä. Pekka Ervast saikin juuri H. P. Bla-
vatskyltä ensimmäisen tieto-opillisen selvyyden elä-
mästä, H. P. B:n avulla Pyhän Hengen uskonnot lä-
hestyivät häntä. Tästä tuli uuden Sammon ensim-
mäinen juuri.

Kalevala sanoo enteellisesti: ”Juuren juurti maa-
emähän”. — Pyhän Hengen uskonnot ovat tavallaan
maaemon piiriin sisältyvää viisautta, ainakin Pojan
rakkaususkontoon rinnastettuna. Sillä ”tämän maa-
ilman jumalan” jylisevä ääni hipoo usein sangen
läheltä niitä, kuten Vanhan Testamentin kertomuk-
sista näkyy. Pyhän Hengen uskonnot ovat enkelien
viisautta (”Te saitte lain enkeleiltä”) ja enkelikun-
nat edustavat kehitysjärjestelmässämme aineelli-
suutta, kuten P. E. opettaa. Samoin Buddha, Pyhän
Hengen uskontojen kaunein kukka, ratkaisi ihmisen
ongelman maapallon näkökulmasta opettaen: Maan-
päällinen elämä on tuskallista; luopukaamme elämän
halusta, niin saavutamme vapauden, nirvanan; ih-
misen pelastus on jälleensyntymisestä vapautumi-
sessa ja tämän surujen planeetan jättämisessä...
Täten Buddhankin oppi kytkeytyi ”maaemään” ja
koska Pekka Ervastille selvisi elämänkysymysten
älyllis-filosofinen puoli H. P. Blavatskyn teosofiasta,
niin hänen rakentamansa Sampo-Temppelin ensim-
mäinen ”juuri” kytkeytyy täten ”maaemään”.

Sammon toinen ”juuri” johtaa eli on kytketty

vesivierteeseen. Pekka Ervast löysi elämän moraalisen pohjavoiman Matteuksen evankeliumin Vuorisaarnasta, siis Pojan uskonnosta. Kristitytkin ovat tuntevinaan ja tietävinään: Kristuksen oppi ja elämän käsitys on rakkauden sanoma. Rakkautta nimitetään Kalevalassa lemmeksi — Lemminkäinen on Kristusvoima — ja rakkaus, ainakin merkityksessä lempi, on tekemisissä tunnevoiman kanssa. Tunnetta on vertauskuvissa rinnastettu veteen, koska tunne saattaa kuohua kuin koski ja liplatella kuin järven laineet. Kun siis Pekka Ervast löysi elämän moraalisen pohjan Vuorisaarnasta, niin on aivan oikein sanoa, että hänen perustamansa maailmanuskonnon toinen juuri johtaa vesivierteeseen, virtaavaan veteen, mikä pulppuaa kuin puro lähteestä. Jeesus opettikin: Minä annan teille elämän vettä juotavaksi. — Jeesushan ratkaisi ihmisen arvoituksen toisin kuin Buddha, hän ei kehoittanut pakenemaan elämää, vaan kantamaan elämän ristiä nurkumatta, ottamaan päälleen toistenkin vaikeuksia ja näin luomaan maanpäällisen elämän paratiisiksi. Sillä taivasten valtakunnan tulee toteutua maanpäällä, kuten hän Isämeidän rukouksessa opettaa.

Kolmas ”juuri” on Suomen muinaisuskonto, joten maailmanuskonto Suomessa syntyneenä Sampona kytkeytyy ”kotimäkehen”.

— — —

Tutkiessamme Sammon kolmatta ”juurta”, kaipaamme avaimia. Pekka Ervastilta ilmestyiikin ”Kalevalan avain”, ”Uudestisyntyvä Suomi”, ”Onko

Kalevala 'pyhä' kirja?", lisäksi hän käsitteli Kalevalan mysteριοita monissa kirjoituksissaan. Vanhaa Testamenttia käsittelee J. R. Hännula kirjassaan "Vanhan Testamentin Avain", samoin useassa muussa yhteydessä. H. P. Blavatsky huomautti, että on useita avaimia, joita saatetaan kiertää useampaankin kertaan, koska pyhät kirjat ovat enimmäkseen siten suunniteltu.

VI

KALEVA — JUMALIEN MAAILMA

Olemme jo todenneet, että Kalevalan kertomus maailmanluomisesta on ennustus, mikä on toteutunut nykyisyydessä. Kun Väinämöinen syntyy eli Logos Isänä inkarnoitu Suomessa alkaa uusi maailmanluominen ja uuden ihmistyyppin esiintyminen, sillä Väinämöisen kautta toteutuu Kalevan eli Jumalan valtakunta. — Mikä Kaleva on? Pekka Ervast toteaa ”Kalevalan avaimessa” Kalevan merkitsevän ”luojan eli herran kotia, korkeampia elämänta-soja eli näkymättömän maailman ylempiä vyöhykkeitä”. Kaleva-nimitys johtuu herrasta ja sepästä, tarkoittaen siis maailman herraa ja luoja. Kalevalainen kulttuuri merkitsee näin ollen jumalallisen elämän laskeutumista maan päälle.

Kalevalan tarusto keskittyy Kalevan ja Pohjolan väliseen kamppailuun. Koska Kaleva tarkoittaa Jumalan maailmaa, niin Pohjola on silloin tämä näkyväinen fyysillinen maailma, aineellisuuden pohja,

mihin Jumalan maailma pyrkii laskeutumaan. Pohjola kuvataan pimeyden maailmaksi, velhojen ja noitien ja kaiken pahuuden tyyssijaksi. Kalevan maailma, Logoksen elämä pyrkii saamaan siellä vaikutusvaltaa, mutta ihmiskunta panee tietämättömyydessään vastaan ja synnyttää taistelun. Tämähän on ihmiskunnan tragedia, eikä se sellaisenaan ole uutta. Mutta sen tekee uudeksi, ratkaisevasti uudeksi se, että aurinkokeskeinen Logoselämä, Väinämöinen-Isä saavuttaa ratkaisevan asteensa, kuten se saavutti Pekka Ervastissa. Kalevala puhuu tästä meille suomalaisille, koska Logoksen inkarnoituminen oli suunniteltu tapahtuvaksi Suomessa ja siksi Pohjola on "ahtaammassa" merkityksessä Suomen kansa, sen alempi ymmärrys, päivätietoinen minuus, mikä kirkon kahleissa ollen hurmioituu sodista, puolueitten välisistä taisteluista ja verikostosta. Täten eläen kansamme todellakin "vinguttelee Hien virttä" ja palvoo Louhea, "tämän maailman jumalaa" valtiaanaan. (Louhi on Pohjolan valtias). Mutta pimeydestään huolimatta Pohjola eli maailmoitten pohja kätkee itseensä monadillisen jumaltajunnan, neitseelliset henget siten, että ihmiset Jumalan poikina tulevat tekijöiksi, luojiksi fyysisen maailman avulla. Siksi Kalevala kuvailee Pohjolan neitoa Pohjolan tavoiteltavaksi ihanteeksi, jota Kalevan sankarit käyvät kosiskelemassa. Väinämöinen, Lemminkäinen ja Ilmarinen, eli Logos Isänä, Poikana ja Pyhänä Henkenä kosivat kukin vuorolleen Pohjan neitoa eli Suomen kansalaisten sisäistä

Jumalan poikaa. Mutta vain Ilmariselle kosinta onnistuu, sillä hän osaa takoa Sammon. Ilmarinen huomauttaakin Louhelle Sammon taonnan yhteydessä olevansa jumalallinen olento, luoja:

”Saattanen takoa Sammon,
Kirjokannen kalkutella...
Kun olen taivoa takonut,
Ilman kantta kalkutellut,
Ilman alkusen alutta,
Riporihman tehtyisettä”.

Seuratessamme edellä esitettyä linjaa joudumme Pekka Ervastian elämäntyön yhteyteen. Koska hänen henkisissä kokemuksissaan ja elämäntyössään Isän uskonto sai muodon ja koska Isän uskonto on uskontojen täyttymys siten, että se sisältää itseensä sekä Pyhän Hengen että Pojan uskonnon, niin hänen, Pekka Ervastian elämässä näkyy sekä Isän että Pojan ja Pyhän Hengen voimat yhteistyössä. Kalevalaisittain sanoen Väinämöinen, Lemminkäinen ja Ilmarinen esiintyvät hänen elämänvaiheissaan määrättyssä järjestyksessä.

Kun katselemme tilannetta historiallis-psykologisesti ja rinnastamme Kalevalan luomiskertomusta P. E:n totuudenetsijäsieluun, niin toteamme, että hänen oli luotava maailma uudestaan omassa sielussaan. Tällainen toteamus on tärkeä siksi, että meidän, jotka yritämme seurata hänen opetuksiaan, on luonnollisesti seurattava hänen latujaan. Kun ih-

minen herää totuudenetsijäksi, niin entinen elämäkäsitys osoittautuu aikansa eläneeksi, joten tilalle on luotava uusi. — Pekka Ervast oli synnynnäinen etsijä, omaten niin vankan moraalisen pohjan, että kun hän nuorukaisena ollessaan kerran suuttui jonkun vääryyden johdosta ja kuuli näkymättömän maailman taholta huomautuksen, ettei hänen tarvitse suuttua, niin hän osasi olla sen jälkeen suuttumatta. Aikakauslehti "Tietäjän" 1915—16 vuosikerroissa löytyvissä muistelmissaan hän kertoo erittäin tärkeitä elämänsä kohtia. Niinpä hän jouluaattona 1893, ollessaan ensimmäistä kertaa ehtoollisella Nikolain kirkossa Helsingissä, näki Jeesuksen kasvot ja ymmärsi, mitä uskonto on. Uskonto keskittyi hänen kokemuksessaan opetukseen: Minun on aina seurattava Mestarin jälkiä. Mutta täysi selvyys seurasi vasta, kun hän seuraavan vuoden tammikuussa sai käsiinsä ensimmäisen teosofisen kirjan; siitä tapahtumasta alkoi hänen ajatuksellinen maailmanluomisenensa. Hänen ajatusmaailmansa oli se kokko, mikä muni kultaiset ja rautaiset munansa, joita "hautomalla", kiihkeän ajattelun ja tutkistelun jälkeen syntyi uusi maailmankuva. Tuon ensimmäisen kirjan (Sinnett: "Vihittyjen oppi") vaikutus oli niin valtava, "että olin pakotettu heittäytymään pitkäksi sohvalle. Koko olemukseni soi kuin yhdellä äänellä: tämä on totta, tämä on totta ...", kuten hän tapausta kuvailee.

Tätä "ensimmäistä luomista" kesti P. E:llä aina vuoteen 1896, eikä se suinkaan ollut ruusuilla tans-

simista. Ensimmäisiä hankaluuksia aiheutti hänen isänsä suhtautuminen, sillä olihan kysymyksessä parhaillaan P. E:lle ajankohtainen elämänuran valinta ja hänen vastainen aineellinen toimeentulonsa. Mutta hän voitti kaikki vaikeudet ja niin tapahtuikin, että lokakuun 13 päivänä 1896 hän toki kosmillehenkisen Jordankaste kokemuksensa, jossa elämäntakainen Isä, syvyys ja kuilu tunnusti hänet pojakseen. Kalevalaisittain sanottuna tapahtui Väinämöisen syntyminen, Logoksen Isä-ryhmän johtajan kosmillehenkinen inkarnoituminen. Siitä hetkestä avautui hänelle uusi maailma, henkinen todellisuus, joka johti monenlaisiin avartumisiin. Edellä mainituissa muistelmissaan hän kuvailee mm. seuraavaa: "Is-tuin sitten eräänä päivänä pianon ääressä ja soitin jotakin isäni lempikappaletta, vaikka ajatukseni samalla liitelivät kaukana Logoksen salaisuudessa. Äkkiä silloin silmäni aukeni ja katseeni tunki syvälle aurinkokuntamme sydänmaille. Silmänräpäyksessä ymmärsin ja tiesin, mitä Logos oli. Logos oli arvaamattoman korkea olento, meidän aurinkokuntamme korkein ja Hänen tajuntansa käsitti ja ikään kuin syleili lukemattoman joukon jumalallisia olentoja, joiden keskipiste ja huippu Hän oli. Mahtavan mahtava oli henkimaailman kannalta se elämänratas, jota me fyysillisesti nimitämme aurinkokunnaksi. Järjelläni myös nyt ymmärsin, että avaruus oli täynnä näitä aurinkologoksia ja että niiden takana täytyi olla se erinomaisen suuri salaisuus, jota madame Blavatsky kutsui ensimmäiseksi yleiseksi

Logokseksi, ja joka jäi yhtä ikuiseksi salaisuudeksi kuin itse avaruuden jumaluuskin. Mutta maailman-kaikkeus oli joukko ilmenneitä olentoja. Siinä oli arvoituksen ratkaisu, ja minä tunsin, kuinka itsestäni vyöryi ulos eläviä olentoja ja kuinka me ihmisetkin itse asiassa loimme maailman. Avaruuskin, joka oli kaiken takana, oli kuin äidin kohtu, joka sisälsi suuria syntymisen salaisuuksia. Ja äidinkohdusta loisti yhtäkkiä valo, kuten minustakin oli loistanut valo, ja se oli järjen valo. Eikä sille voinut antaa mitään muotoa, ei sitä voinut kutsua persoonalliseksi olennoiksi sillä niin kuin valominuus oli se kaiken persoonallisuuden miljoonia vuosia sitten voittanut, mutta se oli äärettömän korkea itsetajunta, järjenvalo, joka loisti pimeydestä ja vyörytti ulos itsestään kokonaisen maailmankaikkeuden". — Näin mahtavasti kuvailee Pekka Ervast luomisen mysteriota, minkä keskipisteenä hän itse oli omassa henkisessä tajunnassaan ja vyörytti itsestään ulos eläviä olentoja, koska kaikki olennot ovat Logoksen ulosvuodatusta. Toinen eli henkinen luominen oli alkanut, sillä Logos tunsì itsensä kaikkein täydellisimmin ihmisessä, ihmisessä jonka tunnemme Pekka Ervastin nimellä. K a l e v a n maailma astui koko syvyydessään Pohjolaan.

Uudestisyntymisensä jälkeistä vaikutelmaa P. E. kuvailee seuraavasti: "Vanha elämä oli aivan kuin pyyhkäisty pois. Ja minä panin käteni ristiin rinnalle ja sanoin hiljaan ja harvaan: 'ihminen on Jumalan

poika. Isä Jumala on olemassa ja hän on kaiken elämän takana. Hän rakastaa, hän rakastaa, ja minä olen hänen poikansa, eikä ole mitään hätää, ei koskaan, ei ole koskaan ollut eikä tule koskaan olemaan. Kaikki tuska ja kärsimys on vain syntymistä uuteen elämään. Kun ihminen syntyy tähän maailmaan, silloin on tuskaa ja vaivaa, ja kun ihminen syntyy henkiseen elämään, siihen tietoisuuteen, että hän on Jumalan poika, täytyy senkin tapahtua tuskalla ja vaivalla, suurella ponnistuksella ja äärettömän helvetin läpi käymällä. Mutta sitten kaikki on rauhaa ja sopusointua ja selvyyttä”.

Vaikka P. E:n ensimmäinen toteamus oli, ettei ollut mitään hätää, eikä koskaan tule olemaankaan, niin tämä näkemys sisälsi vain tilanteen toisen puolen. Kun elämää katseli maailmankaikkeuden ihmeellisen manifestaation kannalta, siis Jumalan näkökulmasta, sen järjenvalon silmällä, mikä pimeässä avaruudessa loistaa, kuten P. E. kokemustaan kuvailee, niin ei todellakaan ole mitään hätää, eikä sitä koskaan ole ollutkaan. Sillä Jumalan rakkaus vallitsee kaikkialla ja koko elämä on Hänen syleilyssään, eikä Jumalan ulkopuolella saata olla kukaan. Kaikki mitä on, on Hänestä syntynyttä ja siksi ei kukaan saata olla kadotettu eikä yksikään tajunta viimeisessä perusolemuksessaan saata hävitä, koska tuo perusolemus on kipinä Jumalasta. Mutta elämällä on toinenkin puoli ja se selvisi P. E:lle jälkeinpäin: Elämässä vallitsee kehitys. Tästä johtuen elämä on sangen merkillinen koulu, missä eriaisteiset olennot

kasvavat luokalta luokalle. On erilaisia elämän tasoja, näkymättömiä maailmoita, jotka kaikki ovat kansoitettut tajuavilla olennoilla. Tämä kehityksen kenttä on kuin eräänlainen taistelukenttä, missä valo ja pimeys mittelevät voimiaan, missä hyvä ja paha, valhe ja totuus näyttelevät kukin osaansa. Tältä kannalta katsoen elämässä on sittenkin hätää. P. E. sanookin, että ellei tämä puoli olisi hänelle selvinnyt, olisi hänestä tullut jonkinlainen ”Jumalan sotatorvi” pimeään elämän keskelle. Mutta kun hän sai katsella elämää sekä Jumalan että kehittyvän elämän näkökulmasta, niin hänelle selvisi elämän koulumaisuus, miten tajuavat olennot kasvavat epätäydellisyydestä täydellisyyteen.

— — —

Uudestisyntymisensä jälkeen Pekka Ervast sai aloittaa teosofisen työnsä Suomessa. Se työ oli vanhatestamentillisesti sanoen paratiisin puutarhan istuttamista ja uuden ihmistyyppin luomista. Siinä työssä näemme toistuvan mm. Kalevan poikien kointaretket, mutta myöskin Väinämöisen ja Joukahaisen tapahtumat. Katselemme ensiksi viimeksimainitua Pekka Ervastin elämän vaiheissa.

Kalevala kertoo, että Pohjolassa eli ”Lapissa” oli nuori Joukahainen, jota suuresti harmitti Väinämöisen tiedot. Niinpä Joukahainen lähti Kalevan maille tarkoituksenaan saavuttaa Väinämöisen tunnustus nujertamalla tämä laulutaidossa. ”Pröystäilevänä” ja itseviisaana hän saapuu Kalevan maille ja ajaa hevosensa yhteen Väinämöisen hevosen kanssa. Syn-

tyneessä keskustelussa Joukahainen vaatii koetusta laulutaidossa ja alkaakin Väinämöisen kehoituksesta ladella kaikenlaista ulkoa opittua tietoutta. Mutta Väinämöinen huomauttaa sellaisen tiedon olevan lasten lorua, eikä partasuu-urohon lausumia syntyjä syviä. Tästä Joukahainen suuttuu ja uhkailee miekalla, jolloin Väinämöinen puolestaan laulaa hänet suohon suonivyöstä, eikä päästä häntä, ennen kuin hän lupaa Aino-sisarensa Väinämöiselle puolisoiksi.

Jokaisessa ihmisessä on tuollaisena joukahaisena "pröystäilynhalu" ja itsensä korottamisen tarve, joten joukahaisvoima on yleismaailmallinen ilmiö. Mutta jos kysymme, missä muodossa joukahaisvoimat selvimmin näkyvät länsimaisessa kulttuurissa, missä ne laulavat Joukahaisen tavalla:

"Hyväpä isoni tieto,
Emoni sitäi parempi,
Oma tietoni ylinnä",

niin löydämme ne "eksaktisen" tieteellisyyden tietoudesta. Nuoren Joukahaisen tavalla sekin uskoo olevansa perillä yksinpä maailmansyntyprosessista-kin ja rakentelee teorioita, mitkä kaatuvat toistensa jalkoihin. Vieläpä se uskoo, ettei koskaan ennen ole tiedetty mitään, kaikki mitä tiedetään, on nykyisen tieteen saavutusta. Tiede aivan kuin kerskuu olleensa

...miesnä kkuentena,
Seitsemäntenä urosna
Tätä maata saataessa,
Ilmoa suettaessa,

vieläpä taivoa tähittämässä, koska maailmankaikkeuden ”synnystäkin” on uskallettu laatia tieteen auktoriteettiudella leimattuja ”erehtymättömiä” teorioita. — Tämä yliopistollis-tieteellinen joukahainen tuli Pekka Ervastia vastaan nuoruusvuosien koulutiellä kaikessa mahtavuudessaan, sillä P. E. sai tavanomukaisen koulukasvatuksen. Mutta hän ei uskonut tuon tietouden ylivoimaisuuteen, sillä hän huomasi tieteelliset saavutukset ja suurelliset teoriat lasten loruiksi. Ne eivät olleet kotoisin Kalevan eli Jumalan maailmasta, vaan olivat täällä aineellisuuden pohjolassa koostunutta ihmisviisautta. Kuitenkin P. E. asetti yliopiston itsensä ratkaistavaksi, tahtoiko se totuudenetsinnässään turvautua myöskin Jumalan viisauteen, vai tyytyikö se omaan joukahaisviisauteensa. Vuonna 1898 hän haki erästä stipendiä suorittaakseen tutkimuksia mm. itämaiden uskonnoista, psyykkisistä ilmiöistä ym. Hakemus hylättiin, vieläpä siitä kirjoiteltiin ivallisesti. Näin siitä huolimatta, vaikka Pekka Erväst oli erikoisen lahjakas, joten pidettiin selviönä, että häntä odottaa professorintuoli. Stipendianomuksen hylkääminen ja ivakirjoitukset olivat joukahaisvoimien taisteluhaaste ja sitä seurasi P. E:n ”laulanta”. Esitelmillään ja kirjoituksillaan hän todellakin ”lauloi Joukahaisen suohon”. Kun tutkimme hänen kirjojaan, niin on myönnettävä, että niissä esiintyvä viisaus on partasuu-urohon ikitietoa, syntyjen syvien sanelemista.

Kiistattomasti joutui yliopistollinen tietous alakynteen, mutta P. E. ”päästi Joukahaisen suosta”.

Ei hän ryhtynyt sen suurempiin toimenpiteisiin, sillä hän itsekkin ymmärsi elämäntehtävänsä olevan muualla. Teoillaan, ellei sanoillaan yliopisto huomautti P. E:lle: "Tuossa on kristillinen kirkko, se on minun Aino-siskoni, ota se puolisoksesi". — Kun alkuperäiset kristilliset mystერიот menivät kahtia, niin yliopistot ja kirkot muodostuivat niistä. Yliopistollinen tietoushan on "miehistä", sillä siinä on ajattelu, äly ylinnä. Kirkollinen tunteilu hartailuineen, veisuineen, itkuineen... on "naisellista" ja siis "ainomaista". Mutta samalla se on lähempänä Jumalaa, sillä kirkkojen varsinaisena tehtävänähän oli Jeesuksen sanoman julistaminen, vaikkakin ne ovat lyöneet tehtävänsä laimin. Siksi Pekka Ervast tahtokin auttaa kirkkoa. Hän kertoo kirjoittaneensa silloiselle arkkipiispalle ja ehdottaneensa toimeenpantaviksi kirkoissa eräitä tarpeellisia reformeja. Vieläpä hän kertoo huomauttaneensa, että mikäli arkkipiispa tuntee itsensä liian vanhaksi, niin hänet, P. E. voitaisiin nimittää arkkipiispaksi. Näin hän "kosi" kirkollista "ainoa", sillä hän ymmärsi, ettei kirkoilla ole mitään tarkoitusta eikä merkitystä, elleivät ne ole Jeesus Natsarealaisen puhetorvia maailmassa. Sitä tehtävää varten ne ovat syntyneet ja jos ne lyövät tehtävänsä laimin — kuten ne ovat lyöneet — niin niiden päivät ovat luetut. Mutta kirkko hylkäsi kosijansa, vieläpä niin, että saatamme sanoa Kalevalan Ainon menetelleen viisaammin kuin kirkko. Kalevalan Aino riisti rinnoiltaan ristit ja karesti helmet kaulaltaan, hukuttaen lopulta itsensä,

mutta kirkot koristelevat edelleenkin itseään risteillä ja suurellisilla komeuksilla ja seisovat koko valtavalla "ruhollaan" esteenä Jumalan valtakuntaan pyrkijöille — odottaen varoittavista esimerkeistä piittaamatta K a r m a n toimivan.

VII

”KOSINTARETKET” I

Sammon luomista saatamme katsella Pekka Ervastin elämänvaiheitten yhteydessä joko alhaalta tai ylhäältä päin. Alhaalta päin seuraamme historiallista linjaa, kuten teimme ”joukahaisen” ja ”ainon” tapauksessa. Ylhäältä päin katsottuna asiajärjestys saattaa olla päinvastainenkin.

Pohjan neito on ihmissielussa oleva jumalkipinä ja vielä keskitetymmin sanoen — koska maailmanuskonto on syntynyt Suomessa — Suomen kansan henkitajunta kokonaisuudessaan. Kansaamme onkin kutsuttu Suomineidoksi. — Pohjan neito on siis myös kotoisin Jumalan maailmasta, kuten Väinämöinen, Lemminkäinen ja Ilmarinenkin. Ero on vain iässä, sillä ihmisissä oleva jumalkipinä elää vielä neitseellisessä tilassa — impenä — se on heräämätön, uinuva, kun taas esim. Väinämöinen on ”tietäjä iänikuinen”, korkea Isätajunta, Logos. Väinämöinen tapasi Pohjan neidon Pohjolassa käydessään ja Kalevala kuvailee tapausta sangen kauniisti:

Tuo oli kaunis Pohjan neiti,
Maan kuulu, ve'en valio.
Istui ilman vempelellä,
Taivon kaarella kajotti,
Pukehissa puhtahissa,
Valke'issa vaattehissa;
Kultakangasta kutovi,
Hope'ista huolittavi
Kultaisesta sukkulasta,
Pirralla hopeisella.

Silloin Väinämöinen:

Kuuli sukkulan surinan
Ylähältä päänsä päältä.
Tuossa päätänsä kohotti,
Katsahtavi taivahalle:
Kaari kaunis taivahalla,
Neiti kaaren kannikalla ...

Kalevala tahtoo näin todistella, ettei kyseessä ole kuolevainen ihminen, vaan taivaallinen olento, ihmisen enkeliminuus, joka omassa maailmassaan kutoo kohtalonsa kangasta jälleensyntyvien persoonallisuuksiensa ikuisuusarvoista kokemuksista. Mutta elämä tahtoo, että tuo enkeliminuus tulisi päivätajuisesti tietoiseksi ja siinä tarvitaan tuon tien kulkeneiden apua. Siksipä Väinämöinenkin pyytää Pohjan neitoa rekeensä viedäkseen tämän ”puolisokseen” samalla huomauttaen, ettei hän suinkaan ole mikään ”mitätön mies”, vaan suuri tietäjä. Mutta

neito asettaa kaikenlaisia esteitä ja lopuksi aivan luonnottomia vaatimuksia:

”Sitten sun mieheksi sanoisin,
Urohoksi arvelisin,
Jospa jouhen halkaisisit
Veitsellä kärettömällä...
Munan solmuhun vetäisit
Solmun tuntumattomaksi...
Kun kiskot kivistä tuohta,
Säret jäästä aiaksia
Ilman palan paukkumatta,
Pilkkehen pirahtamatta”.

Väinämöinen suorittaa nämä yliluonnolliset tehtävät, mutta neito ei vain suostu, vaan antaa lisää tehtäviä:

”Sillepä minä menisin,
Kemp’ on veistäisi venosen
Kehrävarteni muruista,
Kalpimeni kappaleista,
Työntäisi venon vesille...
Ilman polven polkematta...
Olkapään ojentamatta”.

Tähän Väinämöinen huomauttaa, ettei koko maailmasta löydy kuin hän, joka sellaiseen työhön kykenee:

”Liene ei maassa, maailmassa,
Koko ilman kannen alla
Mointa laivan laatijata,
Vertoani veistäjätä”.

Tehtävä oli Väinämöisellekin arveluttava, hän veisti venettä "veikaten", aivan kuin uhalla, suuren uskonsa varassa ja tietoisena siitä, että työ on tehtävä, sillä velvollisuutta ei voi väistää, tuli mitä tuli. Kesken veistoksen "pyörähytti Hiisi pontta" ja kirves lipsahti veistäjän jalkaan aiheuttaen hirmuisen verenvuodon. Vuodon tukkimiseen tarvittiin verensulkijat ja raudansynnyntä tuntijat ja veneen veistäntä jäi lopultakin kesken.

— — —

Pekka Ervast oli kosinut Suomen kansaa ratkaisevasti vuodesta 1901 lähtien, jolloin hänen ensimmäinen kirjansa "Valoa kohti" ilmestyi. Hänen teosofinen työnsä tähtäsi kansamme uudestisyntyttämiseen, siihen, että monadillinen Kristuselämä heräisi ja taivasten valtakunta sen johdosta laskeutuisi maan päälle. Kalevalaisittain sanoen Kalevan maailma pyrkii suuremmissa joukoissa hänen avullaan Pohjolaan.

Teosofisen liikkeen alkuaikoina, siis vuosisadan alussa, Suomi oli epäitsenäinen kansa, Venäjän holhouksesta riippuvainen. Mutta kansamme toivoi itsenäisyyttä, se kaipasi vapautta ja salaisesti uskoi tuohon vapauteen, vaikka sen saavuttamiseen ei näyttänytkään olevan minkäänlaisia ulkoisia edellytyksiä. Kansamme näkymätön johto inspiroi uuden aamun koittoa, joten saatamme sanoa, että Suomi-neito vastasi kosijalleen Pekka Ervastille, ellei sanoillaan niin tunteillaan: Jos todellakin olet "tietäjä iänikuinen", niin anna Suomelle itsenäisyys; sellai-

nen teko on suoranainen ihme, sillä ulkoisia, käsitettäviä edellytyksiä siihen ei ole; sellainen teko on kuin tuohen kiskominen kivistä tai aidaksien teko jäästä, mutta jos siihen kykenet, niin suostun kosintaasi ja valitsen sinut kuninkaakseni. — Ja ihme tapahtui. Vuoden 1905 suurlakossa passiivinen vastarinta osoittautui asemahtia voimakkaammaksi. P. E. kuvailee suurlakon aikaisia tapahtumia mm. näkymättömän maailman kannalta antaen ymmärtää, että suurlakon onnistuminen ja sen aikaansaama vaikutus oli teosofisen työn ansiota. Silloin todellakin kiskottiin kivistä tuohta ja tehtiin jäästä aidaksia ilman palan paukkumatta. Siis hiljaisuudessa, passiivisesti. P. E. toteaaakin, että ellei suurlakon aikana olisi tapahtunut erästä pientä verenvuodatusta, niin kansamme olisi saanut itsenäisyyden suoralta kädeltä. Mutta tuo pieni verenvuoto aiheutti itsenäisyytemme siirtymisen. — Ja niin kävi, kuten Kalevala varoittavasti enteilee, Pohjan neito ei vielä suostunut tulemaan Väinämöisen rekeen, vaan asetti jälleen uusia ehtoja. Kansamme sisäinen tajunta ymmärsi ja tunsu jälleen: Jos olet todellinen tietäjä, niin veistä vene, laiva, millä purjehdimme itsenäisyytemme satamaan. Pohjan neidolla ei ollut antaa mitään materiaalia laivan veistoon, ainakaan se ei uskonut olevan, ainoastaan ”kehrävarren muruja” ja kalpimien kappaleita”, siis joitain jäännöksiä niistä välineistä, joilla Suomen kansa on kutonut kohtalonsa kangasta, eräitä kykyjä on kansamme sielussa, mm. tuo ”suomalainen sisu”, jonka avulla on ennen-

kin jotain saatu aikaan. Tuollaisista raaka-aineista oli veistettävä laiva ja työnnettävä se vesille "ilman kourin koskematta", tavallaan kuin taikavoimalla, koska silmin nähtäviä mahdollisuuksia itsenäisyyteemme ei ollut.

Historiasta tiedämme laivan tulleen veistetyksi, sillä Suomi sai itsenäisyyden vuonna 1917, vieläpä ilman aseita. — Sanoimme edellä, että Kalevalan Aino menetteli viisaammin kuin hänen ruumiillistunut vastaavaisuutensa kirkko, mutta edellä mainitussa veneenveistännässä Pekka Ervast onnistui paremmin kuin Kalevalan Väinämöinen. Väinämöiselle sattui tapaturma kirveen lipsahtaessa jalkaan, jonka vuoksi veneenveistäntä keskeytyi, mutta Pekka Ervast sai valtiolaivamme valmiiksi ja "uintikelpoiseksi". — Ja kuitenkin Kalevalan varoittava ennustus pääsi toteutumaan, sillä kun Suomilaivaan tuli asettaa — kuvaannollisesti sanoen — mastoja ja purjeita, ts. kun tuli ajankohtaiseksi kysymys, miten ja mihin suuntaan ja minkälaisen "kapteenin" komennuksella lähdetään eteenpäin, niin vasta tuossa puuhassa "Hiisi pontta pyörähytti" ja kansalaisodan nimellä tuntemamme suuri verenvuoto pääsi valloilleen.

— — —

Kansalaissotaan päättyvää vaihetta Pekka Ervastin elämäntyössä saatamme nimittää Väinämöisen kosinnaksi, sillä tämä vaihe kulki Väinämöisen eli Isävoiman merkeissä. Pekka Ervast nimittäin uskoi Suomen kansan osaavan suoralta kädeltä

toteuttaa hänen esittämänsä elämänohjelman, minkä ensimmäinen ja ratkaisevin vaihe olisi ollut aseeton yhteiskunta. Tällaisen suunnitelman toteutuminen olisi edellyttänyt kansamme sekä älyllistä että moraalista heräämistä. Ainakin sen valistuneimman enemmistön olisi pitänyt aavistaa, että keskuudessamme eli ja vaikutti suuri hengen jättiläinen, Jumalan Poika, joka tahtoi meitä auttaa ja johtaa ennen kokemattomille ja ihmiskunnalle tuntemattomille elämäntavoille, suistamaan väkivallan istuimeltaan. Tällaisen yhteiskunnan muodostumiseksi oli mahdollisuuksia, sillä kansan aavistus olisi herännyt, jos teosofien pieni joukko vain olisi jaksanut sulattaa P. E:n opetukset. Ei siis ollut ensikädessä kysymys siitä, että teosofinen sanoma olisi valoit-
 tanut koko Suomen kansan, vaan että se "valittujen joukko", joka P. E:n "kosinnan" ansiosta heräsi, olisi nähnyt keskuudessaan vaikuttavan Jumalan Pojan, Pekka Ervastissa esiintyneen Logoksen majesteettiu-
 den ja antanut hänelle täyden luottamuksensa. Silloin, sen vaikutuksesta kansamme kaiho ja aavistus olisivat heränneet ja aseeton yhteiskunta muodostunut. "Väinämöisen kosinta" olisi onnistunut, onnistumisen mahdollisuudethan olivat. Meidän ei olisi tarvinnut tehdä miljaardivelkoja luodessamme ase-
 tonta valtiota, eikä olisi tarvinnut muutenkaan ponnistaa yli kansan kantokyvyn. Velat ja muut raskaudet seurasivatkin vasta asemahdin mukana. —
 Mutta kansa ei ymmärtänyt kosijaansa ja P. E. huomauttikin, ettei Suomen kansa osannut k a n s a n a

astua uudelle tielle. Epäonnistumisen jälkeen ei ollut muuta keinoa kuin yrittää kasvattaa pienempää, tehtävästään tietoista valiojoukkoa, jotta se aikanaan sisästä päin hapattaisi kansamme uusien aatteiden toteuttajaksi. — Kalevalakin viittaa onnistumisen mahdollisuuteen, sillä vaikka Pohjan neidon antamat veneentekotarpeet näyttävät tuiki olemattomilta, vain kehrävarren muruilta ja kalpimien kappaleilta, niin niissä piili onnistumisen mahdollisuus, voima. Sellainen on etenkin kyky ponnistaa lannistumattomasti siihen saakka, kun voitto saavutetaan. Kyky on eetteriruumiin voima, se ei ole syntynyt hetkessä, eikä sitä voida hetkessä hävittää. — Niinpä P. E:n oli yritettävä uudelleen toisella tavalla, sillä Suomen kansan tuli oppia raudan syntysanat ja tuli sulkea verenvuoto: Oli opittava luopumaan sodasta. Rauta on sodan planeetta Marsin metalli, joten muuttamalla miekka ristiksi aloitetaan puhdistettu kristinusko. Vain Pojan, Kristuksen uskonnon kautta saatamme lähestyä Isän uskontoa, jossa väkivalta voitetaan uskossa Jumalaan. Mutta Pojan uskontoon emme pääse sisälle miekka kädessä, sillä Pojan uskonto edellyttää Pyhän Hengen uskontojen korkeimman opetuksen, tappamattomuuden, toteuttamista. — Eräissä puolislalaisissa korkeampaa moraalila tavoittelevissa järjestöissä käytetään siirtosanaa, mikä johtaa pyrkijän alemmasta asteesta seuraavaan ylempään asteeseen. Tämä on uskontojen muodostaman todellisuuden vertauskuva. Kun ratkaisemme teossaa Pyhän Hengen uskontojen korkeimman

moraalisen opetuksen, tappamattomuuden, kun lope-
tamme murhaamisen, silloin olemme löytäneet to-
dellisen siirtosanan, mikä johtaa meidät Pojan
uskonnon alueille, ja kykenemme alkamaan sielullis-
en puhdistuksen Vuorisaarnan käskyjen avulla.
Vuorisaarnaa seuraamalla löydämme Pojan uskon-
non korkeimman moraalin, Kristusrakkauden, mikä
ei tee eroa ihmisten välillä ja mikä kyvyksi
muuttuneena poistaa eristyksen harhan. Kris-
tusrakkaus on toinen todellinen siirtosana ja
se johtaa Isän uskontoon. Näin vertauskuvat muut-
tavat todellisuudeksi. P. E. yrittikin vertauskuvien
avulla kasvattaa pienempää joukkoa ja suunnitteli
sitä varten vertauskuvallisen koulumuodon perusta-
massaan Ruusu-Risti-järjestössä.

VIII

”KOSINTARETKET” II

Kun edellä kuvailtu, Suomen kansansieluun kohdistunut Pekka Ervastian ”kosinta” ajautui karille kansalaissodan muodossa, oli aloitettava uusi työvaihe. Tätä vaihetta on nimitettävä — jos haluamme seurata Kalevalan kuvauksia — Lemminkäisen kossinnaksi. Lemminkäinen edustaa Kalevalassa Kristusta, rakkausvoimaa, sillä siellä käytetään rakkaudesta nimitystä lempi. Tässä vaiheessa, kuten edellisessäkin, oli tähtäimessä Logoksen Isävuodatuksen ymmärtäminen ja vuodatushan keskittyi Pekka Ervastian henkilöitymän ympärille. Koska Suomen kansa ei k a n s a n a ymmärtänyt etsikkoaikaansa, niin oli yritettävä kasvattaa pienempää ihmisryhmää tietoiseksi henkisestä tehtävästään ja kansamme tehtävästä ja saada se ymmärtämään, että suuri maailmanuskonto oli alkanut Suomessa. Mutta uskonto ei synny tyhjästä, vaan sillä täytyy olla perustaja. Perustaja oli Pekka Ervast, mutta hän ei saattanut ilmaista sitä suoraan, ilman verhoa, sillä okkultinen

sääntö kieltää itseään korostamasta. Mutta ainakin vuodesta 1909 lähtien hän puhui melkoisen selkeästi suuren Opettajan tulosta ja maailmanuskonnon syntymisestä, vieläpä hahmoitteli syntyneen maailmanuskonnon laatua ja aikaansaannoksia. Siksi hän suunnitteli sen kolmiasteisen koulun, joka kirjasta "Kadonnut Sana" ilmenee. Jos hänen suunnitelmansa olisi toteutunut tämän kirjan ohjelman puitteissa, niin koulunsa korkeimmissa asteissa hän olisi valituimmalle ryhmälle saattanut esittäytyä Maailmanuskonnon Suurena Opettajana.

Kuuluessaan kansainväliseen teosofiseen liikkeeseen juriidisesti oli P. E. tavallaan sidottu sen ulkoisen johdon edustamiin suuntauksiin, mutta itsenäisenä työntekijänä hän saattoi vapaammin esittää sisintä itseään. Niinpä hän keskittyikin Kristusmysterion kaikinpuolisiin selvittelyihin, paljastaen sekä kosmillisen että mystillisen Kristuksen työtä ihmiskunnassa ja Jeesuksen asemaa Kristuksen lunastustyössä. Täten Kristus- eli Lemminkäisvoimat esiintyivät tässä työvaiheessa eksoteerisina eli julkisina ja Väinämöis- sekä Ilmarisvoimat olivat enemmän esoteerisia eli sisäisiä, samoin kuin edellisessä vaiheessa Väinämöisvoimat vaikuttivat julkisesti ja Lemminkäis- ja Ilmarisvoimat olivat sisäisiä. Lemminkäis- eli Kristusvoimat "kosivat" nyt vuorostaan Suomen kansaa vastaanottamaan sitä viisautta, jota oli tarjolla vain täällä. Sillä olihan aurinkokuntamme Logoksen Keskustemppeli, Sampotemppeli, rakennettu Suomen maaperälle, näkymättömään maail-

maan, toistaiseksi. Siellä se odottaa laskeutumistaan näkyväiseen maailmaan, mutta näkyväiseen maailmaan se voi tulla ainoastaan ihmisten kautta ja avulla. Tässä Lemminkäisvaiheessa tehtävän kärki kohdistui etupäässä niihin ihmisiin, jotka P. E:n ympärille kerääntyivät. Samoin kuin P. E. Väinämöisvaiheen aikana samaisti itsensä Suomen kansan kanssa ja sai kokea sen epäonnistumisen aivan kuin omana epäonnistumisenaan, koska okkultinen laki määrää, että auttajan on kärsittävä autettavan mukana. Aivan samoin hän tässä toisessa vaiheessa samaisti itsensä uuden pienen joukkonsa kanssa, koki sen kamppailut ja lankeemukset. Ja kun tämäkin työvaihe epäonnistui tehtävässään, oli kuin Pekka Ervast itse olisi epäonnistunut.

Kalevala kuvailee Lemminkäisen kosintaa antaen hänen onnistua muiden, paitsi viimeisen ansiotyön suorittamisessa. Kun Pohjolan valtiias kehoittaa Lemminkäistä ampumaan joutsenen Tuonen mustasta joesta, niin ”märkähattu karjanpaimen” vainoaa Lemminkäistä ja tuhoaa hänet vesikyllä, joten Lemminkäinen joutuu itse Tuonen joen vietäväksi. Tämäkin Kalevalan enteellinen varoitus pääsi toteutumaan P. E:n kohdalla, sillä hän, Tuonelan Joutsenen Ritari, Tuonen voittaja, joutui poistumaan fyysillisestä maailmasta jatkaakseen työtään näkymättömässä maailmassa, joten P. E:n ”kosinta” lemminkäisvoimien merkeissä päättyi ulkoisen historian näkökulmasta katsoen samoin kuin Kalevalankin Lemminkäisen. Ihmissieluissa asuva

”märkähattu karjanpaimen”, eläimellisyyden paimentaminen ja hoivaaminen, tarkemmin sanoen eläinkuntaperintöä oleva itsekkyyks, omahyväisyys, härkähäisyys ja epäluottamus olivat ne ominaisuudet, joiden voittamisesta oli kysymys. Jos ne olisi voitettu, olisi P. E. luonnollisesti jatkanut opetustyötään, mutta koska ne vaikuttivat voittamattomina, niin Lemminkäisvaihe epäonnistui.

— — —

Kalevala kuvailee Sampoa jauhomylllyn, rahamyllyn ja suolamyllyn käsittäväksi laitokseksi. Se on samalla kulttuuriyhteiskunnan symboli, jolloin jauhomyllly symbolisoi talouselämää, rahamylly — paitsi rikkautta yleensä — oikeuselämää, koska kulta on vallan symboli ja valta jakaa oikeutta, suolamyllyn taas edustaessa kulttuurielämää. Uskonto, henkinen elämä on kaiken kulttuurin perusta ja uskonto tuo esille Logoksen viisautta. Sitä on nimetty suolaksi. Sanoihan Jeesuskin oppilailleen: ”Te olette maan suola” ja ”Te olette maailman valo”, joten ”suolana” oleminen merkitsee henkisenä valona olemista. Sampo ei siis tarkoita ainoastaan ”oppia” eli elämänkatsomusta sellaisenaan, ei vain aatteena ja näkymättömän maailman Temppelinä, vaan suorastaan uutta kulttuuria, sellaista henkistä sivistystä, mikä rakentuu maailmanuskonnon opetusten pohjalle. Vasta sitten kuin näin pitkälle päästään, kun Sampo-Temppeli on tuotu näkymättömästä maailmasta näkyväiseen, on Sampo taottu valmiiksi. Siihenhän Pekka Ervast alunperin

tähtäsi uskoessaan Suomen kansan osaavan suoralta kädeltä luoda hänen johdollaan uuden yhteiskunnan, missä toteutetaan maailmanuskonnon jaloja periaatteita ja minkä ensimmäinen vaihe olisi ollut aseeton valtiomuoto. Vaikka siis Pekka Ervast oli elämäntyöllään takonut Sammon eli luonut maailmanuskonnon ja rakentanut sille Temppelin, niin tämä viimeinen vaihe jäi hänen eläessään toteutumatta. Ei muodostunut edes seurakuntaa, ihmisjoukkoa — odotetusta yhteiskunnasta puhumattakaan — mikä olisi osannut käytännöllistyttää annetut opetukset. Siksi oli edessä kolmas työvaihe, jota hyvällä syyllä saatamme nimittää Ilmarisen kosinnaksi. Vaihe oli välttämättömyyden aiheuttama, koska elämme uuden ajan kynnyksellä. Pekka Ervast kirjoittikin vuonna 1912 "Tietäjässä" s.: 29—30: "Me elämme nykyään merkillisessä ajassa. Olemme monta kertaa puheissa ja kirjoituksissa viitanneet siihen, että korkeiden henkimaailmojen tieto ja luottamus on nykyään, että suuria mullistuksia on tapahtuva maailmassa, ei ainoastaan ulkonaisesti, vaan sisäisesti. On tuleva uusi aika, on tuleva uusi uskonto. Ehkä ei kestä monta vuosikymmentä, ennenkuin uusi opettaja tulee ja ennenkuin uusi uskonto pannaan alulle. Se uusi uskonto on oleva maailmanuskonto, se on voittava koko maailman, mutta se ei voita sitä sillä tavalla, että se tunkisi tieltään kaikki muut uskonnot ja maailmankatsomukset vaan siten, että se nostaa kaikki muut uskot ylös sille tasolle, jossa ne ovat yhtä. Se uusi uskonto on näyttävä, kuinka kaikkina

aikoina on ollut ihmiskunnassa totuuden aavistusta ja totuuden tietoa”. — P. E. ei siis aseta maailmanuskonnon syntyä kaukaiseen tulevaisuuteen, vaan muutamankymmenen aikana tapahtuvaksi vuodesta 1912 lukien. Samasta asiasta hän puhui monessa yhteydessä ainakin vuodesta 1909 lähtien. Vieläpä hänen viimeinen kirjansa, Amerikassa kirjoitettu ”Suuri seikkailu”, on omistettu uskonpuhdistuksen asialle. Tuossa hänen joutsenlaulusaan on mm. luku ”Kaksi kirjettä”, mottonaan: ”Ille faciet” eli ”hän on sen tekvä”. Näin kerrotaan Kaarle IX:n sanoneen pojastaan Kustaa II Aadolfista. — Mainituksessa luvussa kerrotaan kirjoittajan ”pojasta” Ilmarista ja toivotaan, että hänestä tulee se uuden ajan Luther, jonka uskonpuhdistustyö ulottuu yli koko kristityn maailman ja on siunaukseksi kaikille kirkkoille ja laikoille. — Nimi Ilmari viittaa Kalevalan Ilmariseen ja samalla siihen uuteen työvaiheeseen, mikä alkoi Pekka Ervastian kuoleman jälkeen ja minkä tunnemme ”P. E:n kannatusliiton” nimellä. Tätä vaihetta saatamme nimittää Ilmarisen kosinnaksi. Se keskittyy muodostamaan ryhmiä maailmanuskonnon aatesisällön ympärille, pyrkien niiden avulla tuomaan annetut opetukset käytännön elämään, jotta uusi kulttuuri myöskin toteutuisi. Eihän esim. aseettomuus koskaan toteudu, elleivät aseettomuuteen uskovat ihmiset sitä toteuta. — Tämän kolmannen työvaiheen aloittaja ja varsinainen työntekijä oli J. R. Hannula, Pekka Ervastian monivuotinen työtoveri.

Edellä jo huomautimme, että näitä "kosintaretkiä" voidaan katsella sekä alhaaltapäin, historian kannalta, että ylhäältäpäin. Viimeksimainitusta näkökulmasta katsottuna Väinämöisvoimat tulivat julkisiksi viimeksi siten, että J. R. Hannula esitti Pekka Ervas-tin suureksi Opettajaksi, josta P. E. oli itse puhunut ainakin vuodesta 1909 asti. P. E. tuli siis esitetyksi Logoksen Isä- eli Väinämöisryhmän johtajana, käyttäksemme kalevalaista sanontaa. P. E:n okkultinen asema tuli julkiseksi, mutta samalla hän itse persoonallisuutena oli jo poistunut näkyväisestä maailmasta, eikä siis esittänyt itse itseään.

— — —

Ihmiskunnan historian surkuteltavimpia näköaloja on uskontojen toistuva rappeutuminen. Alussa, kun uskonto esiintyy ensimmäisen julistajansa sanomana, on se täynnä henkistä voimaa ja alkuinnostusta, valoa ja uskoa korkeaan tehtäväänsä. Mutta vuosisatojen vierieessä, ehkä jo aikaisemminkin, tapahtuu lohkeamisia, muodostuu erilaisia kirkkokuntia ja lahkoja, joista jokainen väittää omistavansa "oikean uskon", kun toiset haarautumat sitä vastoin ovat opeissaan ja uskossaan aivan "hakoteillä". Näin uskonnon alkuperäinen opetus unohtuu kokonaan kaikenlaisiin kiistoihin ja koko uskonto vähitellen ajautuu matalikolle ja raunioituu. Näin on käynyt poikkeuksetta kaikkien uskontojen, kristillisen kirkon tai kirkkojen näyttäessä vertaansa vailla olevaa esimerkkiä. Kristinuskon on jakautunut moneen kirkkokuntaan ja satoihin lahkoihin, mitkä aikoinaan

kävivät keskenään verisiä uskonsotia ja yhä ovat vihamielisiä toisilleen. Buddhanusko lienee pysynyt lähempänä alkuperäistä Buddhan opetusta; ainakin väitetään, ettei tuon uskonnon tähden ole koskaan vuodatettu verta. Mutta itse uskonto on kuitenkin jakautunut kirkkokuntiin, eikä Buddhan suuri sanoma ole estänyt buddhalaisia kansoja sotimasta. Vaikka nähtävästi jokaisessa uskonnossa, kuten kristinuskonkin piirissä, on silloin tällöin toimeenpantu uskonpuhdistuksia, niin niistä ei ole ollut sanottavaa apua ainakaan parempaan päin, sillä uskonpuhdistukset eivät ainakaan kristikunnassa ole kirkastaneet Jeesus Natsarealaisen Vuorisaarnassa esittämiä opetuksia. Ne ovat korkeintaan poistaneet kirkoista sellaista rumuutta, julmuutta ja vääryyttä, jota ei ole harjoitettukaan muualla kuin kirkoissa, kuten inkvisitiolaitoksen, anekaupan, salakavalan pappisjuonittelun..., osaksi poistaneet, osaksi luoneet niiden tilalle suurempaa pimeyttä. Tällainen ilmiö silmiemme edessä tulemme kysyneeksi: Täytyykö aina olla näin? pitääkö noiden uskontojen perustajien ja ihmiskunnan auttajien sanoman aina valua sanaan, rappeutua ihmisten käsissä? eikö koskaan synny niin kirkasta ja selväpiirteistä, kaikki pulmat ratkaisevaa ja moraaliselta pohjalta niin vuorenvarmaa uskontoa, että sen oma voima kykenisi säilyttämään alkuvalonsa? Jos tällainen uskonto syntyisi, niin se säilyisi läpi aikojen, sen voima ja valo valaisisivat ihmiskuntaa kautta kaukaisen tulevaisuuden.

Kysymys tähtää tulevaisuuteen, joten emme ole oikeutetut suoralta kädeltä päättelämään siitä minnekään päin. Mutta koska pidämme Kalevalaa eräänlaisena ennuskirjana ja siellä esitettyjä vertauskuvallisia kertomuksia muinaisten tietäjien laatimina, tietäjien, jotka ainakin aavistelivat jumalallisen suunnitelman valtavuutta ihmiskunnan kasvatus- ja pelastustyössä, niin katselkaamme erästä Kalevalan kuvausta. — Kun Väinämöinen oli syntynyt, niin hän nousi

Niemelle nimettömälle,
Manterelle puuttomalle.

Tämän jälkeen Pellervoinen kylvää maat ja suot, kanervakankaat ja metsän puut. Kaikki nämä alkavat kasvunsa, mutta Väinämöisen tarkastellessa luontoa hän huomaa:

Yks' on tammi taimimatta,
Juurtumatta puu Jumalan.

Eikä tammi ala kasvaa, ennen kuin luonto itse voimineen ja apulaisineen valmistaa maaperän. "Vedenmorsiamet" eli vedenneidot niittävät ruohoja ja Turisas polttaa ne tuhaksi. Kun tuhkaan istutetaan tammenterho, niin jopa

...kasvoi kaunis taimi,
Yleni vihanta virpi;
Nousi maasta mansikkainsa,
Kasvoi kaksihaarukkainsa.

Mutta tammi ei tyytynytkään olemaan vain "Jumalan puu", vaan se yltyi kasvamaan yli tavallisuuden rajojen:

Ojenteli oksiansa,
Levitteli lehviänsä.
Latva täytti taivahalle,
Lehvät ilmoille levisi:
Piätti pilvet juoksemasta,
Hattarat hasertamasta,
Päivän peitti paistamasta,
Kuuheen kumottamasta.

Silloin Väinämöinen arvelee, ajattelevi:

Oisko tammen taittajata,
Puun soorean sortajata?
Ikävä inehmon olla,
Kamala kalojen uia
Ilman päivän paistamatta,
Kuuheen kumottamatta.

Suuren tammen taittajaa ei kuitenkaan löytynyt ihmisten maailmasta, joten Väinämöinen rukoi-lee Luonnotarta, synnyttäjäänsä:

"Kave äiti, kantajani,
Luonnotar, ylentäjäni!
Laitapa ve'en vekeä...
Tämä tammi taittamahan,
Puu paha hävittämähän,
Eestä päivän paistavaisen,
Tieltä kuun kumottavaisen!"

Merestä nousikin pieni mies, peukalon pituinen.
Väinämöinen ihmetteli, mikä sinä olet miehiäsi, kun
et ole paljon kuollutta parempi, mutta katsottuaan
toiste näkee miehen muuttuneen:

Jalka maassa teutaroivi,
Päähyt pilviä pitävi;
Parta on eessä polven päällä,
Hivus kannoilla takana;
Syltä oli silmien välitse,
Syltä housut lahkehesta,
Puoltatoista polven päästä,
Kahta kaation rajasta.

Kun mies oli terännyt kirveensä ja iskenyt sillä
puuta kolmasti niin:

Jopa taisi tammen kaata,
Ruhtoa rutimoraian,
Satalatvan lasketella.
Tyven työnnytti itähän,
Latvan laski luotehesen,
Lehvät suurehen suvehen,
Oksat puolin pohjosehen.

Kaadettuna tämä mahtava tammi osoittautui kai-
ken onnen lähteeksi, sillä:

Kenpä siitä oksan otti,
Se otti ikuisen onnen;
Kenpä siitä latvan taittoi,
Se taittoi ikuisen taian;
Kenpä lehvän leikkaeli,
Se leikkoi ikuisen lemmen.

Jälleen pääsi päivä paistamahan ja koko luonto iloitsi.

Pekka Ervast kirjoittaa "Kalevalan avaimessa" (I painos) sivulla 156 mm.: "Yhdessä aspektissaan Iso Tammi (Kalevalan 2 runo) kuvaa samaa kuin Sampo: ilmotettua alkuperäistä viisautta ja lukuisia siitä johtuneita uskontoja ja filosofisia järjestelmiä. Näitä eri järjestelmiä on niin monta, että ne peittävät auringon ja kuun etsijältä: missä on totuus? hän alakuloisena kysyy. Vasta kun edellä tulensynnystä puhuttaessa mainittu "pieni mies" (rakkauden intuition ihmisen sydämessä) ilmestyy merestä ja hakkaa maahan ison tammen, näkyy totuuden aurinko".

Tammitarinalla, kuten Kalevalan muillakin runoilla, on luonnollisesti useampia avaimia, mutta edellä sanottu P. E:n tulkinta esiintyy siinä selväkin selvempänä. Jumalan puu on se Elämänpuu, mikä istutetaan ja mikä aloittaa kasvunsa silloin, kun uuden uskonnon sanoma ilmoitetaan. Näin on ollut jokaisen uskonnon laita. Mutta aina on olemassa väärinymmärtämisen mahdollisuus ja elämän monipuolisuus tekee väärinymmärrykset mahdollisiksi. On olemassa näkymätön maailma, järkevien ja puolijärkevien olentojen, enkelien ja jumalien kansoittama, ja ihmisillä on mahdollisuus joutua heidän kanssaan kosketuksiin. Psyykkiset kyvyt saattavat herätä joko osittain tai melko täydellisesti, ennen kuin ihmisen moraalinen selkäranka on kyllin vahva ja siitäkin johtuen eräät sielut saattavat intoutua askartelemaan tällaisten asioiden parissa.

Joko psykismin ansiosta tai muista syistä saattaa ihmissielujen labyrinteistä herätä vallan tavoittelua, kunnian pyydetä. Näiden valossa (vai sanoisimmeko hämäryydessä) katsellen istutettu Jumalan puu näyttäytyy sellaisenaan käsittämättömältä. Sitä on jotenkin "oikaistava" ja muutettava, jotta se paremmin soveltuisi "käytäntöön". Kun Jeesus kehoitti aikalaisiaan: "Luovu omaisuudestasi, jaa se köyhille ja seuraa minua", niin tähän oli kerrassaan epäkäytännöllistä sellaiselle, jolla oli suuret tilukset ja paljon muuta omaisuutta. Mutta "oikea" selitys pelasti tilanteen, sillä muutamat saattoivat valtapyyteissään ajatella: "Me muodostamme kirkon, sillä me edustamme nyt Jeesusta, koska häntä itseään ei enää ole. Siis Jeesuksen lause tarkoittaa: Myy omaisuutesi ja lahjoita se kirkolle ja seuraa kirkon opetuksia. Näin ajatellen lause muuttuu hyvin käytännölliseksi, kirkon arkut täyttyvät rahoilla ja papeilla on loistavat olot". Tällaisessa menettelyssä kuvastuu suoranainen vallan- ja rahanhimo, mikä on vääristänyt alkuperäisen Jumalan puun melkoisen tunteuttomaksi. — Eräät toiset alkoivat järkeillä Jumalan olemusta ilman kokemuseräistä tietoa eli henkistä kokemusta. Koska eräät apostolitkin viittailivat Jumalan kolminaisuuteen, niin siinä oli verraton pohdinnan aihe. Jeesus lupasi lähettää oppilailleen Pyhän Hengen, lohduttajan, joka heitä valaisee ilmoittamalla totuuden. Jeesus oli Jumalan Poika, lohduttajan lähettäjä, mutta samalla hän oli ihminen, joka puhui ankaria sanoja juutalaisille, nimittäen

muutamia jopa kyykäärmeitten sikiöiksi. Häntä ylempänä oli Isä, jota kukaan ei ollut koskaan nähnyt, mutta josta Jeesus puhui. Olisiko Isä ollut noiden Jeesuksen nuhdesaarnojenkin takana? Olisiko Isäkin sanonut, kuten Poika sanoi: ”Teillä on isänä perkele, hän on ollut murhaaja alusta asti, murhan henki on teidän jumalanne”? Jos Isä ja Poika ovat homogeenisia, ”samanaineisia” molemmat, niin silloin Isä olisi sanonut yhtä karvaita sanoja kuin Poikakin. Jos taas Isä ja Poika eivät ole ”samanaineisia”, samanluontoisia, niin silloin Poika puhui omalla vastuullaan ja Isä on häntä ylempänä, Isän mielipide on toinen kuin Pojan, eikä Isän tarvitse hyväksyä Pojan nuhdesaarnoja... Kun siis Poika lähettää Pyhän Hengen, totuuden hengen, mikä ilmoittaa totuuden, niin silloinhan Pyhän Hengen ilmoittama totuus on sama kuin nuo Jeesuksen nuhdesaarnat. Näin on silloin, jos Pyhä Henki käy ulos vain Pojasta. Mutta Poika on alempana Isää, joten hänen lähettämänsä Pyhän Hengen totuuskin on hieman arveluttavaa, eikä noita ankaria arvostelujakaan tarvitse ottaa aivan täydestä. Tilanne muuttuu kokonaan, jos Poika on Isän kanssa samaa mieltä, jos nämä ovat homogeenisia. Silloin Pojan sana on myöskin Isän sana ja silloin Pyhä Henki lähtee ulos sekä Pojasta että Isästä ja silloin nuo arvostelutkin on otettava täydestä. — Tällaisiin aateskeluihin joutuivat eräät vaikutusvaltaiset ai-nekset kristillisen kirkon piirissä ja sehän jakoi kirkon kahtia. Toiset tavallaan puolustivat Jeesuksen

sanomaa ja toiset tahtoivat sitä enemmän ”käytännöllistyttää” poistamalla siitä ”liiallista” ankaruutta. Mutta samalla Jeesuksen käytännölliset opetukset siitä, miten meidän pitäisi elää, unohtuivat. Puu tunnetaan hedelmistään ja kirkkojen elämä todistaa, ettei kumpainenkaan kiistapuoli tuntenut totuuden Pyhää Henkeä, kävipä se sitten ulos Isästä tai Pojasta tai kummastakin.

Kristikunnan tilanne osoittaakin kirkkojen opetuksien olevan väärin ymmärrettyjä totuuksia. Jeesuksen sanoma oli alkuperäinen Elämänpuu, Jumalan puu, josta ihmisten käsissä on muodostunut ja silmukoitunut monia erilaisia kirkkokuntia ja sadoittain lahkoja, joilla jokaisella on hallussaan ”ainoa oikea usko”. Tuo ”uskojen” rykelmä on se pilviä hipova tammi, mikä peittää totuuden auringon näkyvistä, sillä kristikunta ei todellakaan tiedä, mitä kristinusko on. Se ei tunne Mestarinsa omia opetuksia, eikä usko Vuorisaarnan käytännöllisyyteen. Uskonsodat ja kirkollinen hirvuinkvisitio ovat siitä varmimpina todisteina. Useita uskonpuhdistuksia on toimeenpantu, mutta ihmisten maailmasta ei ole löytynyt tämän tammen kaatajaa, sillä kirkkojen tila, niiden sodan ihannoiminen, omien taloudellisten asiointensa ajaminen ja piittaamattomuus, vieläpä suorastaan kielteinen asenne Mestarinsa opetuksiin todistavat tämän.

Kalevala kertoo, miten merestä nousi pieni mies, joka kykeni kaatamaan tammen. Pekka Ervast sanoo pienen miehen olevan rakkauden intuition ihmisten

sydämissä. Tämä on luonnollista ja totta, sillä kun esim. kristitty todella rakastaa Mestariansa, silloin hän käytännössä seuraa hänen opetuksiaan, ainakin yrittää niitä seurata kykyjensä mukaan, eikä kiellä niitä. Tällainen menettely kaataa tammen, kaikki ennakko kuvitelmat ja "uskot" saavat silloin syrjäytyä.

— — —

Kun katselemme Kalevalan valossa syntyynyttä maailmanuskontoa, saatamme nähdä muutakin. Ainakin ymmärrämme, että kun kansamme tietäjät muinaisina aikoina katselivat Suomen tulevaisuutta, niin he aavistivat, että kerran syntyy sellainen voimatekijä, sellainen uskonto, mikä sisällyttää itseensä mahdollisesti syntyvän tammen kaatamiseen tarvittavan voiman. Sen sanoma on niin kirkas ja selvä, moraalinen kallio sen alla niin vuorenluja, että se omalla voimallaan kaataa taikauskon, tietämättömyyden, pahansuopuuden ja vääristelemisenhalun synnyttämän tammen. Sellainen voima ei tule ihmisten maailmasta, vaan Elämän suuresta syvyydestä, sen pohjattomuudesta ja kuilusta. Se on Luonnottaren lähettämä apu ihmiskunnalle. Koska se apu tulee, sen tietää vain Väinämöinen, Logoksen Isäryhmän johtaja, mutta sen tuloa aavistellaan, sillä se sisältyy jumalalliseen suunnitelmaan.

Rinnastaessamme Pekka Ervastin elämäntyötä Buddhan tai Jeesuksen aikaansaannoksiin on huomattava, etteivät viimeksi mainitut kirjoittaneet mitään itse, vaan heidän opetuksensa ovat toisten muis-

tiinpanoja. Siksi evankeliumeissakin esiintyy paljon eräänlaisia mietelauseita, joita saatetaan hyvinkin helposti väännellä. Kerrotaan, että kun eräälle sotilaslapille näytettiin Jeesuksen lausetta: "Joka miekkaan tarttuu, hän miekkaan hukkuu", vastasi pappi lauseen tarkoittavan nimenomaan miekkaa, mutta ei suinkaan tykkeitä eikä kivääreitä. Mietelauseita saatetaan, jos sellaista tahallisesti yritetään, vääristellä melko helposti. Mutta Pekka Ervast kirjoitti itse kaikki perustavaa laatua olevat kirjansa, ja melkoisen paljon niitä on painettu hänen pikakirjoitetuista esitelmistään. Samoja asioita on käsitelty monilta eri puolilta. Ihmisillä näyttää kyllä olevan tapana hänenkin opetuksiaan vääristellä ja tehdä "käytännöllisemmiksi", mutta tiedämme, että jos joku nyt vetoaa esim. jostain hänen kirjastaan irrottamaansa yksityiseen lauseeseen ja on sillä saavinaan P. E:n vaikkapa sotaa puolustamaan, niin kymmenissä muissa kirjoissa löytyy tuollaisen keksityn "puolustelun" kaatajia. Jos kerran pidetään kiinni P. E:n opetuksesta, niin sodanvastaisia lausuntoja löytyy niistä riittävän paljon. Kun Pekka Ervastian kirjoihin vielä liitetään hänen lähimmän oppilaansa ja työtoverinsa J. R. Hannulan kirjat ja kirjoitukset, joista P. E. itse antoi kiittäviä lausuntoja, niin saatamme uskoa syntyneen maailmanuskonnon perustavan opetuskirjallisuuden olevan niin selvän ja kaikkiratkaisevan, ettei sen sanoma pääse enää kokonaan peittymään pilveen, kuten varhaisempien uskontojen sanomien on käynyt. Vaikka siis eräät asian vääristelijät nyt-

kin, Pekka Ervastissa tapahtuneen uuden maailmanluomisen jälkeen, yrittäisivät kasvattaa kylvetystä Jumalan puusta eli maailmanuskonnosta totuuden valoa pimittävän tammen, niin rakkaus maailmanuskonnon sanomaan ja sen luojaan, Pekka Ervastiin voi sen tammen kaataa. Rakkautemme tähän ihmiskunnan pelastussanomaan kannustaa tekoihin, ensikädessä ottamaan selvää P. E:n opetuksista, hänen kaikkia opetuksistaan, eikä ainoastaan niistä, mitkä näyttävät tukevan meidän mieliteorioitamme. Vilpitön etsintä aiheuttaa, että totuuden Pyhä Henki valaisee ymmärrystämme, jolloin valon edessä oleva valhetammi kaatuu ja näemme Jumalan puun sellaisena kuin se on ja myöskin sen istuttajan, Pekka Ervastian, ihmiskunnan suurimpana valona. Kun valhetammi kaatuu meissä itsessämme, kaatuu se meidän ulkopuolellemmekin: Väärinymmärrettyjen totuuksien aiheuttamat lahkolaisriidat loppuvat. Tammesta tulee kaadettuna ikuisen onnen lähde. Siitä voidaan leikata "oksa", "lehvä" tai "latva", ts. voidaan ottaa tutkittavaksi joku sivuvirtaus, esim. johonkin P. E:n metafysiilliseen opetukseen nojautuva, mahdollisesti syntyvä lahkolaisoppi, missä totuus on ymmärretty väärin, ja nähdä tuon opin takana oleva totuus. Rakkaudessa Pekka Ervastiin ja hänen kaikkiin opetuksiinsa kysymme silloin: Mikä hänen opetuksissaan on se puoli, mikä tekee minusta paremman ihmisen? Sillä ihmiskunnan onneton tila ei parane, vaikka minulla on "oikea" käsitys ja mielikuva siitä, "käykö Pyhä Henki ulos

Isästä vai Pojasta”, käyttääksemme kirkollisia termejä, mutta oma ymmärryksenikin sanoo, että ihmiskunta tulee edes hieman autetuksi, jos itse osaan elää paremmin. Jos itse osaisin olla tappamatta ja oppisin rakastamaan toisia ihmisiä ja vieraitakin kansoja, niin maailmassa olisi yksi murhamies vähemmän. Tällaista elämäntapaa opettaa maailmanuskonnon moraalinen sisältö. Ja koska rakkauden herättämä intuitio eli totuuden sisäinen näkemys kehoittaa meitä puhumaan elämänkatsomuksestamme toisille, niin on hyvä saada ajallaan oikea kuva siitäkin, ”käykö Pyhä Henki ulos Isästä vai Pojasta”, eli mitä ymmärretään Logoksella, mitä on Jumala ja mitä on Kristus. Jotta ymmärtäisimme maailmanuskonnon olevan Logoksen korkeinta viisautta, sitä, mitä on sen Isä-ryhmän johtajalla, ja jotta ymmärtäisimme Kristuksen olevan Jumalan poikana meissä sisäisesti, joten taivasten valtakuntakin on meissä. Filosofinen ja metafyyssillinen selvyys auttavat meitä paremmin selviytymään elämän vaikeuksissa, ymmärtämään ihmisten erilaisuutta. Näin tuosta ”oksasta” tulee onnen lähde, sillä totuus vapauttaa taikauskon taakasta. — Samoin, kun kaadamme itsessämme esim. kirkon kasvattaman tammen, sokean uskon kirkolliseen auktoriteettiuteen, saatamme leikata kaatamastamme tammeista vaikka ”latvan”, ottaa tutkiaksemme kirkkojen korkeimman johdon teot. Voimme rinnastaa niitä Jeesuksen opetuksiin ja huomata, että kirkot siunaavat korkeimman johtonsa käskystä sodat, kun sitä

vastoin Jeesus sanoo: "Pistä miekkasi tuppeen, joka miekkaan tarttuu, hän siihen hukkuu". Saamme arvokkaan opetuksen: Henkisen liikkeen johdon tulee itse ensimmäisenä pistää miekkansa tuppeen, kieltäytyä sodasta. Näin tehden "taitamme ikuisen taian" omaan käteemme, sillä tuo tieto pelastaa meidät kuin taikavoimalla ryhtymästä henkisen liikkeen johtoon, ellemme vielä osaa sodasta kieltäytyä. Sillä jos sotaa ihannoidessamme antaudumme henkisen järjestön tai liikkeen johtoon, silloin emme ole ainoastaan itse harhassa, vaan saatamme harhaan lukemattomia muita ihmisiä. Emme itse mene sisälle taivasten valtakuntaan, emmekä salli toistenkaan menevän, kuten Jeesus sanoo. — Tammesta tulee kaadettuna pelastuksemme. Ja ainakin kirkkojen pimitävä tammi on niin suuri, että kerran kaatuessaan se "työntää tyven itähän, latvan laskee luotehesen, oksat puolin pohjoisehen", sillä sehän käsittää nykyisin maantieteellisestikin melkoisen osan maapallosta.

— — —

Kun kylvetty Jumalanpuun siemen alkoi kasvaan, niin: "Se kasvoi kaksihaarukkaisna". Tällä on tietävästi viitattu siihen, että kun tulee suuri Opettaja, niin samalla syntyy hänen eräänlaiseksi "varamiehekseen" toinen, joka tarpeentullen kykenee viemään hänen työnsä päätökseen. On sanottu, että Stefanus olisi osannut selvittää sitä, mitä Jeesukselta jäi sanomatta, mutta hänet raivattiin pois liian aikaisin. Koska Stefanuskin teloitettiin, niin julistettu

sanoma jäi pakostakin hämäräksi. — Samoin näemme Suomessa syntyneen Sammon eli Jumalanpuun kasvaneen ”kaksihaarukkaisna”, sillä J. R. Hannula vei Pekka Ervastian työn päätökseen. P. E. kyllä puhui suuren Opettajan tulosta, mutta ei voinut silloisen tilanteen vallitessa esittää itseään siksi Opettajaksi. Näin jäi syntynyt Maaailmanuskonto aivan kuin ilman perustajaa. Mutta J. R. Hannula paljasti jälkeinpäin P. E:n henkisen ja okkultisen aseman. P. E. sanoikin vähää ennen fyysillistä kuolemaansa, että eräs on luvannut jatkaa hänen työtään ja viedä se päätökseen. Sen työn suoritti J. R. Hannula perusteellisilla opetuksillaan.

IX

KOLME TIETÄ

Kehdosta alkavaa ja hautaan päättyvää elämäämme on nimitetty elämäntieksi, koska elämä on asteettaista etenemistä, kokemista ja toivottavasti viisastumista, saavutettujen tietojen ja taitojen koituessa muun ihmiskunnan hyväksi. Onpa tullut tavaksi määritellä elämäntie ”oikeaksi” tai ”vääräksi” siten, että esim. jouppouteen sortuneen sanotaan kulkevan väärällä tiellä. Elämäntiellä havaitaan siis yleisestikin katsoen asteita.

Tarkemman määritelmän antaa Jeesus kertoessaan laveasta ja kaidasta tiestä. Kuolemaan johtava tie on lavea ja sen portti avara, siitä kulkevat monet, mutta elämään johtava tie on kaita ja portti ahdas, vain harvat astelevat sitä.

Kristikunta toistaa näitä Jeesuksen määritelmiä ja yleinen käsitys on luultavasti se, että kaita tie johtaa viimeisen tuomion jälkeiseen ikuiseen autuuteen, mutta lavea tie kadotukseen ja päättymättömään piinaan. Tavallisin selitys, miten sitten eri teitä kulje-

taan, lienee, että kaikenlainen ”maailmallinen” elämä on lavealla tiellä kulkemista, kun sitävastoin kaita tie vaatii kirkollisten käsitysten tunnontarkkaa noudattamista, seremonioitten suorittamista ja sakramenttien käyttämistä. Miksi kaita tie vaatii mustan kirkkopuvun ja miksi koristeellinen puku, iloinen ilme ja hilpeä mieli merkitsevät vaeltamista lavealla tiellä, jää vaille selitystä. Entä mitä merkitystä on kaidalla tiellä, jos usko Jeesuksen sovintovereen ratkaisee kaiken? — Virallinen kristillisyys on hämärää ja sekavaa, mutta luultavasti yleisin kuvitelma lienee, että kaita tie on jotain sisäistä, moraalista etenemistä ja ettei se tarkoita samaa kuin esim. koulutie, millä opitaan kaikenlaisia kunnollisen toimeentulon ja hyvän yhteiskunnallisen aseman takaavia tietoja ja taitoja, ympäristönkin nähdessä tien tuottamat tulokset ja tunnustaen saavutetut ansiot ja oppiarvot. Sillä eiväthän oppiarvot merkitse siveelistä kasvua, ne eivät poista taipumusta varastamiseen, valehtelemiseen, pettämiseen... Oppineisuus saattaa päin vastoin antaa entistä suuremmat mahdollisuudet alkuvaistojen rehoittamiselle, sillä koulutetulla älykkyydellä nämä saadaan näyttämään kau niilta ja inhimillisiltä. Mikäli kaita tie käsitetään alkuvaistoista luopumiseksi, sikäli aavistellaan Jeesuksen näkemystä.

Pekka Ervastilta saamme pätevän määritelmän: Ken kulkee kaidalla tiellä, hän seuraa Mestaria, kaidan tien kulkeminen on Vuorisaarnan moraalin käytännöllistyttämistä; lavealla tiellä kulkijoita ovat

ne, jotka haparoiden pyrkivät henkisyYTEEN päin, kuten esim. ritualistinen kirkko, spiritistinen liike, psyykkinen tutkimus jne.; muu ihmiskunta ei kulje millään tiellä, vaan elää piittaamattomuudessa.

Määritelmä kahdesta tiestä pitää tietenkin paikkansa, mutta samalla on todettava, että mm. piittaamattomien joukko on joutunut myöhemmin kovempaan kouluun. Ihmiskunnan tila vuonna 1957 on aivan toinen kuin esim. vuosisatamme alussa. On käyty kaksi suursotaa, joiden vaikutuksesta kansojen suhteet ovat suuresti muuttuneet. Olemme kokeneet kovia elämyksiä sekä fyysillisten että sielullisten kärsimysten muodossa, eivätkä kokemukset ole olleet omiaan liittämään kansoja toisiinsa ja herättämään veljeyttä, vaan ne ovat nostattaneet vihaa, kasvataneet eläimellisyyttä ja rikollisuutta monessa muodossa. On sodittu rintamilla ja taisteltu leivästä, kunniaa, vallasta, puolue- ja hallituspaikoista... Yhteiskuntien sisäinen elämäkin on muodostunut sodaksi. On asuttu korsuissa ja raunioissa, nälkä ja vilu, taudit ja haavat tovereina... Samalla on kaikki ihmiskyvyt alistettu luomaan yhä hirmuisempia sota-aseita, on keksitty sellaista, mistä vuosisatamme alussa ei osattu uneksiakaan. Viimeinen huuto on atomiase, mikä johdannaisineen asettaa ihmiskunnan tulevaisuuden vaakalaudalle. Sanalla sanoen: Ihmiskunnan tila on tullut perin veriseksi. — Samanaikaisesti on tekniikka yhdessä tieteen kanssa keksinyt monenlaiset tiedoitusneuvot: sanomalehdet, puhelimet, radiot..., joiden ansiosta olemme tie-

toisia maailman tilanteesta. Tuskin kukaan kulttuuri-ihminen voi nyt elää niin, ettei tekniikan välityksellä hänen sieluunsa näkö- ja kuuloaistin kautta tunkeutuva tieto ihmiskunnan tilasta häiritse häntä. Entinen piittaamattomuusaika ja sen suoma onnellinen uinailu ovat menneet, joten entiset ”tiettömät” ovat tulleet ajetuksi — sanoisimmeko — ruoskantielle. Sillä tiellä ei tosin vapaaehtoisesti pyritä mihinkään inhimilliseen, mutta ihmisten itsensä luoma maailman tilanne on muodostunut mainitaksi ruoskaksi, joten saatamme nähdä kolmannenkin tien lavean ja kaidan tien rinnalla. Ruoskantie vie, kuten laveakin tie, auttamattomasti sotien pyörteisiin, kuolemankuiluun, joskin lavean tien kulkijoilla on eräänlaisena karmallisena tulevaisuuden toivona ansio, että tietämättöminäkin on edes hapuillen pyritty, vaikkakin pyrkimys on ollut ritualistista puuhailua. — Voimme vain todeta, että maailmanuskonnon muodostumisen aikana, siis teosofisen liikkeen vaikutusaikana, ihmiskunnan tila on suunnattomasti muuttunut. Että asiat todellakin ovat näin, todistaa H. P. Blavatsky. Hän kuvailee eräässä artikkelissaan Jeesuksen ennustusta ”lopun ajasta”, jolloin kansa nousee kansaa vastaan, tulee maanjäristyksiä, luonnonmullistuksia, nälänhätää... H. P. B. huomauttaa, etteivät nämä Jeesuksen ennustukset olleet vielä viime vuosisadan loppupuoleen mennessä toteutuneet, mutta nyt olemme sitä aikaa lähestymässä. P. E. opettaa niin ikään, että se kosmillis-henkinen voima, mikä tuli maapallolle Siriuksesta ja muuttui

täällä uudeksi luonnonvoimaksi, alkoi vaikuttaa teosofisen liikkeen alkaessa, koska H. P. B. oli tuon luonnonvoiman ensimmäinen vastaanottaja. Siis samanaikaisesti maailmanuskonnon julistuksen kanssa on ihmiskunnan tila muuttunut yhä verisemmäksi.

— — —

Edellisissä luvuissa tarkastelimme jo Pekka Ervastin elämänvaiheita, miten hänen elämäntyönsä merkitsi Suomen kansan henkiminuuden "kosimista". Hänen työnsä keskittyikin Suomen kansan herättelemiseen ja hän sanoikin, että alkaneen henkisen virtauksen kantavuus perustuu siihen, että se alkaa yhdessä kansassa roihuamaan. Suomen kansa oli kutsuttu tällaiseksi alkuroihuksi.

Sana Maailmanuskonto sulkee kuitenkin syliinsä koko ihmiskunnan, joten P. E:n elämäntyöllä on yleismaailmallinen merkitys. Siksi saattaa olla kohdallaan ja ajankohtaista tutkia, olisiko Sammon "kolmannessa juuressa", Isän uskontoa ennakoivassa Suomen muinaisuskonnossa viitteitä aikamme tapahtumiin.

Kalevala kertoo, että kun Väinämöinen oli veneenveistäännässä haavoittanut jalkansa, lähtee hän etsimään verensulkijaa. Ensin hän ajaa alinta tietä, saapuen alimmaiseen taloon. Siellä vastaa lapsi latialta, ettei verensulkijaa ole. "Aja toiseen taloon". Väinämöinen ajaa keskimmäistä tietä keskimmäiseen taloon, jossa "vanha akka vaipan alta" kehoittaa etsimään apua kolmannesta talosta. Väinämöi-

nen ajaakin nyt ylimmäistä tietä ylimmäiseen taloon
ja siellä tietäjäukko uunilta lupaa sulkea veren:

”On sulettu suuremmatki,
Jalommatki jaksettuna
Luojan kolmella sanalla,
Syvän synnyn säättämällä:
Joet suista, järvet päistä,
Virrat niskalta vihaiset...”

Mutta ukolta puuttuvat kuitenkin raudan syntysanat
ja vasta kun Väinämöinen nämä antaa, voidaan veri
sulkea.

Voimme pitää tätäkin Kalevalan kuvausta muinai-
suudessa lausuttuna varoittavana enteenä. Se mer-
kitsee: Kun aikanaan rakennetaan ihmiskunnalle
pelastuksen lautta, niin samaan aikaan saattavat
verivirrat paisua äärimmilleen. Sekä Väinämöinen,
Logos Isänä, että ne ihmiset, jotka maailmanuskon-
non sanomaa levittävät ja sen parissa työskentelevät,
etsivät keinoja verivirtojen tyrehdyttämiseksi, sotien
lopettamiseksi. Kuvaannollisesti sanoen he etsivät
verensulkijaa, ja silloin avautuu kolme tietä, joista
kukin johtaa yhteen ”taloon” eli ihmisryhmään. En-
simmäinen tie on luonnollisesti edellä kuvattu ruos-
kantie, millä suuret ihmisjoukot joutuvat karmansa
ajamina luopumaan laiskuudesta, toimimaan. Se
tie on muodostunut vasta äskettäin jonkinlaiseksi
tieksi, joten se on nuorin, johtaen suoraan kasarmeih-
in ja sitä tietä sotien pyörteisiin. Sen tien valti-
as on kuin lattialla leikkivä lapsi, jolla ei ole mitään

neuvoa annettavana. Se on materialismin, politiikan, diplomatian ja kaikenlaisen oveluuden ja vehkeilyn tie, missä kunnia ja valta, sotasankarius ja silvotujen ruumiiden palvonta riehuvat järjettömässä mylläkässä. Sillä tiellä ei tule kysymykseenkään pyrkimys ihmisyyteen, koska ihmisuus on materialismin ja samalla sotapsykoosin kuolema, vaan pyrkimys tähtää kokonaan väkevämmän oikeuteen, väkivallan jumalointiin ja teknilliseen joukkomurhaan. Siksi se osaa viitata vain toiselle tielle: Tuossa on virallinen kristikunta rituaaleineen ja synninpäästöineen, sille kuuluu laupeudenharjoittaminen. Jos tällä tiellä kulkeminen alkaa tuntua tukalalle, niin turvautukaa virallisen kristillisyyden apuun; sillä Golgatan veri pesee teidät puhtaiksi ja rituaalit nukkuttavat omantuntonne; näillä toimenpiteillä paikataan sekä sielullisia että ruumiillisia haavoja, joita taistelumylläkkä vallasta jättää teihin, jotka mahdollisesti jäätte eloon ja huokailette raunioiden keskellä.

Toinen tie on siis edellä kuvattu lavea tie, jossa kieroön kasvanut kristillisuus näyttelee keskeistä osaa. Sillä tiellä saattaa esiintyä haparoivaa pyrkimystä parempaan, ainakin uskotaan Jumalaan, vaikka tästä maailmoidentakaisesta mahdista onkin sangen nurinkuriset käsitykset. Joka tapauksessa se tie on askeleen materialismin yläpuolella, sillä onhan se alkanut Kristuksen sanomasta ja sisältyyhän siihen samalla tietoisuuden pyrkimystä kaikenlaisten psyykkisten harrastelujen muodossa, samoin harhautta ja yleviä tunteita, askeettisia itsensähillitse-

misyryksiä ym. Kysyessämme Väinämöisen tavoin, onko "siinä talossa" verensulkijaa, tulee vastaus todellakin kuin vanhalta akalta vaipan alta: Ei ole. Virallinen kristikunta nukkuu, jotta se ei näkisi ihmiskunnan kurjuutta. Kenellä olisi paremmat mahdollisuudet saada äänensä kuuluville kuin kirkkoilla? Kenellä suuremmat huoneistot käytettävinsään nimenomaan ihmisyyden sanomaa julistaakseen? Todelliset henkisen työn tekijät ja Kristuksen sanoman julistajat saavat työskennellä tilapäisissä vuokrahuoneissa, milloin missäkin, ahtaasti ja epämukavasti, kun sitävastoin kirkkoja on samassa kaupungissa monta. Niillä olisi aivan poikkeuksellinen tilaisuus julistaa oman Mestarinsa siveysoppia, Vuorisaarnan moraalia. Mutta uni on suloista ja henkinen laiskuus peittyy niin leppoisasti tekohurskauden ja syntisyyden vaippaan. Kristikuntaa ei vaivaa nuoruus. Sillä on ikää jo lähes pari vuosituhatta, mutta usko sijaissovittajaan on vienyt siltä sekä järjen että tarmon. Mitä syytä on pyrkiä ihmisyyteen, kun Golgatan veri sovittaa kaiken.

Silloin tällöin esiintyy kirkkojenkin piirissä tuumailuja uuden reformin tarpeellisuudesta. Selkeämmin ajattelevat papitkin ymmärtävät jotakin olevan vinossa, mutta tuumailut päätyvät tavallisesti siihen, että reformin pitäisi tapahtua kirkon ulkopuolella. Tällä tavoin viitataan kolmanteen tiehen, vaikka ei osatakaan tietä neuvoa, sillä kristikunta ei sitä tunne. Se tie on Jeesuksen opettama kaita tie, mikä on maailmanuskonnossa tullut selvitetyksi ja viitoi-

tetuksi. Maailmanuskonnon tie on ylin tie, mikä joh-
 taa ylimmäiseen taloon, Logoksen korkeimpaan maan
 päällä sijaitsevaan keskus-Temppeeliin. Se tie on
 kaita, koska se on Kristusmoraalin viitoittama hen-
 kisen itsekasvatuksen tie ja odottaa kulkijalta ali-
 tuista itsestään luopumista, itsekkyydestä, sodasta ja
 väkivallasta kieltäytymistä. Mutta samalla se tie on
 niin laava, että siihen mahtuvat kaikki uskonnot puh-
 distettuina. Maailmanuskontona se on syntynyt ulko-
 kohtaisuuden tasolle äskettäin ja on siis fyysillisessä
 maailmassa nuorin, mutta todellisuudessa se on
 kaikkein vanhin, koska se on uskontojen kor-
 keampi minä, kaikkien uskontojen alku-
 lähte, korkein tieto, rakkaus ja viisaus, mikä
 maailman "alusta" asti on elänyt Isän tajunnassa.
 Kalevalaisittain ilmaistuna maailmanuskonto on kuin
 "ukko uunilla", se sisältää vanhuuden viisauden —
 ukon — ja rakkauden lämmön — uunin — siis Pyhän
 Hengen ja Pojan uskonnot. Kun näihin lisätään Väi-
 nämöisen antamat raudan syntysanat, eli Isän us-
 konnon, Logoksen Isä-ryhmän johtajan korkein
 viisaus, löydetään avain veren sulkemiseksi eli ih-
 mismunnan verisen temmellyksen lopettamiseksi.

Luojan eli Logoksen kolme sanaa, joiden avulla
 ihmiskunnan paisuneet verivirrat voidaan tyrehdyt-
 tää, ovat siis edellä mainitut kolme uskontoa. Luojan
 ensimmäinen sana, minkä avulla Luoja eli Logos on
 ilmoittanut itsensä ihmiskunnalle, sisältyy Pyhän
 Hengen uskontoihin. Ne sisältävät "verensulkusa-
 nat". Opettaahan Mooseskin: Älä tapa ja Buddha

kieltää surmaamasta yhtään elävää olentoa. — Luo-
jan toinen sana on Pojan uskonto. Apostolikin opet-
taa Jumalan ilmoittaneen itsensä aikaisemmin pro-
feettojen kautta, mutta myöhemmin hän on ilmoitta-
nut itsensä Poikansa kautta. — Jeesuksenkin ope-
tuksiin sisältyvät ”verensulkusanat”, sillä hän sanoo:
Pistä miekkasi tuppeen, joka miekkaan tarttuu, hän
miekkaan hukkuu. Kun ”ukko uunilla” lupaa sulkea
veren, se merkitsee, että verensulkemiseen tarvittava
tietous on ihmiskunnalle jo annettu. Sodat loppuisi-
vat, jos uskontojen opetuksia seurattaisiin. Mutta
historia toteaa, että Pyhän Hengen uskontojen tun-
nustajien piirissä on vuodatettu verta kielloista huo-
limatta, eikä Jeesuksen neuvoista ole ollut apua
kristikunnalle, koska uskonsodat ovat riehuneet eri
kristillisten suuntausten välillä. ”Verensulkusa-
noista” ei siis ole ollut apua, joten Kalevalan enteel-
linen esitys pitää paikkansa: Veri voidaan sulkea
vasta sitten, kun Väinämöinen — Logos Isänä —
antaa ”raudan syntysanat”.

— — —

Nämäkin synnyt syvät olemme saaneet Pekka
Ervastilta, sillä ”Kalevalan avaimessa” hän näistä
kertoo. Mutta katsokaamme ensin, miten Kalevala
näitä seikkoja kuvailee.

Rautaa ja tulta kutsutaan veljeksiksi, rauta on
tullut maasta ja tuli taivaasta.

Rauta suossa soikottavi,

Veteläisessä venyvi...

Kahen kantosen välissä.

Ilmarinen juttelee raudalle:

”Voi sinua rauta raukka,
Kun olet kurjassa tilassa,
Alahaisessa asussa,
Suolla sorkissa sutosen,
Aina karhun askelissa”.

Tulen synnystä taas kerrotaan:

Tulta iski ilman Ukko,
Valahutti valkeata
Miekalla tuliterällä...
Ylähällä taivosessa,
Tähtitarhojen tasalla,

ja sieltä tuli putosi puhki pilvien maan päälle, jolloin Kalevan miehet saivat sen luonnon järkivoimien avulla vangituksi ihmisten palvelijaksi. Raudalla ja tulella on siis Kalevalan mukaan eri syntylähteet, vaikka ne ovatkin veljeksiä.

Pekka Ervastin opetusten mukaan maasta kotoisin oleva rauta on vertauskuva alemmasta älyelämästä, materialisoituneesta ymmärryksestä. Taivaasta tullut tuli sitä vastoin kuvaa korkeämpää järkeä, mikä todellakin on kotoisin taivaasta. Kuten rauta on suolla susien ja karhujen käpälissä, on alempi älymmekin ollut kaiken elämellisyys, itsekkyyden, himollisuuden... palveluksessa ja tallattavana ja on edelleen niin kauan kuin se on tietämätön Jumalasta ja ihmisyydestä. Ja vaikka ymmärrys tämän aavistaa-

kin, niin se luontaisen itsekeskeisyytensä vuoksi karttaa kaikkea korkeampaa moraalialia ja aivan kuin pelkää sitä.

Rauta raukka säpsähtihe,
Säpsähtihe, säikähtihe,
Kun kuuli tulen sanomat,
Tulen tuiman maininnaiset.

Mutta aikanaan petoeläinten sotkettavana ollut ymmärrys alkaa kaivata korkeampaa järjen valoa:

Olipa aikoa vähäinen.
Rauta tahteli tavata
Vanhempata veikkoansa,
Käyä tulta tuntemahan.

Ja niin rauta joutuu sepon pajaan, tulen käsiteltäväksi ja puhdistettavaksi. Korkeampi manas, järki puhuu ihmisessä: Kyllä sinun on luovuttava noista eläimellisistä himoistasi, sinun on kieltäydyttävä vääryydestä, valheesta, aviorikoksista, murhista..., jos olet pettänyt toista, niin sovita tekosi, jos näet tehtävän vääryyttä, niin mene puolustamaan syytöntä... Ihminen ymmärtää, että näin pitäisi tehdä, mutta vanhojen tottumusten muuttaminen tuntuu kovin vaikealta:

Tuli tuhmaksi rupesi,
kasvoi aivan kauheaksi:
Oli polttoa poloisen,
Rauta raukan, veikkosensa.

Ymmärrys yrittää aikansa lymyillä, vaikka käsittääkin toisaalta puhdistuksen välttämättömäksi. Kerran kuitenkin on jokaisen ihmisen kehityksen virrassa koulutettava itseään, luovuttava vanhoista tottumuksistaan ja tavoistaan ja yritettävä kasvaa ihmisyydessä. Sitä vaatii jo tavallinen yhteiskuntaelämäkin, ainakin jonkin verran. Ellei yhteiskuntaelämä vaadikaan sielullista puhdistautumista, niin se vaatii kuitenkin eräänlaista ulkoista nuhteettomuutta, sellaista, kuin ihmisten keksimät lait edellyttävät. Korkeampi järki voittaa elämänkoulussa vähitellen vaikutus-alaa ja sen avulla rauta eli ymmärrys taotaan ”kaikenlaisiksi kaluiksi”, meissä herää taiteellisia, tieteellisiä, taidollisia ym. lahjoja ja kykyjä. Sanalla sanoen: Meistä on taottu elämänkoulussa k u l t t u u r i i h m i s i ä.

Mutta niin kuin rauta ei ole täysiarvoista työvälineeksi ilman karkaisua, ei myöskään päivätietoinen älymme, persoonaminuutemme kykene henkiseen työhön ”karkaisematta”. Elämänkoulu ja siinä vaikuttava kehitysvirta odottavat, että jokaisesta ihmisestä tulisi Jumalan ”puhetorvi”, Kristusmoraalin toteuttaja ja julistaja. Ei riitä, että olemme v a i n k u l t t u u r i - i h m i s i ä. ”Tulkaa täydellisiksi, niin kuin tai-vaallinen Isänne on täydellinen”, sanoo Jeesus. Ja mitä tuo täydellisyys on? Samassa yhteydessä Jeesus sanoo: ”Te olette kuulleet sanotuksi: ’Rakasta lähimmäistäsi ja vihaa vihollistasi’. Mutta minä sanon teille: rakastakaa vihollisianne ja rukoilkaa niiden puolesta, jotka teitä vainoavat, että olisitte Isänne

lapsia, joka on taivaissa... Olkaa siis te täydelliset, niinkuin teidän taivaallinen Isänne täydellinen on". Täydellisyys merkitsee siis rakkauden taitoa ja sitä taitoa me olemme elämänkoulussa oppimassa. Mutta tavallista on, että yleensä opimme olemaan kunnon ihmisiä vain noin ulkoisesti ja vasta henkisen itsekasvatuksen tiellä, sillä kaidalla tiellä, mikä johtaa rakkauden taitoon eli täydellisyyteen, opimme Kristus-rakkautta. Mutta juuri kaidalla tiellä ja siihen pyrkiessämme meidän tulee oppia tekemään työtä Jumalan valtakunnan puolesta ja siksi jokainen pyrkijä joutuu karkaistavaksi ja koeteltavaksi. Karkaisussa tarvitaan vettä, "vesi" on tunne-elämä, minkä puhtaudesta riippuu "karkaisun" onnistuminen.

Ennen kuin osaamme ryhtyä henkiseen työhön, on meidän hankittava ymmärryksellinen selvyys, loogillinen käsitys siitä, mitä maailmanuskonto on. Selvyyden saamme tutkimustyön avulla ja se saattaa viedä selvään näkemykseen mm. sodan epäinhimillisyydestä; jopa aseista kieltäytymiseenkin. Tämä kaikki ei ole vielä aktiivista työtä maailmanuskonnon työsaralla, mutta työntekijöitä meistä odotetaan. Kun ryhdymme aktiiviseen työhön hallitsemiemme talenttien avulla, silloin tulemme työnnetyiksi "karkaisuveteen". Loogillinen ymmärryksemme tulee upotetuksi tunteisiin, sillä maailma on aina valmis kohtelemaan kovakouraisesti auttajiaan. Työntekijältä kysytään rakkautta maailmanuskonnon sanomaa, ihmiskuntaa ja Jumalaa kohtaan. Ellei näitä ole, niin loukkaukset, kylmä ja tyly vastaanotto ihmisten puo-

lelta herättävät helposti vihaa ja katkeruutta. Ihminen joutuu tarkkailemaan tunnettaan, rakkauskyykyään. Maailma voi asettaa hänet ahtaalle, se voi heittää hänen eteensä kaikenlaisia verukkeita esim. sotakysymyksen suhteen ja silloin aloitteleva työntekijä joutuu upottamaan loogillisen ymmärryksensä, hankkimansa elämäнкäsityksen, oman sielunsa sympatian ja antipatian piiriin. On kuin kuuma rauta upotettaisiin veteen: Sielussa alkaa puhdistava kiehua. Totuudenetsijä voi närkästyä, hermostua. Sielusta voi nousta viha yhteiskuntaa kohtaan jne. Ja "karkaisusta" riippuu, tuleeko hänestä hyvä vai huono "työkalu", terästyykö ymmärrys selvemmäksi ratkomaan elämän pulmia, vai hämärtyykö se.

Kun Ilmarinen teki karkaisutyötä, hän "liuotteli lipeäistä" karkaisuveteen sekä koetteli sen "makua". Mutta vesi ei ollutkaan hyvää, siksi hän kehoitti mehiläistä hakemaan mettä, hunajaa mausteeksi. Mutta Ilmarisen ja mehiläisen keskustelun kuuli myöskin "herhiläinen, hien lintu" ja ehti tehdä tekosensa ennen mehiläistä, kantaen Ilmarisen karkaisuveteen:

... Hien hirmuloita,
Kantoi käärmehen kähyjä,
Maon mustia mujuja,
Kusiaisen kutkelmoita,
Sammakon salavihoja.

Kun Ilmarinen kastoi raudan tuollaiseen veteen,

Sai siitä teräs pahaksi,
Rauta raivoksi rupeksi,
Petti vaivainen valansa,
Söi kuin koira kunniansa:
Veisti, raukka, veljeänsä,
Sukuansa suin piteli,
Veren päästi vuotamahan,
Hurmehen hurahtamahan.

Kalevala tahtoo siis sanoa: Syy, miksi pelastuksen lauttaa eli maailmanuskontoa luotaessa verivirrat paisumistaan paisuvat, on ihmissielun puhdistumattomuudessa, rakkauden puutteessa. Tässä on onnettomuutemme syvin syy: Veri vuotaa siksi, että sielumme ei ole puhdas, rakkauden hunajalla maustettu. Kysymys on perin yksilöllinen, sillä toinen ei voi toisen sielua puhdistaa, jokaisen on tämä työ itse tehtävä. Samalla se on kysymyksistä tärkein, koska se on avain ihmiskunnan nykyisen ja tulevan tilan korjaamiseksi. Siksi on tarpeellista tutkia teosofista liikettä.

— — —

Karma uhkasi erittäin ankarana koko valkoista rotua ja teosofinen sanoma annettiin varsinkin Euroopan kansoille pelastukseksi. H. P. Blavatsky perusti Teosofisen Seuran tukemaan työtään ja viemään teosofista sanomaa maailmaan. Teosofinen Seura perustettiin nimenomaan henkistä työtä varten, muuta tehtävää sillä ei voinut ollakaan. Mutta samaan aikaan alkoi vaikuttaa uusi luonnonvoima,

mikä laatunsa vuoksi purkautuu ryhmien kautta. Tästä johtui, että kun Teosofinen Seura asetettiin teosofiseen työhön eli kuvaannollisesti ”upotettiin karkaisuveteen”, niin — vaikka ”karkaiseminen” onkin kovin yksilöllistä — se samalla merkitsi vakavaa koetusta ryhmille. Uuden luonnonvoiman laadusta jo Jeesuskin opetti, sillä puhuessaan ”lopun ajasta” hän kertoo, miten kansat kutsutaan tuomiolle. Tämä on luonnollista, koska uusi voima vaikuttaa joukkoihin.

Jokainen asiasta kiinnostunut voi tutkia teosofisen liikkeen historiaa, esim. Pekka Ervastian kirjasta ”Ihmisyyden uskonto”. Hän havaitsee liikkeen historiassa monia vaikeita kriisejä, jotka pinnalta katsoen johtuvat erilaisista alkusyistä, mutta syvemmin tutkittuina pohjautuvat siihen, että teosofiasta on luotu erilaisia näkemyksiä, mitkä eivät kestä mestareilta saadun teosofisen elämänymmärryksen edessä. Kuvaavaa noissa kriiseissä oli, ettei aina osattu rakastaa alkuperäistä jumalviisautta yhtä paljon kuin omia näkemyksiä. Teosofien oma sieluelämä pyrki sotkemaan teosofian — jopa niin, että veljeys, mikä muodosti teosofisen liikkeen perustan, unohdettiin. Kun veljeys kyllin monta kertaa ja kyllin perusteellisesti unohdetaan, niin ymmärryskin, selvä loogillinen ajattelukin alkaa hyväksyä unohtamisen. Ymmärrys sumenee sumenemistaan hyväksyen lopulta veljeyden vastakohdan: Asemahdin ja väkivallan. Niinpä Teosofisen Seuran johto julistikin ensimmäisen maailmansodan pyhäksi. Seuran johdon taholta esitettiin,

että Maailmanopettaja valmistaa tuloaan, mutta hän ei voi aloittaa työtään, ennen kuin mustat voimat ovat kukistetut. Saksa ja yleensä keskusvallat edustivat muka mustia, mustamaagillisia voimia ja ympärysvallat valkoisia. Siksi varsinkin Englannin, joka oli ympärysvaltojen suurin mahti, oli taisteltava pimeää Saksaa vastaan ja kukistettava se. Näin opetti Teosofisen Seuran johto, veljeys syrjäytettiin ja väkivalta hyväksyttiin. Syy, miksi näin kävi, on selvä: Tapahtunut oli tulos sielujen puhdistumattomuudesta, sillä sielujen syvyyksistä nousi väkivallan henki ja sumensi järjen.

Saman ilmiön näemme toistuneen Suomessa. Pekka Ervast oli teosofian ensimmäinen julistaja, hän perusti Suomeen Teosofisen Seuran ja hänellä oli H. P. B:n teosofisen sanoman lisäksi esitettävänä myöskin oma sanomansa. Suomen Teosofinen Seura oli kutsuttu sekä H. P. B:n että P. E:n sanoman levittäjäksi. Keskeisesti kuitenkin P. E:n, sillä teosofinen liike Suomessa tähtäsi Pekka Ervastian oman sanoman esille tulemiseen ja oli maailmanuskonnon alustava vaihe. Suomen Teosofinen Seura sai kolmetoista vuotta aikaa valmistuakseen ratkaisevasti ymmärtämään ja sulattamaan Pekka Ervastia, minkä jälkeen sen olisi pitänyt antaa hänelle täysi luottamus sekä taloudellisesti että siveellisesti, moraalisesti. Vasta näiden avujen turvin Seura olisi osannut ryhtyä työhön, jota varten se oli perustettu. Kyllä se jotain teki jo ennenkin, olihan teosofisia loosheja useita, oli kustannusliike kirjojen julkaise-

mista varten jne., mutta varsinainen työ oli vielä aloittamatta. P. E. kertookin, että hän sai v. 1917 kansallishaltia Vänämöiseltä inspiration kirjoittaa kirje Teosofisen Seuran jäsenille, esittääkseen sen vetoomuksena seuraavassa Seuran vuosikokouksessa. Vetoomus sisälsi: On tulossa erittäin vaikea aika Suomelle ja siitä voidaan pelastua vain yhdellä tavalla: Teosofisen Seuran jäsenten olisi liityttävä kuin yhtenä miehenä P. E:n ympärille ainakin yhden vuoden ajaksi ja autettava häntä taloudellisesti niin paljon kuin mahdollista sekä noudatettava hänen määräyksiään. Vetoomuksen sisällöstä ymmärrämme, että oli kyseessä P. E:n henkilöllisyys, hänen opetuksensa ja auktoriteettiutensa, hänen sanomansa. Suomen Teosofinen Seura upotettiin näin kuvaannollisesti sanoen karkaisuvedeen, jotta se olisi, sen jokainen yksityinen jäsen olisi ponnistellut oman sielunsa kanssa niin paljon, että P. E:n henkinen auktoriteettius olisi paljastunut. Näin olisi päästy selville Pekka Ervastian elämäntehtävästä ja Seura olisi voinut tietoisesti ryhtyä sitä edistämään.

Mutta "karkaisuvesi" näyttäytyi kelvottomaksi, sillä Teosofinen Seura epäonnistui tehtävässään ja Pekka Ervast sai lähteä seurasta. Suomenkin Teosofinen Seura hyväksyi kansainvälisen johdon näkemys ja hyväksyi väkivallan. Samalle tielle luisui Suomen kansakin: Alkoi kansalaissota.

Pekka Ervastian v. 1920 perustama Ruusu-Risti-järjestö tarkoitettiin nimenomaan P. E:n työn siveelliseksi ja taloudelliseksi tueksi, joten tuli julkisesti-

kin esitettyä R-R-järjestön tehtävä. Se sai jälleen 13 vuotta aikaa valmistuakseen tosi työhön maailmanuskonnon puolesta. Tällä ajalla järjestö teki mitä osasi, yritti kustantaa kirjoja, tutkia P. E:n opetuksia jne. Mutta varsinaiseen tehtäväänsä se olisi ollut kypsä vasta sitten, kun se ensin olisi tunnustanut P. E:n henkisen auktoriteettiuden ja hänen asemansa maailmanuskonnon luojana. Muussa tapauksessa koko työ merkitsi pelkkää hapuilemista. Koska nämä asiat eivät järjestölle selvinneet, eikä P. E. voinut itse tehdä omasta persoonastaan ”numeroa”, vaan muutti fyysillisen kuoleman kautta jatkamaan työtään näkymättömässä maailmassa, niin J. R. Hannula esitti perusteellisesti nämä seikat. Näin ne tulivat selviksi kaikille R-R:n jäsenille ja niin tuli mahdolliseksi itsetietoinen työ maailmanuskonnon puolesta. Kysymyksen kärki tähtäsi jälleen siihen, oliko R-R:n jäsenillä luottamusta P. E:hen. Jäsenet olivat saaneet ymmärryksellisen selvyuden r-r-teosofiasta eli kristosofiasta, mutta J. R. Hannulan esittäessä Pekka Ervastin henkistä ja okkultista asemaa, tuli jäsenistön loogillinen ymmärrys upotetuksi tunteitten sielullisiin vesiin ”karkaistavaksi”. Taaskin oli kysymys totuudesta, kumpi on totta: P. E:n okkultis-henkinen asema maailmanuskonnon luojana vaiko jäsenistön mielikuvat kristosofian tarkoituksesta. J. R. Hannula ei esittänyt omia käsityksiään Pekka Ervastista, vaan hän toi esille P. E:n omia, hieman peitettyjä opetuksia. Mutta vaikutus oli — kuvaannollisesti sanoen — kuin kuuma rauta olisi

upotettu veteen: Alkoi kuohunta ja poreilu, minkä seurauksena — Ruusu-Risti-järjestön oman selityksen mukaan — noin neljäkymmentä jäsentä erotettiin järjestöstä. Jälleen ryhtyi ”rauta veistämään veljeään” henkisessä liikkeessä ja samoihin aikoihin Suomi joutui kansanakin sotaan. Jälleen toteutui P. E:n sanat: Mitä ensin tapahtuu henkisissä liikkeissä, se toistuu kansassa.

Historia todistaa ja Pekka Ervastkin siitä huomauttaa, ettei teosofinen liike ole kyennyt pelastamaan kansoja luhistumisilta. Syy onnistumattomuuteen on pohjimmaltaan ihmissielun puhdistumattomuudessa. Tilanteen tarkastelussa tulemme samaan lopputulokseen, mistä P. E. jatkuvasti puhui: Muutos tapahtuu yksilöiden kautta. Meidän on jokaisen itse puhdistettava oma sielumme, sitä ei voi toinen tehdä meidän puolestamme. Mutta tie puhdistautumiseen on viitoitettu ja se tie on maailmanuskonnon kaita tie. Se on ainoa tie, millä kulkien verivirrat saadaan suljetuiksi: *K u n i h m i s e t m u u t t u v a t , m u u t t u u k o k o e l ä m ä .* Mitään taikakeinoja tilanteen korjaamiseksi ei ole. Niin kauan kuin ihmissielun pohjavoima, tunne, on kansoitettu ”maon mustilla mujuilla” ja ”käärmehen kähyillä”, niin kauan kuin siellä asustavat vallanhimo, kunnianpyyde, aistillisuus, kateus..., niin kauan olemme yksilöinä ja kansoina onnettomia. Mutta ihminen on Jumalan poika ja tehtävämme on kasvaa taivaallisen Isämme täydellisyyteen, kuten Jeesus neuvo. Siksi on varmintä ottaa selvää päämäärästä, jotta osaisimme tielle astua.

Kalevala kertoo edelleen, että verenvuodon lakattua keitettiin lääkettä, millä avonaiset haavat parannettiin. Lääkkeestä tulikin niin hyvää, jotta se liitti kivet kiviin vieläpä salaman rikkoman puun ehjäksi. — Onnettoman ihmiskunnan karmalliset haavat, vihan, eripuraisuuden, kostonhengen ja kaiken pahuden aiheuttamat jälkivaikutukset parantava lääke on anteesianto. Vain se on pätevä lääke tulevaisuudessaakin, jolloin verivirrat kerran tyrehtyvät. Kuudes juurirotu on alkamassa ja nouseva kehityskaari vaatii rauhanomaista elämää; on sanottu, että tulevassa rodussa sodat käyvät mahdottomiksi. Onhan ihmiskunnan kuljettava eteenpäin elämäntiellään ja uutta kulttuuria luodaan, jotta sen sisältämän maailmanuskonnon valon avulla ihmisyksilöt muuttuisivat ja henkisesti kasvaessaan muuttaisivat maailman.

Tulkoon vielä mainituksi, että ihmiskunta on saapunut historialliseen vaihekauteen, jolloin "rauta" eli ymmärrys lähestyy erikoisella tavalla "tulta" eli korkeampaa järkeä. Kali Jugan eli rautakauden pimein jakso päättyi helmikuussa v. 1898, joten valoisampi aika alkoi henkisessä merkityksessä. Valoisuuden aiheutti uusi luonnonvoima, "tuli", sillä uusi luonnonvoima on myöskin korkeampaa järkeä. Sen vaikutuksesta syntyi teosofinen liike, mikä toi julistamassaan sanomassa korkeamman järjen valon maailmaan.

X

KANTELEENSOITTO

Edellä kuvailimme Sammon eli maailmanuskonnon juurtuneeksi ennen olleisiin uskontoihin eli kalevalaisittain sanoen maaemään, vesivierteen ja kotimäkeen. Totesimme "juurtumisen" tapahtuneen luonnollisista syistä, koska maailmanuskonto sisällyttää itseensä Pyhän Hengen ja Pojan uskonnot. Niin ikään totesimme Pekka Ervastian itse löytäneen mainitut "juuret" sisäisten kamppailuittensa tuloksena: Älyllis-filosofinen eli tieto-opillinen elämänselvyys löytyi H. P. B:n teosofiasta, elämän moraaliset lait Vuorisaarnasta.

Kalevala asettaa Sammon juurruttamisen kuitenkin Louhen tehtäväksi, joten esityksessämme näyttää olevan ilmeinen ristiriita:

Saattoi sitte sammon suuren
Pohjolan kivimäkehen,
Vaaran vaskisen sisähän
Yheksän lukon ta'aksi.
Siihen juuret juurrutteli
Yheksän sylen syvähän:
Juuren juurti maaemähän,
Toisen vesiviertehesen,
Kolmannen kotimäkehen.

Ristiriita on kuitenkin aivan näennäinen. — Louhi kuvaa Pohjolan haltijaa, siis tämän näkyväisen maailman ja ihmiskunnan valtiasta, jota Jeesus nimittää tämän maailman jumalaksi. Kysyessämme: Miksi esim. Jeesuksen opetukset, hänen moraaliset ohjeensa ovat häipyneet kristikunnan näkyvistä? kuuluu vastaus: Siksi, että ”tämän maailman jumalan” talutusnuorassa astelevan kristikunnan ymmärrys on nämä pimentänyt. Samoin on käynyt yleensä kaikkien tunnettujen uskontojen alkuperäisten opetusten: Ne ovat ”Louhen” toimesta pimentyneet. ”Louhen” aikaansaamasta tilanteesta johtuen Pekka Ervastin oli työllä ja vaivalla etsittävä esille nämä ”juuret” eli entisten uskontojen alkuperäinen henki. Näin hän joutui henkisellä tiellään ja omalla työllään luomaan maailmanuskonnolle sen kolme ”juurta” siitä huolimatta, että entiset uskonnot olivat olemassa. Jos niiden opetukset olisivat olleet pimentymättöminä jokaisen nähtävissä, ei niitä olisi tarvinnut etsiä. Kalevalan viisaus asettaa näin nähtäväksemme Louhen aikaansaannokset — pimitystyön — kertoen samalla Pohjolan kivimäestä ja vaskisesta vuoresta, minne Sampo kätkettiin Louhen toimesta. Ilmiö on yleismaailmallinen, sillä Kalevan eli Jumalan valo on onnistuttu yhä uudelleen kätkemään aineellisuuden kivimäkeen. Mutta samalla se on psykologinen ilmiö, sillä jokaisen totuudenetsijän on juurrutettava Sampo omaan sieluunsa, missä se ei vielä ole. Mutta hänen on myöskin ”ryöstettävä Sampo Pohjolasta” siten, että hän kaivaa Sammon

juuret eli tunkeutuu tutkimustietä jumalviisauden ytimiin.

Saman kertomuksen toinen aspekti esiintyy kanteleensoiton kuvauksessa. Väinämöisen soittaessa kanteeltaan ihastuu koko luomakunta, kalliot rakoilevat, suuret puut taivuttelevat latvojaan, eläimet metsän padoista alkaen kerääntyvät kuuntelemaan ihmeellistä soitantoa. Ihmiset, vanhat ja nuoret ovat haltioissaan, kaikki luonnonhenget maassa, vedessä ja ilmassa saapuvat ihastelemaan ihmeellistä säveltä. Vieläpä taivaan valotkin, aurinko ja kuu laskeutuvat puun oksille ylhäisiltä tiloiltaan, sillä

Soitto kuului kuun tupihin,
Ilo päivän ikkunoille.

Tällöin Louhi saa nämä käsiinsä ja vie Pohjolan kivimäkeen. Täydellinen pimeys vallitsee. Lopulta Väinämöinen saa tietää auringon ja kuun olevan Pohjolan kivimäessä ja lähtee niitä etsimään. Hän piirtää miekallaan kirjon Pohjolan kallioon, jolloin kallio halkeaa ja Väinämöinen näkee, miten kallion sisässä — missä aurinko ja kuukin ovat — madot ja kyyt juovat olutta.

Katsovi kiven rakohon:
Siellä kyyt olutta juovat,
Maot vierrettä vetävät
Kirjavan kiven sisässä...

Hän toteaa:

"Sentähden emäntä raukat
Vähemmän olutta saavat,
Kump' on kyyt oluen juovat,
Maot viertehen vetävät".

Väinämöinen leikkaa päät madoilta lausuen:

"Elköhön sinä ikänä,
Tämän päivyen perästä
Kyyt juoko olosiamme,
Maot mallasjuomiamme".

Lukot ja salvat eivät kuitenkaan avaudu helposti, joten Väinämöinen palaa Pohjolasta ja saapuu Ilmarisen pajaan kehoittaen häntä:

"...Taos kuokka kolmihaara,
Tao tuuria tusina,
Avaimia aika kimppu".

Ilmarisen takoessa saapuu Louhi pajan ikkunalle haukan hahmossa kyselemään, mitä Ilmarinen takoo. Saatuaan kuulla, että hänelle taotaan kaularengasta, säikähtää Louhi ja päästää auringon ja kuun vuoresta.

Tuomme tarinan jälleen nykyaikaan ja kysymme entistä avaintamme käyttäen: Mitä kuvaa Väinämöisen soitto? Kalevala kuvailee soitossa olleen niin merkillisen tenhon ja maagillisen voiman, että koko luonto siihen lumoutuu, se rauhoittaa ja virittää elämän aivan uudella tavalla. Mutta samalla menee

jotain pimeäksi, koska aurinko ja kuu joutuvat vuoreen.

Väinämöisen soitoksi saatamme nimittää sitä kosmillis-henkistä voimavuodatusta, josta edellä on kerrottu. P. E. mainitsee sen virittäneen luonnon uuteen vireeseen muuttumalla uudeksi luonnonvoimaksi. Siksi koko luonto kuuntelee nyt sitä, sen jumalallista väreilyä, mikä musiikin tavoin nostaa koko luontoa nousevalle kehityskaarelle. Uuden väreilyn ilmennys on maailmanuskonto, sen järkevä elämänselvyys. Vaikka maailmanuskonto kirjallisena ja kokemuksellisenä tietoutena vaikuttaa vasta pienissä ihmisryhmissä täällä Suomessa, niin luonnonvoimana eli "kanteleensoittona" se vaikuttaa koko elämässä, maapallon jokaisessa solussa. Mutta samalla on todettava, että Kristuksen oppi, minkä henkisenä aurinkona pitäisi valaista ihmiskuntaa, on mennyt pimeäksi ja samoin on pimentynyt koko valitseva kulttuurimme, "kuu". Länsimainen kulttuuri ei ansaitse enää kulttuurin nimeä. Kaiken tämän näemme nyt silmiemme edessä. Uskonto on joutunut museotavaraksi, sillä virallisen kristikunnan käsissä siitä on kadonnut kaikki ihmisyyys, järkevyys, rakkaus, jumalallisuus... Pimeänä keskiaikanakin uskonto antoi ainakin todellista hartautta sitä kaipaaville, mutta nykyisin se on ajautunut täydellisesti matalikolle: Henkinen aurinko on pimentynyt. Samoin sen lainavalolla elävä "kuu", länsimainen kulttuuri on tullut henkisen valon puutteessa veri-

seksi. Sanoohan eräs profeettakin, että aurinko muuttuu pimeydeksi ja kuu vereksi aikojen lopussa.

Onko siis "kanteleensoittona" vaikuttava uusi luonnonvoima aiheuttanut Kristuksen opin ja länsimaisen sivistyksen pimenemisen? Ei, vaan pimenyksen syy on siinä, ettei ole tehty totta Kristuksen opista. On selitetty, ettei hänen opetuksillaan ole merkitystä, vaan ainoastaan hänen kärsimyksillään. Ristillä riippuvana uhrikaritsana Jeesus on nostettu palvelonnan kohteeksi korkeuksiin, kuten aurinko taivaalla. Opettajana ja ihmisyyden esimerkkinä hän on saavuttamattomissa, koska hänen opettaja-asemansa on kielletty. — Tästä on heijastuma kulttuurielämään eli "kuuhun" mm. siinä, että sivistys määritellään oppiarvoissa, mutta ihmissielun puhdistus on sivuutettu.

Mutta uusi luonnonvoima herättelee käytännöllistä moraalia. Sen voiman älyllis-siveellinen ilmennys, teosofinen ja kristosofinen sanoma neuvovat, että ihanteitten tulee käytännöllistyä. Se sanoma vetää ihmisten keksimän kuvakristuksen alas korkeuksista sanoen: Jeesus on Opettaja, seuratkaa häntä, toteutakaa hänen opetuksiaan. Niin ikään se sanoo, että kulttuurilliset oppiarvot ovat liian heikkoja tavoiteltaviksi, liian pieniä elämäntehtäviksi. Ihmisen elämäntehtävänä on kasvaa ihmisyydessä. — Täten tuo "kanteleensoitto" vetää tai tavallaan houkuttelee palvelonnan kohteet käden ulottuville ja tästä on seurauksena, että ne ovat alkaneet menettämään merkitystään. On kuin aurinko ja kuu katoaisivat taivaalta.

Toisaalta tämän maailman jumala, Louhi tekee kaikkensa, jotta madaltunut kristillisyyks säilyisi. Samoin se ponnistelee, jotta oppiarvoja mitattaisiin rahalla ja näin säilyisi entiset tavoitteet. Louhi on näin vienyt auringon ja kuun vuoreen, missä "madot ja käärmeet juovat olutta", kuvaten henkisen elämän kangistumista virkalaitoksiksi. Osa ihmiskunnasta elää ja hyötyy Kristuksen sanoman kustannuksella, mutta "emäntäraukat", tulevien sukupolvien kasvat-tajat eivät saa uskonnon henkistä viiniä eli "olutta", jakaakseen sitä lapsilleen, koska Kristuksen oppi on pimennetty. — Mutta Väinämöinen sanoo nuo kohtalokkaat sanat, vapauttaessaan kuun ja aurin-gon vuoresta: "Älköön tämän päivyen perästä kyyt juoko olosiamme". — Aurinko ja kuu ovat nyt va-pautuneet vuoresta ainakin siten, että Kristuksen oppi on tullut selvitetuksi ja puhdistetuksi ja hen-kisen kulttuurin arvot paljastetuksi.

— — —

Kalevala esittää kaksi kertomusta kanteleen syn-nystä. Väinämöinen rakentaa ensimmäisen kante-leen suuren hauen leukaluusta ja toisen itkevästä koivusta. Koivuisen kanteleen teko on runollinen toi-sinto ensimmäisestä ja sillä saattaa olla psykolo-gisia ym. vastaavaisuuksia ihmissielussa, mutta ka-lanluinen kantele on kieltämättä aidompi ja alkupe-räisempi. Se valmistuu samporetcellä, jolloin Kale-van miehet veneineen takertuivat suuren hauen har-tioihin ja Väinämöinen, katkaisten kalan kahtia, ottaa sen pään tehden leukaluusta kanteleen.

Kertomus on suoranainen astrologis-historiallinen kuvaus, sillä se enteilee aikaa, jolloin "kantele alkaa soida" eli uusi luonnonvoima vaikuttaa. Astrologinen siirtyminen Kalojen merkistä Vesimieheen tapahtui nimittäin v. 1898 helmikuussa ja teosofinen liike aloitettiin vähän aikaisemmin. Niin ikään Pekka Ervast koki kosmillis-henkisen Jordankastekokemuksensa v. 1896. Keskusaurinko Siriuksesta tullut voimavuodatus alkoi vaikutuksensa samoihin aikoihin, sillä H. P. B. oli sen ensimmäinen vastaanottaja ja ilmentäjä. Kalojen aikakauden tärkein tapahtuma oli Jeesuksen elämäntyö, hänen moraaliset opetuksensa, mitkä ovat säilyneet Matteuksen evankeliumissa olevassa Vuorisaarnassa. Jeesuksen oppi on — kuvaannollisesti sanoen — "kalan pää", tärkein, mikä Kalojen aikakaudesta siirtyi Vesimieskauteen. Tämän „pään” „pyydysti” veneessä oleva Väinämöinen eli "Vesimies" (Väinämöinen = Veen emonen). Kuvaus toteutui siten, että Vesimieskulttuurin avaaja Pekka Ervast asetti Vuorisaarnan maailmanuskonnon moraaliseksi perusrungoksi, kaikupohjaksi, mistä uusi luonnonvoima kaikuu elävöittäväenä voimana ihmiskuntaan. Kalevalan proosallinen runokieli nimittää Väinämöisen kannelta tosin "kalanruotoiseksi romuksi", mutta ylistää sen ihmeellistä voimaa ja aivan käänteentekevän valtavaa mahtia ja lumoa. Kantelehan ei soi itsestään, eikä sitä osaa kukaan soittaa, mutta Väinämöisen käsissä se tulee oikeuksiinsa. Päivänselvä tosiasia onkin, että vain Pekka Ervast kykeni asettamaan Vuorisaarnan sellaiseksi

kaikupohjaksi, jotta ken sen mukaan itsensä virittää, hän joutuu sopusointuun saapuneen uuden luonnonvoiman kanssa. — Kalevala aavistelee vertauskuvissaan maailmanuskonnon syntyajankin, minkä näin jälkeenpäin voimme ymmärtää täysin oikeaksi.

Louhi vapauttaa Auringon ja Kuun kivimäestä kalevanmiesten myötävaikutuksella, Ilmarisen ta-koessa työkaluja vuoren särkemiseksi ja lukkojen aukaisemiseksi. Tämähän kuvaa sitä, että työ maailmanuskonnon työkentällä vapauttaa ja nostaa sekä yhteiskuntamoraalin — Kuun — että uskonnon alkuperäisen Kristusmoraalin — Auringon. Kyseessä on sama työ, mikä on suoritettava Sammon saattamiseksi pois Pohjolan kivimäestä, sillä siellä on Sampo toisessakin merkityksessä. Sampo eli maailmanuskonto ”taottiin” eli luotiin Pohjolassa, ihmiskunnassa ja oikeastaan se luotiin juuri ”kivimäessä” ja sinne juurrutettiin, mutta kivimäessä merkityksessä a ja - t u s t e n t a s o. Kalevalakin kuvailee, ettei Louhi ryöstänyt Sampoa Ilmariselta ja vienyt sitä vuoreen väkivalloin, ainoastaan Auringon ja Kuun hän anasti. Sampo sitävastoin taottiin kivimäessä, ajatustasolla, sillä ajatuselämää on vertauskuvissa rinnastettu kiveen, koska ajatuskuvat muodostavat näkymättömässä maailmassa mittausopillisia muotoja, ”kiteitä”, kuvioita. Sampo, maailmanuskonto ei ole ainakaan tällä hetkellä kivimäessä samalla tavalla kuin Kristuksen oppi, mutta maailmanuskonto on ajatusten tasolla ja kirjoihin painettuna viisautena niin kauan kuin se osataan tuoda elämän käytäntöön.

Siksi Sampo on ”ryöstettävä” kivimäestä eli tuotava ajatusmaailmasta käytännölliseen elämään. Mikäli siinä onnistutaan, sikäli myös Kristuksen sanoman auringon valo pääsee Louhen kätköistä maailmaa valaisemaan ja sitä mukaa myöskin ”Kuu” eli ulkoinenkin kulttuuri henkevoityy. Työ on takomista Ilmarisen pajassa, työtä maailmanuskonnon sanoman levittämiseksi. Samalla siinä taotaan avaimia, joilla ihmiselämän kaikki pulmat avataan.

XI

KULLERVOTARU NYKYAJASSA

Kalevalan taru Kalervon pojasta Kullervosta on traagillisuudessaan vertaansa etsivä, mutta samalla se on syvälinen psykologinen kuvaus ja tänä päivänä yhtä ajankohtainen kuin tarun syntyajanakin. Siinä esitetään kohtalon kovuus, kasvatuksen nurinkurisuus ja näiden synnyttämä uhma elämää kohtaan, uhma, mikä kiteytyy mistään piittaamattomaksi koston ajatukseksi, päätyen lopulta tekoon, mikä tuhoaa sekä koston kohteena olevat henkilöt että kostajan itsensä. Mutta tarussa on samalla herkkää inhimillisyyttä ja ennen muuta vääjäämättömyyttä oikeudellisuutta, mikä tahtoo huutaa kaikille ihmisille: Älkää tehkö vääryyttä toisillenne, älkää tehkö toisia orjiksenne; jos orjan leipä on kova, niin vielä kovemmaksi tulee orjuuttajan leipä. Kullervon kosto on kuin karman käsi, siinä ei ole armoa eikä anteeksiantoa, mutta samalla se opettaa, että sellainen on tuhon tie ja että ainoastaan anteeksiannossa on pelastus.

Oli kaksi veljestä, Untamo ja Kalervo, jotka asuivat lähellä toisiaan. Heidän välinsä eivät olleet parhaimmat mahdolliset, heillä oli alituisesti keskinäistä kahnausta ja riitaa.

Untamoinen verkot laski
Kalervon kalavetehen;
Kalervoinen verkot katsoi,
Kalat konttihin kokosi...
Kalervoinen kauran kylvi
Untamon tuvan ta'aksi.
Untamolan uljas uuhi
Söi Kalervon kaurakylvön.
Kalervoisen kärtsä koira
Repi uuhien Untamolta...

Riita jatkui ja kosto seurasi puolin ja toisin, kunnes Untamo kokosi miekkamiehet ja tuhosi Kalervon joukon, poltti talot ja hävitti kaiken Kalervon omaisuuden. Ainoastaan raskaana olevan yksinäisen naisen he ottivat Kalervon väestä vangikseen, vieden hänet orjaksi Untamolaan.

Orjanainen synnytti aikanaan pojan, jolle annettiin nimeksi Kullervo. Mutta poika oli pienestä pitäen erikoinen. Kolmantena päivänä kehossa ollessaan

Kun tuo poika potkaisihe,
Potkaisihe, ponnistihe,
Katkaisi kapalovyönsä,
Pääsi päälle peittehensä,
Särki liekun lehmuksisen,
Kaikki riepunsa revitti.

Tämän nähdessään Untamo kuvitteli Kullervosta tulevan oivan orjan, mutta kun poika kolmen kuukauden ikäisenä arveli:

"Kunpa saisin suuremmaksi,
Vahvistuisin varreltani,
Kostaisin isoni kohlut,
Maksaisin emoni mahlat",

niin Untamo hätääntyi ja päätti surmata pojan. Poika pantiin tynnyriin ja heitettiin järveen, mutta nähtiinkin hetken kuluttua istuvan aaltojen harjalla onkimassa meren kaloja. Silloin poika heitettiin suureen rovioon, mutta sielläkin hänen havaittiin hääreilevän "polvin porossa" ja kohentelevan tulta hiilihangolla. Viimein poika hirtettiin puuhun, vaan ei hän kuollut sielläkään, veisteli vain sotakuvia puun runkoon. Untamo ei voinut muuta kuin antaa pojan kasvaa ja opetella tekemään työtä.

Kullervosta ei tullut kuitenkaan kunnon työntekijää, sillä ryhtyipä hän mihin tahansa, teki hän kaiken rajusti. Lasta tuutiessaan hän puhkoi lapsen silmät ja poltti kehdon, kaskea kaataessaan kaatoi parhaan metsän, aita tehdessään rakensi siitä veräjättömän ja ylipääsemättömän, riihtä puidessaan hakkasi kaiken ruumeniksi. Lopulta Untamo möi hänet Ilmariselle orjaksi.

Ilmarisen emäntä pani Kullervon paimeneen ja Kalevala kertoo runollisesti, miten paljon emäntä näki vaivaa karjansa vuoksi, luki pitkät loitsut ja rukoili haltijoita suojelemaan karjaansa. Mutta orjapoika ei ollut näiden eläinten arvoinen, sillä emäntä leipoi kiven Kullervon eväsleipään. Kullervo omisti ainoastaan isältään perimänsä veitsen, mikä sitten leipää leikatessa katkesi leivässä olevaan kiveen.

Nyt oli orjan mieli täysi. Aikansa itkettyään hän kuunteli vanhan variksen neuvoa, ajoi karjan suohon susien ja karhujen ruuaksi ja loihti metsän pedot kotiinajettavaksi karjaksi. Ilmarisen emäntä joutui petojen revittäväksi ja Kullervolle alkoi pakomatka tuntemattomaan erämaahan. Mättäällä yöpyessään hän miettii kohtaloaan:

”Mikä lie minutki luonut,
Kuka kurjaisen kuvannut,
Kuuksi päiväksi kululle,
Iäkseni ilman alle?
Iso kuoli, äiti kuoli...
Jätti mulle jäiset kengät...”

Tuskiensa keskellä muistuu Kullervoiselle mieleen Untamon teot ja koston ajatus valtaa taas hänen mielensä, siitä hän saa voimaa elääkseen. Viidan eukolta, haltialta, hän saa tietää vanhempiansa vielä elävän ja heidän luokseen hän suuntaakin kulkunsa.

Mutta kotonakaan ei mikään työ ota onnistuakseen, joten isä lähettää hänet veronmaksumatkalle. Metsätiellä hän tapaa kadonneen sisarensa ja koska ei tätä tunne, viettelee hänet. Mutta keskustelun kuluessa sukulaisuus selviää, tyttö juoksee jokeen ja hukuttautuu, Kullervon puolestaan joutuessa anka-riin omantunnon tuskiin. Lopulta Kullervo lähtee kostamaan Untamon joukoille, tuhoaa talot ja surmaa kansan. Palatessaan kotiinsa tapaa hän sen kylmillään, hänen vanhempansa ja sukulaisensa ovat kuolleet. Tuntonsa vaivoissa lopettaa Kullervo viimein päivänsä.

Tällainen on lyhyesti esitettyinä Kullervon taru, syvälinen psykologinen läpileikkaus monessa merkityksessä, katsellaanpa sitä yksilöiden tai yhteiskuntien näkökulmasta. Yksilöiden sielu-elämä toistuu yhteiskunnissa, sillä miten yhteiskunta voisi olla parempi kuin siihen lukeutuvat yksilötkään, koska yhteiskunta on yksilöiden summa.

Kalevala kuvailee Kullervotarussaan sattuvalla tavalla muinaissuomalaisen uskoa syyn ja seurauksen lakiin, karmaan. Kullervo on sukunsa karmallinen ruumistuma. Karman lakia ei voi kukaan kiertää, sillä jokainen syy tuottaa kaltaisansa seurauksen. Niinpä Kullervoakaan ei voitu tuhota, eikä hänen aiheuttamaansa kosta voitua tehdä tehottomaksi, vaan Untamon ja Kalervon vähitellen paisuva melleminpuolinen kostamisen halu vei lopulta suvun tuhoon. Kalevala viittaa kieltämättä tällä traagillisella tarinallaan siihen, että kosto ei lopulta ratkaise mitään, täytyy tulla uusi tapa ihmisten välisten pulmien ratkaisemiseksi. Uusi tapa on anteeksianto, se on koston vastakohta. Tämän ymmärrämme nyt kristosofian valossa.

Kaksi muuta Kullervoon liitettyä piirrettä: Hän ei onnistu missään luonnollisessa työssä ja hänet kuvataan synnynnäiseksi orjaksi. Psykologisesti katsoen työn teon onnistumattomuus johtuu hänen orjuudestaan. Kalevala kuvailee hänet toisten ihmisten orjaksi, mutta tällä on tuotu kouriintuntuvalla tavalla esille Kullervon sielullinen orjuus: Hän oli koston hengen orja syntymästään asti. Siksi

hän jokaisella teollaan tahtoi kostaa ja näin hänen tekonsa tulivat asianosaisten kiusaksi ja vaivaksi.

Eräänä lisäpiirteenä esiintyy vielä valitus kohtalon kovuutta kohtaan, valitus, mikä ei johda parannukseen. Kullervo tietää orjuutensa, mutta ei ryhdy työhön itsensä muuttamiseksi, ei korjaa omaa sie-luaan ja sen väärää asennoitumista elämään, vaan jatkaa entiseen tapaansa. Viimeinen etappi on siinä, että hän riistäytyy irti niistä rajoittavista tekijöistä, mitkä sitovat häntä elämään inhimillisesti. Näin alkaa luisuminen kohti tuhoa, mistä ensin seuraa kosto Ilmarisen emännälle, sitten väkivalloin anastettu, kostontielle suuntautuva vapaus, oman sisaren tuhoaminen ja viimeksi Untamon ja Kullervon oman suvun tuho.

— — —
Untamon, Kalervon ja Kullervon tarina toistuu tänä päivänä ihmiskunnassa, kansojen elämässä. Sillä mitä muuta on nykyinen kristillinen kulttuurimme kuin toistuvaa kostoja. Vuoroin toinen, vuoroin toinen kansa ”kokee naapurinsa kalanpyydykset”. Jos joku kansa osaa elää vähän viisaammin kuin toinen, niin se herättää pahaa verta naapurikansassa, kateutta ja anastamisen halua, diplomaattista vehkeilyä, vakoilua ja lopulta aseellista riistoa ja ryöstöä. Näin ovat kristilliset kansat eläneet vuosisadasta toiseen. Vaikka kristinuskon perustaja opetti anteeksiantoa, niin sellaista emme kuitenkaan tapaa kristillisten kansojen välienselvittelyissä. Näemme vain koston. Siksi karman laki mittaa jo-

kaiselle kansalle vuorollaan, jokainen saa tekojensa mukaan. Näin ovat verivirrat ja kosto paisumistaan paisuneet ja kansojen välit kiristymistään kiristyneet. Kansat tuntevat olevansa toistensa orjia ja sanovat kaipaavansa vapautta, mutta orjuus asuu itse kansojen sielussa, sillä ne ovat kostonhengen orjia. Jos joku kansa luopuisi koston orjuudesta, antaisi anteeksi toisten kansojen rikkomukset aito kristillisellä tavalla, niin karma lakkaisi toimimasta ja sellainen kansa saisi palkakseen rauhan. Näin olisi vapaus saavutettu, todellinen vapaus. Koston orjuus saa aikaan, etteivät kansat osaa tehdä inhimillisiä tekoja, sellaisia, joista koituisi kansojen ja ihmiskunnan onni. Sen sijaan niiden teot useimmiten koituvat toisten kansojen vahingoksi, varsinkin sotilasmahdin muodossa. Niin ikään esiintyy valitus kohtalon kovuutta kohtaan ja niin sanottua kristillistä nöyryyttä ja ”syntisyyden tuntoa”: Olemme syntisiä ihmisiä, emme kykene elämään paremmin. Vaikka kristikunta sanoo tietävänsä oman huonoutensa, niin tällainen tunnustus ei ole johtanut parannukseen. Synnintunnustuksen jälkeen eletään ja tahdotaan elää entisessä synnissä.

Lopulta kansojen — etenkin juuri kristittyjen kansojen — untamo-, kalervo- ja kullervomaisuus ovat kehittyneet sille asteelle, jolloin ne — Kullervon tapaan — riistäytyvät irti kaikesta inhimillisestä pyrkimyksestä ja Ilmarisen eli järjen hallinnasta antautuen kokonaan koston hengen hallittaviksi. ”Isiltä perityn veitsen”, esi-isien sotakirveitten ja peitsien

palvonta on tunnusomainen lähtökohta ja maailmanpalon muodollinen syy. Jokainen kansa yrittää mainostaa muinaista etevyyttään miekanmittelyssä — vielähän pieni Suomen kansakin ratsastaa vanhalla ”hakkaa päälle”-Pegasoksellaan. Onhan sellainen perin runollista, vaikka runoratsu vanhuuttaan on-tuisikin... Vanhat sotasankaritarut ovat mainioita verhoja, joiden taakse kansojen ovelimmat työntyvät ”piilemään pillojaan”, jotta vähemmän ovela kansa ei näkisi heidän turmelleen ”omia siskojaan”, parhaimpia naisellis-äidillisiä ominaisuuksiaan ja hukuttaneen niitä sotaintoilujen kuohuihin. — Tämän vaiheen ovat saavuttaneet etenkin kristityt kansat. Kahden maailmansodan avulla ne ovat yrittäneet tosissaan tuhota toisensa, täysipainoisen kostonhengen sanellessa niille toimintamuodot. Tarmoa ja intoa ei ole puuttunut, mutta on ollut puute kyllin tehokkaista välineistä. Nyt on lopulta päästy tästäkin puutteesta, on keksitty atomiase, millä uskotaan voitavan tuhota kaikki elollinen maan päältä, sekä „hyökkääjät” että „puolustajat”. Ihmiskuntaa uhkaa Kullervon ja Untamon kohtalo: Kaikkien yhteinen tuho.

— — —

Tämäntapainen on ihmiskunnan tila tällä hetkellä, joten Pekka Ervastian opetukset uskonpuhdistuksen tarpeellisuudesta käyvät ymmärrettäviksi. Mutta uskonpuhdistus ei ole mahdollinen ennen kuin ymmärretään, että uskonto todellakin on ajautunut karikolle ja

että siinä on jotain puhdistettavaa. Virallinen kristikunta ei tunnusta, että sen käsityksissä kristinuskosta olisi mitään väärää ja pois heitettävää. Päin vastoin se pitää epätoivon vimmallalla kiinni niistä opeista, joita papit ja piispat ovat kirkolliskokouksissaan laatineet. Siksi uskonpuhdistustyö jakautuu kahtia siten, että paljastetaan vallitsevien oppien kierous ja samalla näytetään mitä todellinen uskonto on. Jos uskonpuhdistus yleensä tapahtuu kirkkoissa, niin sen täytyy edetä järjen tietä. Tähän asti kirkot ovat turvautuneet sokeaan uskoon ja järki on kukistettu, joten tuloksena onkin oppirakennelma, mikä etsii vertojaan järjettömyydessä.

Kirkollinen kasvatussysteemi on ainakin neljäneltä vuosisadalta lähtien, jolloin kirkko liittyi valtion, tähdännyt siihen, että uskonto on sama kuin kirkko. Päämääränsä saavuttamisessa se ei ole kaihthanut mitään luvallisia ja luvattomia menetelmiä: Inkvisition kidutuskeinoja, jalkapuita, polttorovioita, jesuiittojen juonitteluja, anekapvoja..., sanalla sanoen kaikkea, mitä oveluus, taikausko, ilkeys ja suoranainen paha tahto ovat kyenneet keksimään. Ja keksimiensä menetelmien laillistamiseksi ja vahvistamiseksi on julistettu: Näin tahtoo Jumala, taivas varjelkoon häntä, joka uskaltaa ajatella toisin; sillä ellei hän tätä usko, hän sotii Jumalan tahtoa vastaan ja ansaitsee iankaikkisen helvetin tulen. — Vuosidadasta vuosisatoihin tapahtuva tämäntyylinen ”kasvatus” on lopultakin johtanut uskoon: Uskonto on sama kuin kirkko. Ja koska näin on, niin kristikunta

katsoo uskonnollisissa kysymyksissä kirkon menette-
lyihin ja pääättelee: Koska kirkko esim. siunaa sodat
ja rukoilee Jumalalta menestystä armeijoille, niin
tietenkin Jumala on mukana sotakentillä. Ja hurskas
kristitty saattaa tänä päivänä ajatella atomiaseesta:
Siinä vasta verraton ase Jumalan kädessä saatanaa
vastaan, sillä meidän sotaliput ovat kirkoissa
pyhitetyt ja siksi meidän atomipommimme ovat
aseita Jumalan kädessä; tuo naapurikansa on saa-
tanen joukkoa, se on hävitettävä. — Mutta tuo naa-
purikansa on opetettu ajattelemaan samalla tavalla:
Jumala on meidän puolellamme, siksi meidän
tulee koko henkemme hehkulla rukoilla menestystä
aseillemme, sillä juuri meidän aseemme ovat
aseita Jumalan kädessä Hänen taistellessaan ikuista
taisteluaan saatanaa ja hänen joukkojaan vastaan.
Jokainen kristityksi itseään nimittävä kansa tuumis-
kelee ”samoin nuotein”, koska kirkot näyttävät esi-
merkkiä ja opettavat: Mitä kirkko tekee, se on Juma-
lan tahdon mukaista. Lopulta seuraa yleinen myl-
lääkkä, yleismaailmallinen sota, mihin vedetään mu-
kaan ”pakanakansatkin”. Sen jälkeen puhuu käy-
töntö omaa kieltään. Voi käydä niinkin — ja on jo
käynytkin — että kansa, mikä on julkisesti tunnus-
tautunut jumalankieltäjäksi, vetää sodassa pitemmän
korren ja kirkolliseen jumalankuvaan uskova kansa
tai kansat tulevat perin pohjin ruhjotuiksi. Silloin
on jälkipolvella aihetta ihmetellä: Heikko oli Juma-
lamme, heikko ja kenties kuuro, hukkaan menivät
kaikki hurskaat pyyntömme ja rukouksemme; meil-

lähän oli niin ja niin monta sataa kirkkoa ja aivan tavaton määrä hyvin koulutettuja pappeja, kellonsoittajista ja unilukkareista puhumattakaan; miten haikeasti pyysimmekään apua Jumalaltamme, ja kuitenkin kaikki meni romuksi, raunioiksi... Mutta näin ajatteleville selitetään: Meillä oli heikommät aseet, eihän Jumalakaan mitään mahda huonoilla aseilla... Ja siksi toiseksi, syvin syy on ihmisluonnon ylpeydessä, tämä kansa ei vielä näe, miten suuri syntinen ihminen voi olla; pirullisessa ylpeydessänne te uskotte olevanne parempia kuin olette, teissä elää vielä uskoa hyvyyteen, jalouteen, ihmisyyteen...; uskotte kykenevänne johonkin hyvässä, vaikka tosiasiassa on, ettei ihminen kykene muuhun kuin syntisiin tekoihin; uskokaa että näin on, niin te vastaisuudessa kykenette paremmin kunnostautumaan — verteoissa.

Kristikunnan tila näyttää todella sangen toivotomalta, sillä kirkkojen nykyinen asennoituminen sotapuuhiin osoittaa, etteivät ne ole mitään oppineet sotienkaan antamista kokemuksista. Olisi syytä uskoa, että kahdennenkymmenennen vuosisadan Euroopassa, satojen kulttuurilaitosten ja yliopistojen luvatussa maanosassa nyt jo alettaisiin ymmärtää, ettei Jumala, maailmankaikkeuden sisäinen synnyttäjä ja ylläpitäjä sentään voi olla — perkele, jos tällä sanalla ymmärretään sitä, mitä sillä yleensä tarkoitetaan. Sillä jokainen, joka vähänkin tutkii omaa sieluaan, tuntee, että hän tahtoisii olla ihminen, hyvä, rakastava, inhimillinen olento, että murha,

ryöväys, paha tahto... ovat heikkouksia, puutteellisuksia, joista pitäisi päästä. Jokaiselle nykyajan kulttuuri-ihmiselle pitäisi jo hänen oman sielunsa sanoa Jumalan olevan hyvyyden henki, rakastava taivaallinen Isä, joka ei saata olla moraaliltaan alempana ihmistä, eikä olla missään tekemisissä ihmisten veristen temmellysten kanssa. Sodan jumala on pimentyneitten ihmisaivojen keksintöä. Tekisi mieli uskoa, että ainakin ne ihmiset, jotka ovat saaneet kaiken sen sivistyksen, minkä kulttuurimme voi antaa, olisivat näin paljon valveutuneita ja osaisivat auttaa ja oikaista kirkkoja, joiden papisto palkkatulojaan turvatakseen suutelee valtion kättä ja tukee sen sotaisia puuhailuja. Näin tekisi mieli uskoa, mutta käytäntö todistaa toista. Se kertoo koruttomalla kielellään kulttuurellisesta vararikosta, sillä onhan korkeastioppinut professori tämän hetkisestä ihmiskunnan tilasta yhtä ymmällä kuin paavi ja piispatkin.

— — —

Toteamme siis kristillisen jumalankuvan muuttuneen sellaiseksi, ettei valistuneempi ihminen näe siinä mitään jumalallista, ei mitään sellaisia, sanosimmeko ominaisuuksia, joita odottaisimme olevan kaiken olevaisen alkusyyllä. Ymmärrämme jo, että se henkinen mahti, Jumala mistä me ihmiset ja koko luomakunta olemme lähtöisin, on jokaiseen ihmiseen, jokaiseen kansaan... samanlaisessa suhteessa. Ei mikään kansa saata olla erikoisesti "Jumalan vihoissa", ei myöskään kukaan ihminen, vaan kaikki

ovat Jumalan edessä samanarvoisia. Tämä on aivan johdonmukainen selviö. Siksi sotarukoukset, joita eri kristityt kansat lähettävät samalle Jumalalle, osoittavat kristillisen jumalkäsityksen irvikuvallisuutta. H. P. Blavatsky nimitti sotarukouksia henkiseksi noituudeksi. Samoin oppi ikuisesta kadotuksesta on, ei ainoastaan loogillinen mahdottomuus, vaan suoraan Jumalan pilkkaa. Sillä sana ”ikuinen” merkitsee kristillisessä terminologiassa päättymätöntä aikaa, sellaista aikaa, millä ei ole loppua. Mutta millä ei ole loppua, ei voi myöskään olla alkua. Voimme sanoa, ettei esim. avaruus ole koskaan syntynyt, eikä se näin ollen saata koskaan lakata olemastakaan, se on siis ikuinen. Mutta maapallo on todennäköisesti joskus syntynyt ja se tulee myöskin aikanaan kuolemaan. Tähtitiedekin on tutkimuksissaan tullut siihen vakaumukseen, että maailmat ovat hetken lapsia avaruudessa. Ihminen on myöskin ajan lapsi, me synnymme ja siis myöskin kuolemme. Mutta virallinen kristinusko väittää, että ajassa syntynyt ihminen saattaa kuoltuaan joutua ikuisen piinaan, joten ihmiselämällä on kyllä alkupää, mutta ei loppupäätä. — Entä kuvitellun ikuisen piinan tarkoitus? Valistumaton ihminen saattaa ajatella: On oikein tuolle rikolliselle, että hänet viedään kuritushuoneeseen, siinä toteutuu yhteiskunnan kosto. Mutta valistuneempi ihminen ymmärtää rangaistuslaitoksen tähtäävän rangaistavan parantamiseen, jotta hänestä rangaistuksen kärsittyään tulisi kunnon kansalainen. On alhaista ylläpitää kuritushuo-

neita koston vuoksi, päin vastoin niiden pitäisi muistuttaa sairaaloita, joissa parannutaan, sillä rikollinen ihminen ei ole normaali. Tähän suuntaan ajattelevatkin jo yleensä valistuneimmat ihmiset. Mutta helvettioppi perustuu yksinomaan koston, sillä ikuisen piinan uhri ei mitään opi, eikä miksikään muutu. Tai jos kuvitellaan hänen jotain oppivan ja muuttuvan paremmaksi, niin sillä ei ole merkitystä, koska piina jatkuu yhä ikuisesti. Tällaisen järjettömän piinan on — näin opetetaan — Jumala järjestänyt ihmisiä varten, ihmisiä, jotka ilman omaa syytään ovat tänne syntyneet. Sellainen Jumala on hirviö. On Jumalan pilkkaa kutsua tällaista hirviötä maailman-kaikkeuden luojaksi.

Nämäkin esimerkit todistavat uskonpuhdistuksen välttämättömyyden puolesta. Niinpä Pekka Ervast huomauttaakin kirjassaan ”Uusi uskonpuhdistus”, että tuleva uskonpuhdistus tähtää etenkin opillisten seikkojen puhdistamiseen; emmehän enää tee kirjoissamme sellaisia karkeita väärintekoja, joita aikaisemmin tapahtui, vaikka emme liioin seuraa Kristustakaan. Mutta virallisen kristillisyyden opit ovat kieroontuneita kuvitelmia ja niillä on vakavat seuraukset. Niinpä sijaissovitusoppi on hävittänyt vastuuntunnon. Miten kristitty voisi olla mistään vastuussa moraalisessa merkityksessä, koska opetetaan, että ihminen on syntinen jo synnyttyään, eikä näin ollen saata kyetä mihinkään hyvään. Ainoastaan usko Jeesuksen sovintovereen voi hänet pelastaa.

XII

USKONPUHDISTUS

Ottaessamme huomioon sen, että ihmiskunta elää kuolemanuhkan edessä ja että pelastus olisi uudessa moraalisisessa asennoitumisessa, minkä vain uskonto voi antaa, niin uskonnon antama apu saattaisi tulla kahdella tavalla. Varsinainen apu on syntyneessä maailmanuskonnossa, mutta nopeammin vaikuttavaksi se voisi tulla uskonpuhdistuksen muodossa. Niinpä kirkot voisivat puhdistuessaan pelastaa länsimaat antamalla niille Vuorisaarnan moraaliin perustuvan uskonnon. On jo olemassa valtavat kirkkokunnat, joilla olisi suuri vaikutusvalta länsimaisiin kansoihin, jos kirkot vain ottaisivat vastaan oman Mestarinsa opettajana, alkaisivat seurata hänen oppiaan ja julistaisivat sitä maailmalle. Näin tulisi tarpeellinen apu nopeasti ja riittävän tehokkaasti ja kirkot lunastaisivat täten omaa sangen vaikeaa karmaansa. Mutta ne voivat myöskin antaa etsikkoaikansa kuluu hukkaan, sillä elleivät kirkot

herää, ei myöskään uskonpuhdistusta tapahdu niiden sisällä. Silloin muuttuu tilanne toiseksi: Kansat sortuvat ja niiden mukana kirkot.

Nyt seuraa kysymyksistä tärkein: Missä on se reformaattori, joka kykenee aikaansaamaan näin valtavien muutoksen kirkkoissa? Kristikunta on jakautunut useampaan suureen kirkkokuntaan: Kreikkalais- ja roomalaiskatoliseen, protestanttiseen, evankelis-luterilaiseen... ja lisäksi satoihin erilaisiin lahkoihin, joiden yhteinen tunnustajajoukko lasketaan miljoonissa. Täytyy esiintyä todella valtava ja melkein pä yli-inhimillisillä kyvyillä varustettu nero, joka tällaiseen työhön kykenee. Löytyykö sellainen kirkkojen sisältä, vaiiko niiden ulkopuolelta?

Kysymystä ei ratkaista tuumailuilla: Ehkä joskus tulevaisuudessa syntyy sellainen paavi tai arkkipiispa, joka osaa aikaansaada vaadittavan reformin. Kysymys on ajankohtainen, sillä maailman kansat seisovat atomipommeineen kuoleman kynnyksellä. Apua kaivataan nyt, tällä hetkellä. Onko ihmiskunnan kehitystä johtava henkinen johto niin kaukonäköinen, että se on ottanut huomioon kansojen vakavan tilanteen?

Kysymykseen vastaa teosofis-kristosofinen sano-ma: Uskonpuhdistus on jo alkanut, tai paremmin sanoen kristinuskko samoin kuin maailman muutkin uskonnot ovat jo puhdistetut. Puhdistus alkoi kirkkojen ulkopuolelta, sitä on kyllä esitetty ainakin Suomen kirkkoille, mutta ne eivät ole ottaneet tar-jousta vastaan. Reformaattoreina ovat toimineet

Pekka Ervast ja J. R. Hannula. Heidän työnsä ansiosta on paljastettu kristikunnan suunnattomat erehdykset, perusteellisesti selvitetty kieroon meneitten dogmien alkuperäinen tarkoitus ja samalla näytetty, mitä Jeesus ja ensimmäiset apostolit kristinuskolla ymmärsivät. Uskonpuhdistus on jo alkanut siten, että uskonnot ovat käsitteellisesti puhdistettu ja reformaatio löytyy nyt kirjoissa. Puhdistuksen toinen vaihe käsittää sen, että ihmiset yksitellen valistavat ymmärrystään P. E:n ja J. R. H:n kirjallisuuden avulla, puhdistavat oman ajatuselämänsä vääristä opeista ja uskomuksista ja omaksuvat kristinuskon puhdistettuna. Vain tätä tietä uskonpuhdistus voi päästä vaikuttamaan kirkkojen sisällä, — tuskin paavien ja piispojen avulla, mutta sen sijaan maallikkojen välityksellä, jos nämä alkavat lukuisasti sitä kaivata. Jotta uskonpuhdistus siis alkaisi kirkkoissa, on edellytyksenä P. E:n ja J. R. H:n kirjallisuuden leviäminen, ensi sijassa Suomen kansan keskuuteen, sillä uskonpuhdistus on täällä aloitettu, joten Suomen kirkkokin on puhdistukseen nähden armoitetussa asemassa. Uskonpuhdistuksen kolmas vaihe käsittää luonnollisesti kirkkojen oppirakenteen täydellisen muuttamisen, mikä työ tietenkin jää kirkkojen itsensä tehtäväksi — mikäli ne ymmärtävät etsikkoaikansa. Uskonpuhdistus ei tapahdu itsestään, se alkaa ja jatkuu henkisen valistustyön kautta. Mutta tähän mennessä kirkot eivät ole panneet kortta ristiin uskonpuhdistuksen hyväksi, joten sen eteneminen on kokonaan teosofis-kristosofisen sano-

man valistamien, kirkon ulkopuolella olevien työntekijöiden harteilla.

— — —

Olemme edellisissä luvuissa käsitelleet maailmanuskontoa sen eri puolilta ja huomasiimme mm., että maailmanuskonto on sama kuin Sampo. Se on Pekka Ervastin esittämä Logos-viisaus, korkein ihmiskunnalle annettu jumalallinen tietous ja elämän taito ja se esiintyy kristosofisessa sanomassa. Mutta Sampo eli annettu viisaus on taottu vain kirjoiksi niin kauan kuin syntyy sellainen ihmisryhmä, joka ryhtyy sitä toteuttamaan käytännössä. Vasta sellaisen ihmisryhmän avulla Sampo saadaan ”jauhavaksi”, siitä tulee kulttuuritekijä, ihmiskunnan valistaja ”jauho”- ”raha”- ja ”suolamyllyineen” — kuten edellä esitimme — sellainen tekijä, mikä ”jauhaa” mm. ”suolaa” eli henkistä ravintoa nautittavaan muotoon esim. esitelmien ja kirjojen muodossa. Kalevalan mukaan jauhavan Sammon takoi Ilmarinen ja edellisissä luvuissa lienee tullut selväksi, että kristosofisen liikkeen viimeksi alkanutta vaihetta emme ole syyttä nimitäneet ilmarisvaiheeksi, sillä sen tehtävänä on alusta asti ollut annettujen opetuksien käytäntöön saattaminen. — Kysymme: Miten nykyajan Kullervo voi joutua nykyajan Ilmariselle orjaksi?

Sanoimme edellä, että koko länsimainen kulttuurimme yliopistoinen ja kirkkoineen on saapunut ratkaisevasti untamo- ja kalervokaudestaan kullervo-kauteen, ja että viimeksi kuluneitten vuosien aikana se on tehnyt kaikkensa riistäytyäkseen irti kaikesta

inhimillisestä, keskittyäkseen yksinomaan sotaan. Koko länsimainen kulttuurimme seisoo nyt tuossa rajalla. Se on jollain tavoin joutunut Ilmarisen orjaksi, tämä näkyy maailman kansojen erikoisesta innosta ajaa "karjansa suohon" eli itsensä mahdollisimman totaaliseen sotaan. Ihmiskunnan tila on epätoivoista kamppailua. Jos maailmanuskonto ja sen käytännöllistyttäminen kuvaavat Ilmarista, niin miten koko valkoinen rotu voi aivan kuin joutua sen orjaksi?

Tilanteen selvittää saapunut uusi luonnonvoima, mikä on virittänyt elämän uuteen vireeseen. Saapunut viritys on samalla suuri järjen valo, mikä vaikuttaa — myöskin näkymättömästi koko ihmiskuntaa herättävästi — niiden ihmisten välityksellä, jotka maailmanuskontoa toteuttavat. Onhan ajatus yliaineellinen todellisuus ja mahdollisimman selvä kuva ja tietoisuus kulttuurellisesta rappeutumisesta — vaikka se onkin vasta pienen joukon tajunnassa — vaikuttaa koko ihmiskuntaan. Kun tuo tietoisuus samalla on uuden luonnonvoiman ilmaus ja toimintaväline, niin sillä on henkisesti katsoen suurempi mahti kuin itsemurhakandidaatiksi muuttuneella Kullervo-kulttuurilla. Maailmanuskonnon ilmarisvalo, järjen valo on niin kirkas ja sen näkymätön voima niin suuri, että nykyajan Kullervo, vaikka se ei sitä päivätajuisesti tiedäkään, tuntee joutuneensa alakynteen sen edessä, "orjaksi". Jos se nyt olisi entisajan Kullervoa viisaampi, niin se alistuisi tähän "orjuuteen", muuttaisi elämäntapansa ja pe-

lastuisi. Mutta jos se riistäytyy irti niistä ihmisyyttä uhkuvista ajatusvirroista, mitkä tuntuvat häiritsevän sitä, niin se tuhoaa atomipommeineen itsensä, suistuu Kullervon tavalla omaan miekkaansa.

— — —

Emme siis saata olettaa, että uskonpuhdistus, vaikka sellainen tapahtuisikin kristikunnassa ja toisissakin uskonnoissa, yksinään ratkaisisi elämän kaikki pulmat ja antaisi lopullisen selvyyden ihmiseen. Jo se seikka, että Pekka Ervast H. P. Blavatskyn alustamana puhdisti kaikki suurimmat uskonnot, näyttäen mikä niissä on oleellisinta, osoittaa hänellä olleen kaikkien uskontojen avaimen, hän on niiden kaikkien yläpuolella, hänen sanomansa on suurempi kuin minkään ennen eläneen uskonnon. Hänen sanomansa on siis Maailmanuskonto, koska se käsittää kaikki uskonnot ja hänen kirjallisuutensa todistaa, että eri uskonnoissa mahdollisesti tapahtuva uskonpuhdistus on seuraus Pekka Ervastian opetustyöstä. Sanon: Mahdollisesti tapahtuva, sillä uskonpuhdistus kirkkoissa kuten toisissakin uskonnoissa on toistaiseksi toteutumatta. Ne voivat puhdistua, jos ne P. E:n viittomalla tavalla puhdistavat itsensä.

Näin joudumme suoraan käytännöllisen uskonpuhdistuksen eteen ja toteamme sellaisen tapahtuvan ihmisessä itsessään. Jos kuvittelemme, että kirkkojen vääristyneet opinkappaleet voitaisiin tavalla tai toisella muuttaa nopeasti Vuorisaarna-johtoiseen suuntaan, niin kirkkoilla olisi, kuten jo mainitsimme, suuri

vaikutusvalta varsinkin länsimaisten kansojen kie-
roon menneitten käsitteiden oikaisemisessa. Mutta
kirkkojen muuttuminen edellyttää, että uskonpuh-
distus tapahtuu kristittyjen valtaosan omassa sie-
lussa. Jokaisen ihmisen on lakaistava ymmärryk-
sensä järjettömistä opeista, helvetin ja Jumalan pe-
lostä, edesvastuuttomuudesta, sodan ihannoimisesta,
väkivallan jumaloimisesta..., kaikesta siitä ruo-
nasta, roskasta ja taikauskosta, mitä sinne on kas-
vatuksen toimesta istutettu. Näin puhdistunut ihmi-
nen on uskonpuhdistuksen hedelmä, ja on avoin
vastaanottamaan Maailmanuskonnon suuren valon
ja toteuttamaan sitä käytännössä. Sama tehtävä on
jokaisella "pakana"-uskontoihin lukeutuvalla. Kun
ihminen on suorittanut uskonpuhdistuksen, niin
Maailmanuskonnon valo voi astua häneen ja täyttää
hänen pienen maailmansa. Sillä ihminen itse on koko
maailma, hän on Jumalan kuva. Hänen maailmansa
tulee muuttua uudeksi, sitä varten uskonpuhdistus
on aloitettu ja Maailmanuskonto julistettu.

Ajatelkaamme ihmistä tältä kannalta. Hän on pie-
noismaailma ja siis "suuren maailman" avain. Mei-
dän ruumiimme on kotoisin maasta, mutta korkein
henkemme Jumalasta. Me olemme tietoisia fyysilli-
sestä maailmasta fyysillisen ruumiimme välityksellä;
ellei sitä olisi, niin fyysillinen elämä olisi meille
olematon. Ellei meissä olisi Jumalan henkeä, niin
Jumala olisi meille vailla merkitystä. Ellei meissä
olisi näkymättömiä verhoja: Astraalis-mentaalista
käyttövälinettä, persoonallista minuutta, korkeam-

man minän kolmea periaatetta..., niin kaikki nuo yliaineelliset elämän tasot olisivat meihin nähden olemattomia. Mutta koska meillä on jokaista elämäntasoa vastaava periaate omassa olemuksessamme, niin saatamme ymmärtää, että noiden periaatteiden avulla saamme kosketuksen koko elämän kenttään, sekä sen näkyväiseen että näkymättömään puoleen. Meihin itseemme sisältyy siis "koko maailma", kaikki mitä aurinkokuntamme ja sen takaiset voimat sisältävät, ihmisestä Jumalaan asti. Mutta toistaiseksi tuo kaikki on meissä enemmänkin mahdollisuutena, ei vielä toteutuneena. Sen tähden teosofia nimittää näitä mahdollisuuksia "periaatteiksi" eli periaateiksi. Niinpä meillä on astraalimenttaalinen tunne-mielikuvitus-elämä, mutta se ei ole toistaiseksi meidän hallitsemamme, vaan toimii automaatin tavoin. Emme hallitse mielikuvitustamme, tunteitamme, eetterisiä voimiamme..., vaan ne hallitsevat meitä. Ja kuitenkin tehtävämme on voittaa koko se maailma, maailmankaikkeus, mikä sisältyy itseemme. Olemme kutsutut tulemaan hallitsijoiksi, kuten Pekka Ervast sanoo.

Kaikki uskonnot ovat julistetut meidän oppaiksemme, jotta niiden neuvoja seuraamalla voittaisimme sen maailman, mikä on itsessämme. Millään muulla tavalla emme "voita" elämää ulkopuolellamme. Emme fyysisessä maailmassakaan tiedä mitään toistemme sieluelämästä, ellemme opeta omaa ruumistamme puhumaan tai kirjoittamaan. Maailmat voitetaan vain sen nojalla, että opimme hallitsemaan niihin

sisältyviä voimia. Ja ne voimat ovat meissä. Uskonnot ovat neuvoneet, miten nuo voimat voitetaan ja tietoisuus Jumalasta saavutetaan.

Tämän nojalla voisimme sanoa: Kaikki uskonnot ovat yhtä päteviä, koska jokainen niistä vie puhdistettuna Jumalan luo, eli avaa eteemme koko elämän kentän maan tomusta jumalallisiin korkeuksiin. Miksi siis kaivataan erikoista maailmanuskontoa?

Ensiksikin siksi, että maailman kaikki uskonnot ovat menneet pimeiksi, muodostuneet kirkkokunniksi ja lahkoutuneet, joten niissä esitetty ja viitoitettu henkisen elämän tie on uudelleen kaivettava esille ja selvitettävä ihmiskunnalle. Tämä työ on suoritettuna kristosofisessa sanomassa: Maailmanuskonto on puhdistanut kaikki uskonnot.

Toiseksi: kaikki uskonnot kaipaavat syvenemistä. On ajateltu hieman pinnallisesti, jos väitetään kaikkien uskontojen vievän korkeimpaan päämäärään. Katselkaamme vaikkapa itämaista bhagavad-gitaista elämänoppia, sen elämänfilosofiaa ja moraalia. Vaikka se on niin ylevää ja korkeaa, ettemme löydä virallisessa kristinopissa sille heikointakaan vastavaisuutta, niin kuitenkin Bhagavad Gita hyväksyy taistelun. Vaikka siinä esitetyt taistelukuvaukset on otettava vertauskuvallisesti, koska taistelu tapahtuu ihmisessä itsessään, se on Arjunan, ihmisen taistelua Krishnan, korkeamman itsensä löytämiseksi, niin taistelun henki ja periaate varjostavat kuitenkin tuota elämänoppia. Vaikka bhagavad-gitalainen järki vaalistuu ja hän löytää korkeamman itsensä, niin hänen

moraaliseksi mittapuukseen jää Krishna ja tämän hyväksymä taistelun henki, mikä merkitsee hänelle: Taistelen itseni, oman persoonani vapaaksi kaikesta "synnistä" ja elämän kiinnekohdista. Hänen korkeimpana tavoitteenaan on siis vapaus, mikä saavutetaan taistelun tietä, persoonallinen vapaus, sillä minä siinä taistelee itselleen voiton. Kysymme: Voittaako Bhagavad Gitan seuraaja koko maailman, koko sen maailman, mikä on hänessä itsessään, maan tomusta Jumalaan asti? Eikö ihmisen olemassaolon tarkoitus ole syvempi kuin persoonallinen voitto? Ovathan myöhemmät Opettajat neuvoneet: Pois taistelu, unohda itsesi ja tee työtä ihmiskunnan nostamiseksi.

Mooseksen käskyjen seuraajan moraalinen vahvuus niin ikään lujittuu ja luonnollisesti hänen järkensäkin valistuu. Jos hän toteuttaa oppeja: Älä varasta, älä tapa, älä todista väärin lähimmäisestäsi, älä himoitse lähimmäisesi aviopuolisoa jne., niin hän kasvattaa itsessään luonteen lujuutta, päättäväisyyttä, rehellisyyttä..., sanalla sanoen hänestä kasvaa luotettava ja voimakas persoonallisuus, joka kohottaa hänet toisten ihmisten yläpuolelle. Mutta hänen korkeimpana tavoitteenaan ja mahdollisena saavutuksenaan on sellainen täydellisyys, mitä edustaa Jehova, Israelin Jumala. Sillä Herra puhui Moosekselle: "Minä olen sinun ja sinun kansasi Jumala, joka johdatin teidät pois Egyptin orjuudesta, älä palvele mitään muita jumalia. Sillä minä olen kiivas Jumala, joka kosten isäin pahat teot kol-

manteen ja neljänteen polveen niille, jotka minua vihaavat, mutta teen laupeuden tuhansille, jotka minua rakastavat”. Jehova puhuu täten kuin parhain nykyajan diktaattori. Tässä on siis kysymys ahtaasti kansallisrajaisestä henkiolennosta, joka antaa ulkonaisia ohjeita, esim. käskee pyhittämään lepopäivän. Vieläpä neuvoo kunnioittamaan isää ja äitiä sen vuoksi, että asianomainen menestyisi ja eläisi kauan, siis perin itsekkäistä syistä. Voimme korkeamman moraalisen mittapuun valossa todeta, että kauaksi jää Mooseksenkin seuraaja siitä ihmisen ihannekuvasta, joka ei tee eroa ihmisen ja ihmisen välillä ja joka itsensä unohtaen tahtoisi sulkea syliinsä niin ”syntisen” kuin ”synnittömänkin” ja jolle oma kansa merkitsee sentään vähemmän kuin ihmiskunta.

Entä suuren Aasian Valon, Buddhan, seuraajan ihanne ja pyrkimyksen kohde? Se on Buddha, joka nirvanan kynnyksellä siunaa koko maailmaa, koko ihmiskuntaa. Buddhan seuraaja pyrkii täyttymään sillä suurella säälillä, mikä tulvehtii hänen viisaanjalosta Opettajastaan, Säälän Herrasta. Mutta Opettajansa tavalla hän näkee koko elämän suurena surun ja tuskan tilana, mistä ei ole muuta ulospääsyä kuin jälleensyntymisen pyörästä vapautuminen. Elämänhalu on syvin syy, mikä sitoo meidät tähän tuskien kuiluun. Kun sen kuolettaa, niin karma lakkaa toimimasta ja ihminen vapautuu jälleensyntymisen pakosta. Hän on vapaa siirtyäkseen pois tältä planeetalta tai auttaakseen toisiakin ihmisiä vapautumaan karman kahleista. Taivasta hänkään ei osaa

luoda maan päälle, mutta hänellä on vapaus jättää se ihmiskunta, minkä keskuudessa hän itse on kehittynyt ja kasvanut vuosimiljoonien kuluessa. Mutta hän voi myöskin jäädä, kuten Buddha jäi, huutaakseen suurta sääliä tuntien pimeätä ihmiskuntaa kohtaan: Turhaa on entinen elämännen ja toivoton taistelunne, luopukaa siitä, niin saavutatte nirvanan. — Vaistomme sanoo, että suurempi Buddha on hän, joka sanoi: Älkää paetko elämää, ei tarvitse kaivata rauhaa näkymättömien maailmojen ylängöiltä, koska taivasten valtakunta tulee rakentaa maan päälle... Rakkaus on syvempi kuin sääli. — Jokin kolkka jää Buddhan seuraajan maailmasta voittamatta.

Entä Kristuksen oppi? Jos hetkeksi karistamme mielestämme kaiken, mitä olemme Kristuksesta kuulleet tai kirjoista lukeneet, vieläpä karistamme Pekka Ervastin opetuksetkin, niin mitä me Kristuksesta ymmärrämme? Ainoaksi lähdekirjaksemme jää Uusi Testamentti. Mutta siellä olevissa kirjoituksissa on perin vähän lauseita, joiden väitetään olevan Jeesuksen itsensä lausumia. On muutamia vertauksia ja Vuorisaarna. Viimeksi mainittu sisältää ns. autuudenjulistukset, Isämeidän rukouksen ja ne neuvot, joita Jeesus nimittää pienemmiksi käskyiksi. Nämä kohdat on kirjoitettu siten, kuin ne todellakin olisivat suoraan koottu Jeesuksen lausunnoista. Muu osa Uutta Testamenttia, kuten apostolien kirjeet ja evankelistojen kertomukset, vaikuttaa toisten kerrannoilta, jokainen niistä kertoo tapahtumista ja asioista omien näkemystensä mukaisesti. Jos siis kriittisesti suh-

taudumme Uuteen Testamenttiin ja kysymme, millainen Kristuksen oppi on, niin ainoan pätevän tiedon saamme noista edellä mainituista Jeesuksen lauseista. On tosin olemassa sangen vaikeatajuinen Pistis Sophia, mutta sekin on tässä tapauksessa jätettävä laskuista pois, sillä sehän on päässyt julkisuuteen vasta äskettäin ja levinnyt teosofisen liikkeen avulla.

Jeesuksen lauseiden perusteella voisimme kenties luoda jonkinlaisen kristillisen elämänymmärryksen — kenties, sillä kristikunta on rakentanut sitä jo lähes parituhatta vuotta ja tuloksen näemme länsimaaisessa kristillisessä kulttuurissamme. Nuo lauseet ovat siksi tiivistettyjä, että niistä saattaa saada miten merkillisiä käsityksiä tahansa. Kaikki riippuu tulkinnasta. Niinpä autuudenjulistuksissa lausutaan mm.: ”Autuaita ovat hengellisesti köyhät (vaivaiset), sillä heidän on taivasten valtakunta”. Jokaisen tutkijan ratkaistavaksi jää, mitä tässä tarkoitetaan autuudella, onko se esim. sielun tila vai jonkinlainen kuolemanjälkeinen elämä. Mikä on taivasten valtakunta, missä se on? Mitä tarkoittaa sana ”hengellisesti” ja merkitseekö köyhyys rahan puutetta vaiko järjen köyhyyttä, tyhmyyttä. Yhtä tulkinnanvaraisia ovat vertaukset, joita jokainen saattaa ajatella ja selitellä oman ymmärryksensä mukaisesti. Ainoastaan Vuorisaarnan käskyt ovat selvät — selvät hänelle, joka ne käskyiksi ymmärtää. Joka tapauksessa siellä sanotaan mm.: ”Älkää tehkö pahalle vastarintaa” sekä ”Rakastakaa vihollisianne ja rukoilkaa niiden

puolesta, jotka teitä vainoavat”. Tällaiset suorat neuvot saattaa jokainen ymmärtää ja niissä piilee kristinuskon ydin: Oikea moraalinen suhtautuminen elämään. Kun parhaan kykysi mukaan yrität seurata Kristuksen neuvoja jokapäiväisessä elämässäsi, niin tunnet olevasi sopusoinnussa parhaimman itsesi ja Jumalasi kanssa.

Sen sijaan saamme etsimällä etsiä Uudesta Testamentista vastausta esim. seuraaviin kysymyksiin: Elääkö ihminen kuoleman jälkeen; mikä on ihmisen menneisyys ja tulevaisuus; onko hän kehittyvä olento; miten käy niiden, jotka eivät seuraa Kristusta; onko ihminen jälleensyntyvä olento? Eräässä lauseessa Jeesus tosin huomauttaa Johannes Kastajan olevan Eliaan, mutta tuon yhden lauseen nojalla ei sellainen ihminen, joka ei ole koskaan kuullut puhuttavankaan jälleensyntymisestä, voi saada käsitystä jälleensyntymisen laista. Karmasta Jeesus mainitsee sanoessaan: Mitä ihminen kylvää, sitä hän myöskin niittää; millä mitalla te mittaatte, sillä teillekin mitataan. Mutta tällaiset lauseet saattavat vaikuttaa turhilta puheilta sellaiselle, joka katselee elämää ympärillään ja näkee vääryyden menestyvän sekä havaitsee, ettei elämä mittaakaan väärintekijälle hänen tekojensa mukaan, vaan joku voi elää koko elämänsä ajan tyrannina ja toisten sortajana. Eikä elämä häntä siitä rankaise. Näiden lauseiden nojalla saattaa korkeintaan päätellä ”palkan” seuraavan vasta kuolemanjälkeisessä elämässä — jos kuolemanjälkeistä elämää on. Mistä kristitty saa todis-

tuksen kuolemanjälkeisestä elämästä, kun Jeesus ei siitä selvästi mainitse? Latsaruksen ja rikkaan miehen tarinassa jotain kerrotaan, mutta tuokin kertomus on vain vertaus. Kaikki älyllinen valaistus jääkin kristityille hyvin pinnalliseksi, koska Uusi Testamentti on ainoa heidän pyhä kirjansa. Kirkkohän hävitti aikoinaan alkukristillisen gnostilaisuuden ja tuhosi heidän kirjallisuutensa. Niinpä saatammekin todeta, että ne harvat aikamme todelliset kristityt, jotka Kristuksen opetuksia seuraten ovat saaneet kokea vakavampaa mystillisen Kristuksen vaikutusta, kuten meilläkin tunnetut Leo Tolstoi ja Arvid Järnefelt, eivät ole Kristuskokemuksensakaan valossa osanneet antaa täysin selvää vastausta ihmiselämän ongelmiin.

Vilpitön totuudenetsijä saattaa täten eri uskontoja tutkiessaan nähdä, miten jokainen uskonto jättää seuraajansa joko kauemmaksi tai lähemmäksi päämäärästä henkisen tien taipaleella. Suuren Maaailmanuskonnon kaikki elämän pulmat ratkaisevan sanoman valossa saatamme tehdä nyt tällaisen havainnon. Ilman tuota valoa emme siihen kykenisi. Mutta samalla saatamme kuitenkin huomata, että tutustuttuamme Maaailmanuskonnon valossa maailman eri uskontoihin, emme heti näe, mikä ero on esim. Uudessa Testamentissa esiintyvän kristinuskon ja Pekka Ervastin puhdistaman kristinuskon välillä. Ellemme huomaa eroa, teemme helposti väärän johtopäätöksen, sellaisen, ettei Pekka Ervast ole tuonut mitään uutta, vaikka tuo uusi on juuri se selvyys,

minkä avulla nyt saatamme Jeesuksenkin opetuksia ymmärtää.

Kaikki uskonnot kaipaavat siis syvenemistä ja lisää valoa, jotta ne voisivat viedä seuraajansa ihmisyysden korkeimpaan päämaaliin. Ihmiskunnan sieluelämä on viimeisten vuosituhansien kuluessa muodostunut sellaiseksi, että elämän kaikilla aloilla kaivataan selvyyttä ja kaikissa uskonnoissa syvenemistä. Syventäjäksi ja selventäjäksi kelpaa luonnollisesti vain sellainen reformaattori, jolla itsellään on hallussaan elämän ja kuoleman avaimet, joka itse on voittanut itsessään koko maailman maan tomusta Jumalan syvyyskiin asti, jolle näkyväinen ja näkymätön maailma on yhtä suurta todellisuutta. Tällaisen reformaattorin tapaammekin Pekka Ervastissa, joka kirjoissaan ja kirjoitelmissaan puhuu Maailmanuskonnon alkamisesta.

Mikä siis on se valo, minkä avulla Maailmanuskontoon syventynyt totuudenetsijä saattaa katsella kaikkia uskontoja ja aivan kuin nähdä niiden yli ja arvioida koko elämän uudelleen? Emme nyt ajattele mitään korkeata okkultista tietoutta, vaan sellaista valoa, mikä kuin huomaamatta, vaistomaisesti valtaa vakavan etsijän sielun ja antaa hänen katsella elämää uudesta näkökulmasta, mikä tulee kuin luonnonvoima avaten sielun silmät näkemään elämän toistakin todellisuutta.

Se valo on uusi suhde pahaan ja hyvään, kuten Pekka Ervast opettaa, se on Maailmanuskonnon ulkoinen siveysoppi, mikä tulee

voimana kaikkiin niihin ihmisiin, jotka Maailmanuskonnon valossa etsivät totuutta. (Sisäinen siveysoppi muodostaa varsinaisen kaidan tien). Uusi suhde pahaan ja hyvään avartaa sielun silmiä ensiksikin siten, että totuudenetsijä alkaa nähdä ihmisten keskinäisen suhteen toisin kuin ennen. Ennen hän jakoi ihmiset eri karsinoihin rotujen, kansallisuuksien, puolueiden, uskontojen... mukaan, paha ja hyvä saivat nimitykset: Viholliset ja ystävät. Nyt hän alkaa nähdä ihmisten erilaisuuden henkisessä asteikossa ja ymmärtää, että on täydellisiä ihmisiä, Mestareita, jotka ovat paljon voittaneet siveellisessä merkityksessä. Tällöin hän ymmärtää: Paha on minun oma sieluni, hyvä on Mestarin täydellisyys. Tämä avartuminen herättää uskon, nöyrän luottamuksen ihmistäydellisyyteen, uskon siihen, että hänenkin tulee kasvaa ihmisyydessä.

Toiseksi uusi suhde pahaan ja hyvään avartaa häntä ymmärtämään, että pahankin alkulähde on Jumalassa ja siksi pahaa vastaan ei pidä taistella, se tulee voittaa rakkaudessa. Paha on välttämättömyys, se on "välttämätön paha", Jumalan "nurjapuoli" ja sen olemus tulee voitetuksi siten, että rakastamme pahan hyväksi. Pakko ja väkivalta eivät auta, ei auta taistelu. Tämä toinen avartuminen herättää hänessä todellista suvaitsevaisuutta.

Kolmanneksi uusi suhde pahaan ja hyvään aukaisee totuudenetsijän silmät näkemään, ettei hän ole, eikä hänen tule olla laumaolento, vaan itsenäinen ihminen, vapaa, vilpitön, rehellinen... joka on

velvollinen notkistamaan polvensa vain Jumalan edessä. Ennen hän kumarsi maailman mahtavia auktoriteetteja, kumarsi joko suosioista tai pakosta, mutta nyt hän alkaa ymmärtää katsoessaan itseään rehellisesti, nöyrästi ja vilpittömästi: Paha ja hyvä muodostavat tässä ilmenneessä elämässä kaksi mahtia, joita Jeesus nimitti mammonaksi ja Jumalaksi; tämän maailman auktoriteettius eli mammonan mahti edustaa paha, jonka huipennuksia väkivalta ja sota ovat, sitä vastaan en taistele, mutta velvollisuuteni on siitä luopua, lakata sitä kumartamasta, palvelemasta; sen sijaan minun tulee avautua Jumalani edessä juuri tällaisena kuin olen ja tarjoutua tekemään Hänen työtään maailmassa; ja koska Maailmanuskonto on se valo, mikä on silmäni avannut, niin työ Jumalan puolesta on luonnollisesti työtä Maailmanuskonnon puolesta. — Kolmas avartuminen on oikea itsenäistyminen.

Neljänneksi uusi suhde pahaan ja hyvään herättää kaipuun elää ihmiskunnan onnen puolesta. Entinen elämä oli parhaimmillaan ollessaan opettanut häntä kuolemaan toisten puolesta, vuodattamaan verensä esim. isänmaan puolesta taistelukentillä. Mutta nyt hän alkaa ymmärtää: Minun tulee opetella elämään toisten onnen tähden, elämään niin, että maailma hivenen verran tulisi minunkin kauttani paremmaksi. Tähän kannustaa rakkaus, Maailmanuskonnon ulkoisen siveysopin kruunu, minkä voimasta totuutta etsivä ihminen kruunautuu ihmiseksi.

Näin Maailmanuskonnon valo avartaa ihmisen ja tekee hänet vähitellen kykeneväksi astumaan varsinaiselle kaidalle tielle, kulkeakseen niiden suurten Mestarien jälkiä, jotka ovat kokonaan uhranneet itsensä ihmiskunnan nostamiseksi.

XIII

YKSILÖLLINEN KEHITYS

Vaikka Kristuselämä pyrkiikin esille uuden aikakauden ansiosta, niin siihen on astuttava sisälle yksilöittäin, joten käsilläoleva asia keskittyykin yksilön sielussa tapahtuviin muutoksiin. Niiden kestäessä yksilö suorittaa kertauksiaan samalla tapaa kuin planeettammekin: menneitten kehityskausien kertailu suoritetaan ensin ja vasta sen jälkeen alkaa uuden luominen. Kertailun tarkoitus selvinnee paremmin esimerkin avulla. Jos rakennan talon, niin sellainen on ensin suunniteltava, joten siinä työssä kertaan arkkitehtivaihetta. Rakennustarvikkeiden hankinta ja työjärjestely merkitsevät rakennusmestarivaihetta ja varsinainen rakentaminen kaikkien työntekijöitten ammattialojen kertausta. Kaikki vaiheet ovat välttämättömiä, sillä rakennus ei muutoin valmistu, eikä kertailu ole turhaa, sillä se on samalla oppimista. Ellen ennen ole rakentanut, on minun nyt kertauksissani opeteltava jokaisen ammattialan taito siitä

huolimatta, että miljoonat ihmiset ovat rakentaneet taloja ennen minua ja vaikka itse olisin saman taidon omannut edellisissä elämissäni. Sama ilmiö esiintyy elämän eri linjoilla, kertaus on tavallaan vanhan tilittämistä, jotta siitä saataisiin oppi ja sen avulla osattaisiin siirtyä uuteen vaiheeseen. — Nykyisessä murroskaudessa kosmillis-henkiset voimavuodatuksiset ovat virittäneet elämän uuteen vireeseen, joten nykyaika on lähtökohtamme; ihmiskunnassa alkaa kypsyä pitkän evolution saavutukset. Kun tästä näkökulmasta katselemme ihmisyyksilön kehityksessä tapahtuvia sisäisiä muutoksia, niin kertausjärjestys näyttää kulkevan sitä linjaa, että ensin tulee kerrattavaksi kolmen ensimmäisen luomispäivän kehityslinjat ja sen jälkeen kertaus siirtyy nykyisen neljännen luomispäivän juurirotuihin, kunnes saavutaan nykyajan kohdalle, mistä varsinainen henkisen ihmisen luominen alkaa.

Ajatelkaamme jokapäiväistä, aineessa kiinni olevaa ihmistä, hänellä tuskin on muita harrastuksia kuin toimeentulo ja arkiset huolet. Hänen tajuntansa liikkuu aineellisen hyvinvoinnin tavoittelussa, minkä tunnusmerkit ovat: ruoka, rikkaus, työnteko, laiskottelu ja uni; tällainen sieluntila on kaukaisen menneisyyden kertausta nykyaikaisissa muodoissa. Vaikka olemmekin käyneet läpi pitkän kehitystien, niin siitä huolimatta me nykyajassa ja sen nykyisissä muodoissa herätämme eloon menneisyytemme ja tämän tapaisessa, aineellisuuden suun-

tautuvassa sieluntilassa kertaamme ensimmäisen luomispäivän kivikunta-astetta, siinä vallinnutta pimeyttä; elimmehän ensimmäisessä luomispäivässä kivikuntaa vastaavassa tilassa. — Mutta jokaisen on kerran herättävä, ellei heti henkisen totuuden etsintään, niin ainakin idealistiksi, joka näkee elämässä muutakin sisältöä kuin aineellisen toimeentulon. Ihminen tulee erilaisten aatteiden innoittamaksi ja alkaa kaivata valoa, nousee kivettyneestä tilastaan eräänlaiseen kasvikuntavaiheeseen, aivan kuin kurottaa ”latvuksensa” kohti aatteiden maailmasta tulevaa valoa. Hän intoutuu mm. politiikkaan, puolue-elämään, valtiollisiin kysymyksiin, monenlaisiin aineellis-aatteellisiin rientoihin, koska ne ovat lähimpänä hänen hyvinvointiunelmiaan. Nämä ovat pilkahduksia avarammasta ja valoisammasta elämästä, sillä onhan a a t e sinään, olkoonpa se vaikka ahdas uskonnollinen lahkolaisaate, kotoisin näkymättömästä ajatusmaailmasta. Aatteeseen sisältyy paremman tulevaisuuden toivo, uskottakoon ihmillisemmän ajan koittavan näkyväisessä elämässä tai kuolemanjälkeisenä taivastilana. Tämä aatteiden kausi on kertausta toisen luomispäivän kasvikunta-elämästä.

Tämän jälkeen seuraa eläinkuntavaiheen, kolmannen luomispäivän kertaus. Luonnonvarassa elävän eläimen pääasiallinen tehtävä on ruoan etsiminen ja kaiken ravinnon perustahan on kasvikunnassa. Toisena seikkana ilmenee suvunjatkaaminen, mutta luonto on järjestänyt sen eläinkunnassa tapahtuvaksi

määrättyinä ajankohtina, joten suvunjatkaminen ei sisälly sen keskeisimpiin puuhiin. Sivuilmionä esiintyvät lihaasyövät eläimet, jotka ovat tuloksia ihmiskunnan sekaantumisesta sukupuolisesti eläinkuntaan eräässä varhaiskaudessaan. Eläin suuntautuu suvunjatkamisessa toiseen eläimeen, mutta ihmiskunnan syntiinlankeemus aiheutti, että osa eläinkunnasta suuntautuu myöskin ruoanetsinnässä toiseen eläimeen. Tämä on kuten sanottu sivuilmio, sillä jos eläinkunta olisi ravintoonsa nähden riippuvainen toisista eläimistä, niin silloinhan eläimet söisivät toisensa sukupuuttoon. Petojenkin elämä riippuu kasveja syövästä eläimistä. Ihmiskunnasta tullut sivuvirtaus on vain sekoittanut luonnollisen ruoanetsintävaiston ja yhdistänyt sen tällä tavalla suvunjatkamisvaistoon. Luonnonvaraisen eläimen ravinto perustuu kasvikuntaan ja koska nykyinen ihmiskunta eli kolmannessa luomispäivässä eläinkuntaa vastavassa tilassa, niin yksilökin joutuu nyt kertauksissaankin sitä toistamaan. Ihminen alkaa etsiä ”parempaa ruokaa” nimenomaan kasvikuntaa vastavista ihanteista, aatteista. Tässä vaiheessa tapahtuu valikointia aatteiden kesken. Entinen puuhailu kaikenlaisten taloudellisten aatteellisten asiain parissa alkaa kyllästyttää ja jo jonkin verran kouliintunut sielu etsii aatteiden maailmasta sellaista aatetta, mikä voisi ravita myöskin hänen heräävää sieluaan. Hän tutkii filosofioita, tieteitä, taiteita; kulkee uskonlahkosta toiseen... Hän etsii ja pettyy löydöissään, mutta etsii edelleen. Etsinnässään hän turvautuu

henkilökohtaisesti toisiin ihmisiin, ottaa oppia heidän saavutuksistaan ja iloitsee heidän löydöistään. Etsintänsä aikana hän saattaa usean kerran uskoa löytäneensä ”oikean ruoan”, niin ihanan ja suurenmoisen aatteen, että uskoo sen ratkaisevan kaikki pulmat. Sellaisena aatteena saattaa esiintyä vaikkapa lihaasyövän petoeläimen ihanne, minkä mukaan maailma muuttuisi paratiisiksi kyllin tehokkaitten armeijoiden turvin, tai silloin, kun ihmiskunnan ”hylkiöt” nukutetaan kaasukammioissa, kuten eräs kuuluisuus uskoi. Mutta ennemmin tai myöhemmin hänen tielleen todella saattaa tulla aate, mikä ratkaisee elämän pulmat. Hän perehtyy esim. jonkun uskonnon alkuperäisiin opetuksiin. Löytö avaa hänelle ennen tuntemattoman maailman, hänessä herää jotain henkistä, hän alkaa tajuta korkeampaa ihmisyyss-moraalia. Todellinen ihminen pyrkii hänessä päivänvaloon, sillä järjen poika tulee tällaisen löydön johdosta koroitetuksi oikeuksiinsa. Ihminen siirtyy kertauksissaan menneistä luomispäivistä nykyiseen neljänteen, missä varsinainen ihminen syntyy. Tällaisia vaiheitahan ihmiskuntakin koki, sillä kolmannen luomispäivän lopussa ja nykyisen alussa syntyi inhimillinen minuu eläimen sielussa, joten varsinainen ihmiskehitys pääsi alkamaan.

Nykyinen neljäs luomispäivä jakaantuu kuten edellä mainitsimme ihmiskehitykseen nähden seitsemään suureen rotuun, juurirotuun, mitkä jälleen jakaantuvat alarotuihin. Elämme nyt viidennessä juurirodussa ja sen viidennessä, eurooppalaisessa alaro-

dussa. Tästä seuraa, että kun edellä kuvailtu ihminen on lopullisesti löytänyt "oikean ruoan", kristosofisen elämänymmärryksen, mikä antaa täyden selvyuden hänen elämälleen ja hän herää ihmisen tehtäviin sisältyvään totuudenetsintään, joutuu luonnonmukaisesti kertaamaan luomispäivämme menneitä juurirotuja. Vaikka hän ei olisikaan kertailusta tietoinen, niin luonnon merkillinen järjestys kuljettaa häntä tällaisia teitä.

— — —

Juurirotujen avulla pyritään siis toteuttamaan ihmisyiden ihanne ja koska totuuden etsijä tulee kertailleeksi näiden rotujen sisältöä omassa sielussaan, niin hän joutuu tosi työhön, tehdäkseen itsestään Jumalan asunnon. Tällainen työ on eräänlaista synnyttämistä, sillä synnyttäminen on ominaista koko nykyiselle luomispäivälle. Tässä kehitysvaiheessa saatetaan ihanteet, jumalalliset alkuideat käytäntöön, fyysisissä maailmassa todettaviksi ja elettaviksi ja se on synnyttämistä. Totuuden etsijäkin käy omassa sielussaan läpi erilaisia synnyttämisvaiheita, kunnes hän lopulta synnyttää itsessään Kristustajunnan.

Okkultistit kuvailevat ensimmäisen — eetterisen — juurirodun lisääntymisprosessin eräänlaiseksi jakaantumiseksi, jolloin ihminen, eli se eetterinen haamu, josta myöhemmin kasvoi fyysillinen ruumiimme, jakaantui kahtia ilman tietoista synnyttämistoimintaa. Toisen juurirodun — mikä myöskin oli eetterinen — lisääntymisprosessi oli jonkinlaista "hikoi-lemista", sekin itsetiedotonta ja kolmannessa juuri-

rodussa lisääntyminen tapahtui eräänlaisen "munimisprosessin" avulla, näiden "munien" kovettuessa auringon ja kuun säteitten vaikutuksesta ja siten hedelmöityen. Vasta kolmannessa juurirodussa alkoi kemiallis-fyysillinen ruumis muodostua ja neljäs juurirotu oli puhtaasti fyysillinen ja kahtena sukupuolena.

Kun siis totuudenetsijä on löytänyt uskonnolliset moraaliset ohjeet, niin niitä sulattaen hänen itsekritiikkinsä herää ja huomionsa kiintyy itsessään oleviin heikkouksiin, ensisijassa niistä karkeimpiin. Hän havaitsee itsellään olevan kaikenlaisia huonoja tapoja, tottumuksia, heikkouksia... ja nämä alkavat vaivata. Hyvät ominaisuutensa hän hyväksyy, mutta huonoista hän tahtoi luopua, ne vaikuttavat "synnillisiltä": Hän syö liikaa, pyrkii laiskottelemaan, huvittelemaan..., saattaapa hänellä olla kaikenlaisia himojakin eräisiin nautintoaineisiin. Hän huomaa välttämättömäksi toimeenpanna suursiivouksen ja silloin hän tavallaan jakaa itsensä kahtia. Huonot tottumukset hän yrittää heittää pois ja siirtyä elämään parempien ominaisuuksiensa kanssa, niiden, jotka sopeutuvat omaksumaansa moraalioppiin. Huonot tottumukset ovat jotain vanhaa ja aikansa elänyttä, menneisyyden "synnillisessä" elämässä hankittua lokaa, mikä pitää heittää pois.

Tällainen sielullinen kahtiajako merkitsee ensimmäisen juurirodun kertausvaihetta, sillä synnyttämisen tapahtui silloin siten, että vanha ruumis meni tavallaan kahtia, vanhentunut osa siirtyi siitä pois,

elämän jatkuessa uudistuneessa osassa. Samoin, kun totuuden etsijä alkaa synnyttää itsessään parempaa ihmistä, niin hän tahtoo heittää pois jotain vanhaa ja yrittää elää paremmassa itsessään.

Tavallisin kokemus tällöin on, etteivät huonot taipumukset ole noin vain voitettavissa. Niiden salaisuus piilee melkoisen syvällä olemuksessamme, ne eivät ole ruumiillisia ominaisuuksia, joita voitetaan esim. askeettisella elämällä ja ruumiin kurituksella. Monen uskonnon piirissä on yritetty ruumiillisen piinauksen avulla saada voitto alemmasta luonnosta, tähän oli kristillisten pylväspyhimystenkin unelma, mutta tulos on ollut useimmiten päinvastainen. — Huonot taipumukset aivan kuin ”hikoilevat” ulos jostain näkymättömistä, sielumme syvyyksistä, niillä on tavallaan oma elämänsä, ne ovat kuin vampyyreja meissä. Monet uskonnolliset ihmiset ovatkin käsittäneet niiden olevan riivaajia, pahoja olentoja. Tämäntapainen itsetutkistelu ja siihen liittyvä havainto ovat välivaihe, kertausta toisen juurirodun synnyttämismuodoista. Mutta koska totuudenetsijä katselee tavallaan taakseen siten, että hän tarkkailee, mitä hänen sieluunsa on aikojen vierieessä kasaantunut, niin hän näkee ensikädessä kaiken huonon, ruman ja alhaisen, vaikka tarkoituksena onkin paremman ihmisen synnyttäminen.

Seuraava ja ratkaiseva havainto onkin siinä, että kuvailemamme uuden ihmisen luoja näkee itsessään myöskin hyvää. Hänessä herää kaksi maailmaa, tavallaan yö ja päivä. Toisia tekoja ja puuhia suosii

yö, hän tuntee vetäymystä niihin: Kapakat, elostelu, kaikenlainen remuaminen... ovat jotenkin yön ja kuutamon alaisia. Varkaatkin liikkuvat öisin, hyvillä asioilla saattaa liikkua päivälläkin. Mutta hän näkee itsessään myöskin hyvän voimia: Armeliaisuutta, auttamishalua, sääliä, rakkautta. Hänessä vaikuttaa omatunto, vaikka sen ääni on useimmiten tullut tukahdutetuksi. Omatunto on kuin aurinko, se on varoittanut yön voimista, mutta kun sen ääntä ei ole kuunneltu, niin seurauksena on ollut sielullinen kovettuminen. Sen sijaan, että hän omantuntonsa ääntä kuuntelemalla olisi kasvanut ihmisyydessä, onkin hänen sielunsa yö- ja päiväelämä, kuu ja aurinko "kovettanut" nuo vanhat taipumukset, joten hänessä on jotain "kovaksikeitettyä", kuten on tapana sanoa, ja jolloin "kovaksikeitetyllä" tarkoitetaan karskia luonnetta: Sydämen kylmyyttä ja kovuutta. Tällainen on hänen surullinen havaintonsa itsestään, jonka pitäisi olla "uusi ihminen", ainakin sellaiseksi tulla. Tarkkailuissaan hän täten kertoo kolmatta juurirotoa, jolloin se, mikä ihmisestä "hikoili" ulos, kovettui kuun ja auringon säteitten vaikutuksesta eräänlaiseksi munaksi, mistä aikojen kulluttua muodostui uusi ihminen. Samoin tuollaisesta "kovaksikeitetystä" pyrkii esille sisällä oleva parempi ihminen, jumalan poika.

Totuudenetsijä joutuu nyt rotuhistoriallisessa pesänselvityksessään kriittiseen kohtaan, vastaten kolmannen juurirodun loppupuolta. Silloinhan tapahtui ns. syntiinlankeemus ja myöskin järjenpoikien

ruumistuminen, järjen herääminen. Kertauksessa esiintyy edellinen vaihe kiusaajana, jälkimmäinen pelastajana. Hän on taipuvainen näkemään oman huonoutensa, alhaisuutensa ja "syntisyytensä" niin suureksi ja ylivoimaiseksi, ettei se ole voitettavissa. Hän uskoo olevansa auttamattomasti synnin orja, joten kaikki ihmisyysspyrkimykset ovat tehottomia. Tällä tavoin hän saattaa "langeta syntiin", hautautua sen alle — tämä sieluntilahan on parhaimpien kristittyjen yleinen kokemus, vaikka kirkot ovat tehneet siitä muotiasian. Tilanne kertoo rotuhistoriallista käännekohtaa, sitä kilometripylvästä, jonka kohdalla avautuvat kuoleman- ja elämäntiet. Syntiensä alle hautautuminen merkitsee ihmisyyden vararikkoo, siitähän ovat kirkot kuvaavina todisteina, mutta tarjolla on myöskin elämäntie ja sille työntävä voima. Se voima on järjen valo, ihmisen pojan, ihmisyyden koroittaminen oikeuksiinsa. Totuudenetsijän järki on jo melkoisesti valistunut. Järjen avulla hän saattaa nähdä ja ymmärtää uskontojen moraalin tähdänneen ihmisyyden voittoon ja sen avulla tulee elämäntielle astuminen mahdolliseksi.

Elämäntielle astuminen merkitsee tosiotetta, alkaa sisäinen taistelu: pahuus ja synti on nujerrettava, ihmisyyden väkivalloin korotettava oikeuksiinsa. Uskonnollisten liikkeitten yhteydessä näemme tämänkin sieluntilan enemmän tai vähemmän onnistuneita muunnoksia, se heijastaa neljännen juurirodun aikaa Atlantiksella, jolloin käytiin suuri sota mustien ja valkoisten voimien välillä. Valkoiset voimat

kyllä voittivat silloin näennäisesti, mutta lopulta piti luonnon itsensä käydä puhdistustyöhön. Näin saat-
taa tapahtua myöskin ihmissielussa. Ihmisyys saat-
taa taistelun avulla saavuttaa näennäisen voiton,
mutta jälestäpäin huomataan taistelun johdosta yl-
peyden, omahyväisyyden ja vallanhalun kasvaneen.

Atlantilainen suursota oli, kuten okkultistit sitä kuvailevat, useammalla tavalla tekemisissä suvun-
jatkamisen kanssa. Ihmiset olivat silloin jo kahtena
sukupuolena ja sukupuolivoima palveli keskeisesti
mustan magian tarkoituksia. Kerrotaan öillisisistä
orgioista, joiden avulla aineellistutettiin mitä kaa-
meimpia astraalisia elementaaleja julmuuksia suorit-
tamaan, sekä osaksi sukupuolisesti, osaksi maagilli-
sesti luoduista hirviöistä, joka automaatin tavoin
palvelivat ja tottelivat luojaiaan. "Synnyttämistä" oli
näin ollen useamman kaltaista, se ei rajoittunut ai-
noastaan ihmisten lisääntymiseen. Kaiken huipennus
oli hirmuinen sota, minkä heijastus helposti valtaa
totuudenetsijänkin sielun hänen pyrkiessään ihmi-
syyttä kohti.

Psykologisen kertauksen viimeinen vaihe merkit-
see siirtymistä neljännestä juurirodusta viidenteen,
siis nykyaikaan. Tämä vaihe alkaa ratkaisevasti siitä,
että totuudenetsijä ryhtyy perinpohjin mietiskele-
mään ja sulattamaan Vuorisaarnaan sisältyvää elä-
mänkäsitystä pahan ja hyvän keskinäisestä suh-
teesta. Pistä miekkasi tuppeen, opettaa Jeesus, lopeta
sota, taistelu, käännä miekkasi ristiksi, älä vastusta
sitä, joka on paha. Tämä on se uusi elämänkäsitys

mikä lopettaa taistelun ja sodan hengen. Hän oppii ymmärtämään evankeliumein monia vertauksia, joissa mm. opetetaan, ettei pidä kitkeä ohdakkeita pois vehnäpellostasta, sillä siinä mukana nousee ylös, vehnäkin. Ei siis pidä taistella pahan kanssa omassa sielussaankaan. Näistä käänteentekeivistä asioista hän saa meidän aikanamme täydellisen ja kerrassaan valaisevan selonteon Pekka Ervastian ja J. R. Hannulan kirjallisuudesta ja sen avulla hän alkaa ymmärtää nyt vasta joutuneensa todellisen ihmisen synnyttämismysterion eteen, ja se merkitsee Kristuksen syntymistä ihmisessä. Hän on omassa psykologiassaan saavuttanut sen kilometripylvään, josta jälleen avautuu — sanoisimmeko — lopullisen ratkaisevasti kaksi tietä. Sillä monadillinen elämä pyrkii saamaan hänessä jalansijaa Kristusvoiman muodossa ja vain sen avun turvin hän saattaa astua elämäntielle. Jos hän hylkää tarjotun avun, niin elämän tahto ei hänessä toteudu ja silloin hän suistuu vasemmalle. Hän joutuu ”viimeiselle tuomiolle” aivan käytännöllisen elämän merkeissä, sillä koko ihmiskunnan pelastus on vuorisaarnajohtoisessa elämässä. Toisin sanoen: Ihmiskunta pelastuu kaaoksesta vain sikäli, mikäli tarpeeksi suuri joukko yksilöitä omaksuu vuorisaarnajohtoisien elämäntavan. Tähän valtavaan käännekohtaan ovat johtaneet Logoksesta tulleet voimavaikutukset, sillä Gautama Buddha ruumistutti Pyhän Hengen eli kosmillisen järjen, Jeesus Natsarealainen kosmillis-yleismaailmallisen Pojan eli Kristuksen ja meidän ajallamme

Pekka Ervast kosmillis-universaalisen Isätajunnan. Näin on Logos kolmessa olemuspuoleessaan saavuttanut ihmiskunnan päivätietoisen maailman, ollen elämäntielle johtavana voimana koko ihmiskunnalle. Näiden henkisten voimien piiriin joutuu totuudenetsijä astumaan ja tekemään valinnan kahden maailman välillä. Hänelle selviää vähitellen, että tässä todellakin on kaksi maailmaa, vanha ja uusi. Koko hänen entinen elämänsä on eletty vanhassa maailmassa, jota hallitsee alempi ymmärrys ja jonka kukka ja hedelmä on mahdollisimman yleismaailmallinen sota. Mutta uusi maailma on myös syntynyt ja se on syntymässä hänen tajuntansa piiriin, siinä maailmassa ei taistella, tehdä tihutekoja eikä kosteta, se on rauhan valtakunta. Se on syntymässä tänne vanhan maailman keskelle, se syntyy ihmisten sieluihin ja hapatuksen tavalla muuttaa ihmiskunnan. Vanhaa maailmaa on hallinnut ja hallitsee vieläkin vuosimiljoonien kuluessa kasvanut ja kehittynyt persoonallisuuden mahti, uutta hallitsee Kristus, Isän valtaistuin.

XIV

KAKSI MAAILMAA

Uudessa Testamentissa sanotaan mm., että jokainen kirjanoppinut, josta tulee Mestarin oppilas, tuo varastostaan esille vanhaa ja uutta. Kirjanoppineilla ymmärrettiin ehkä yleisemmin pyhien kirjojen tutki-joita. — Kirjapainotaito ja sen mukana seurannut yleinen lukutaito ovat muuttaneet tilannetta sikäli, että jokainen kulttuuri-ihminen on nyt tavallaan kirjanoppinut, ellei samassa merkityksessä kuin Jeesuksen päivinä. Emmehän yleisesti tutki pyhiä kirjoja. Teosofiseen ja kristosofiseen elämäнкäsityksiin perehtyneitä saatamme kuitenkin sanoa kirjanoppineiksi tuossa vanhassakin merkityksessä, koska olemme tutustuneet entisiin uskontoihin, ehkä vielä useampiin kuin Juudan maalla oli mahdollista. Näin ollen mekin tuomme esiin vanhaa ja uutta. Vanhaa on sekä entisten uskontojen viisaus että omat kokemuksemme, ja uutta tämä kristosofinen elämäнкäsitys. Olemme tilaisuudessa tekemään rinnastuksia en-

tisten ja nykyisten opetusten välillä, nähdä mm. alkaneen uskonnon syvyys ja miten entiset uskonnot valmistivat tietä uudelle.

Aikamme ”kirjanoppineisuudessa” vaanii myöskin ansa. Olemme kukaties lukeneet paljon ns. maailmankirjallisuutta. Vaara on siinä, ettemme kykenekään erottamaan toisistaan uskontojen opetuksia ja kulttuurikirjallisuudessa olevaa ihmisviisautta, vaan sekoitamme ne yhteen kuten viljan ja akanat. ”Hiljaisuuden äänessä” sanotaankin, että todellinen tieto on jauhot ja väärä oppi on törky. Voi käydä niin, että tuleekin sekoitetuksi akanoita Maajaan kasteella, kuten samainen kirja sanoo, ja silloin valmistuukin ravintoa vain kuolon mustille kyyhkysille. Siksi on viisasta aikanaan välttää liiallista ihmisviisautta ja yrittää syventyä uskontojen sisältöön, sillä uskonnot ovat jumalviisautta.

Aluksi palautamme mieliimme sekä Vanhassa että Uudessa Testamentissa esitettyjä tulevaisuuden unelmia sellaisesta ihmiskunnan tilasta, jossa rauha ja rakkaus vallitsevat. Joku profeettahan unelmoi ajasta, jolloin leijona ja lammas käyvät sovussa samalla laitumella ja jolloin miekat taotaan auroiksi, eikä sotia enää käydä. Niin ikään Ilmestyskirjan Johannes unelmoi uudesta Jerusalemissa joka laskeutuu taivaasta ja jossa on toteutuneena kaikki se hyvä, mitä ihminen saattaa aavistella. Uudessa Jerusalemissa (= ”Rauhannäkö”) ei ole käsintehtyjä temppeleitä, sillä Jumala, Kristus on sen Temppeli. Siellä hallitsevat yksin jumalalliset lait.

Näistä unelmista ymmärrämme, että menneisyydessäkin kulkivat rinnan vanha ja uusi. Ulkoinen elämä oli täynnä väkivaltaa, sortoa, julmuutta, sotaa... ja tämä kaikki oli vanhaa, ennen koettua. Mutta siinä rinnalla pyrki esiin jotakin uutta, vaikkakin tuo uusi oli vielä unelmien tasoilla. Ihmiskunta huokaili arkisen elämän raskaan taakan alla ja toivoi vapaampaa, onnellisempaa tulevaisuutta.

Samaa on sanottava nykyajasta. Vanha elämänsäitys hallitsee kansoja niin, ettemme osaa uskoa elämään ilman armeijoita. Mutta samalla kuuluu yhä selvempänä jo laajojenkin rivien suusta toivo ja pyrkimys inhimillisempään elämään. Humaaniset liikkeet ovat tuon tulevaisuuden toivon äänitorvina, kirjallisuudessa esitetään ankariakin arvosteluja sodasta... Sanalla sanoen: Vanha ja uusi ovat nykyajanakin rinnakkain näkyvissä, ehkä vielä enemmän kuin koskaan ennen, ja siihen on luonnolliset syynsä. Elämään on tullut ratkaisevasti uutta kristofisessa elämänymmärryksessä, samalla on alkanut vaikuttamaan uusi henkisyyteen vetävä luonnonvoima, josta Pekka Ervast tekee selkoa. Nämä vaikutavat voimana, joten elämään on tullut uusi viritys.

Mutta käsitteet "vanha" ja "uusi" merkitsevät myöskin kahta maailmaa. Itsessämme on, paitsi tämä päivätajuinen maailma, myöskin sisäinen sielumaailma. Sielumaailma on menneisyyden perintöä, se on kotoisin sekä edellisistä jälleensyntymistämme että vielä kaukaisemmasta eläinkunta-asteestamme. Se on meissä oleva vanha sisältö ja se pyrkii jatku-

vasti kauttamme, ajatuksissamme, puheissamme, teoissamme... tähän näkyväiseen maailmaan. Meissä tapahtuu jatkuvasti vanhan jälleensyntyminen. Aina kun sieluelämämme saa muodon fyysisessä maailmassa teoissamme, niin se on uutta. Vanhana perintönä omaamme mm. taiteellisia kykyjä, joista emme tiedä mitään, ne uinuvat sielussamme. Mutta suotuisa tilaisuus saattaa ne paljastaa esimerkiksi siten, että "runosuonemme" herää. Vanha tulee uudeksi, näkymätön maailma näkyväiseksi.

Elämä onkin teosofian valossa katseltuna oikeastaan sitä, että tuo sisäinen näkymätön maailma tulee jatkuvasti ulkokohtaiseksi, näkyväiseksi. Ajatukset ja tunteet pukeutuvat teoiksi, tuleepa vaikutteita korkeammistakin maailmoista. Ne pukeutuvat tieteiksi, taiteiksi... ihmisyydeksi. Ihminen on merkillinen olento, olemme aivan kuin ovia näkymättömän ja näkyväisen maailman välillä. Aivan kuin eräänlaisia reikiä kosmoksessa, kuten joku filosofi on yrittänyt tilannetta kuvata. — Kun näkymätön maailma jatkuvasti pyrkii näkyväiseen, ottaen osa osalta haltuunsa ainemaailmaa, niin näkyväinenkin maailma aivan kuin syvenee, menee alaspäin. Aineellisuus kasvaa, joten sielumaailmalla on yhä enemmän voitettavanaan. Teosofia kertoo ns. laskevasta kehityskaaresta, jolloin elämä jatkuvasti aineellistuu. Sielumaailma kokee yhä enemmän näkyväisen maailman värähtelyjä, nauttii, iloitsee, kärsii..., kunnes elämä muodostuu yhä rajummaksi, sotaemmaksi, helvetillisemmäksi. Sillä kun näkymätön maailma on

aineellistunut kyllin todelliseksi, niin kiirastulet ja helvetitkin aineellistuvat.

Herää kysymys: Voiko tällaista aina jatkua? Kauanko ihmiskunta tätä kestää? Alkanut atomikausi yrittää todistellakin, että raja on jo saavutettu, sillä syttyvä sota saattaa lopettaa elämän maapallolta. — Tällöin saammekin kuulla ns. nousevasta kaaresta, jolloin elämä alkaa pyrkimään kohti henkevoitymistään. Alkaa päinvastainen tilanne kuin laskevalla kaarella: Näkyväinen maailma pyrkii näkymättö-
mään.

Saamme selvemmän kuvan analogian avulla, sillä ihminen on pienoismaailma. Jälleensyntymään pyrkivän sielun laskeutuminen taivasmaailmoista astraalisen ja eetterisen maailman läpi fyysilliseen ruumiiseen, on kertausta laskevasta kehityskaaresta, mm. siitä, että ihmiskunta on elänyt kolmen juurirodun ajan ja saapunut neljänteen rotuun, joka oli aineellisin. Samoin ihmissielun vaellus kuolemanjälkeisten tuonela- ja taivastilojen kautta on ennustus siitä, että suuri ihmiskunta tulee elämään nousevalla kaarellaan kolmen viimeisen juurirodun ajan. Samoin kuin jokaisessa jälleensyntymässämme näkymätön maailma tulee näkyväiseksi, samoin jokaisen ihmisen kuolemanjälkeisessä elämässä näkyväinen maailma tulee näkymättömäksi. Sillä vainaja vie mukanaan kuvat tästä näkyväisestä maailmasta ja elää niissä kuvissa, koska kuolemanjälkeinen elämä on fyysillisen elämän purkautumista.

Kuolemanjälkeinen tila on siis eräänlainen ennus-

tus ihmiskunnan tulevaisuudesta ja siksi se ei olekaan ankarasti ottaen aivan todellista. Vaikka vainaja käy läpi pakollisen puhdistuksen, niin häneen jää siemenet mm. entisestä himoluonnosta, ja ne voivat seuraavassa ruumistuksessa herätä eloon. Mutta vastaavaisuus on oikea. Niinpä väkivaltaisen kuoleman kokenut vainaja saattaa jäädä ns. kalman tilaan, eetteritilaan, koska hänen luonnon määräämä kuolemansa aika ei vielä ollut. Hän joutuu kuin ”oravanpyörään”, kertaamaan kuolinhetkensä kauhuja.

Suuri ihmiskunta kokee parhaillaan tällaista ”oravanpyörää” ja sillä on pätevät syynsä. Elämme parhaillaan viidennessä juurirodussa, joka on ensimmäinen porras nousevalla kaarella. Elämä itse kutsuu nyt meitä suuntaamaan katseemme näkymättömiin, siis voimaperäiseen näkymättömän Jumalan etsintään, koska näkyväinen maailma on alkanut pyrkimään kohti näkymätöntä. Mutta ihmiskunta on kääntänyt tämän elämän kutsun nurin. Sen sijaan, että itse ryhtyisimme vapaaehtoisesti etsimään totuutta, näkymätöntä Jumalaa ja näin toteuttaisimme suuren elämän kutsua, olemmekin ryhtyneet käyttämään pakkovaltaa ja ajamaan toisiamme väkivaltaisen kuoleman kautta näkymättömään maailmaan. Tämä on muuttanut ihmiskunnan elämän yhä vaikeammaksi, sillä miljoonat sodissa kuolleet vainajat, jotka nyt viettävät elämänsä kalmassa, ovat tehneet näkyväisen ja näkymättömän maailman raja-aidan hataraksi. Onnettomien vainajien kauhuinspiraatiot

vaikuttavat, että maailman kansat ovat joutuneet saman kauhuinspiraation uhreiksi. Toisaalta ymmärretään, että sota nielee sekä "hyökkääjät" että "puolustajat", sekä sotilaat että siviilit, mutta siitä huolimatta varustaudutaan pelosta, koska kukaan ei tunne elämäänsä turvalliseksi. Tämä on kansojen "oravanpyörä", emmekä toistaiseksi näe siitä pelastuksen merkkejä.

Kun siis yritämme ymmärtää aikaamme näin rotu-historiallisesti, niin on todettava, että elämme suuressa murroskaudessa, kuten Pekka Ervast aikaamme nimitti. Aineeseen laskeutuminen on toisaalta tuonut kiirastulen, vieläpä helvetinkin näkyväiseen maailmaan ja toisaalta ihmiskunta pyrkii kohti näkymättömtä maailmaa väärillä keinoilla, väkivallan, sodan avulla. Niinpä elämä olisikin toivotonta, ellei samalla olisi tullut korkeudesta apua. Keskusaurinko Siriuksesta saapui henkinen voimavuodatus, kuten Pekka Ervast kertoo ja se mannasade muuttui täällä uudeksi luonnonvoimaksi. Sen ensimmäinen vastaanottaja oli H. P. Blavatsky ja varsinainen keskushenkilö, toteuttaja, käytännöllistyttäjä oli Pekka Ervast, kuten J. R. Hannula opettaa. Voimavuodatus sai aatteellisen muodon näiden henkisten työntekijöiden avulla, muodostuen uudeksi uskonnoksi. Pekka Ervast nimittää sitä sekä ihmisyyden uskonnoksi että maailmanuskonnoksi. Tämä sanoma on ihmiskunnalle tarjottu apu. Sen sanoman keskus on Vuori-saarnan moraali.

Jos koskaan, niin tällä hetkellä on keskellämme

kaksi maailmaa. On vanha sotainen ja väkivaltainen maailma ja elämänkäsitys ja toisaalta suuren maailmanuskonnon ihmisyyssate. Edellinen on vanhaa, jälkimmäinen uutta. Tällä kertaa tuo ”uusi” ei kuitenkaan enää ole unelmien tasolla, haaveina, vaan fyysillisenä todellisuutena. Sillä maailmanuskonnon sanomassa on annettu syvin viisaus, mitä koskaan on maan päällä esitetty. Entiset uskonnot — Jeesuksen opetuksia lukuunottamatta — olivat enkelijärjestöjen viisautta, kun sen sijaan uuden uskonnon sanoma on saapunut aurinkokuntaamme Keskuslooshilta.

— — —

Maaailmanuskonnon sanoma on siis annettu avuksi ihmiskunnalle, jotta se pelastuisi kaaoksesta. Tämän asian esitti jo H. P. Blavatsky selvin sanoin viime vuosisadan lopulla. Mad. Blavatsky kirjoitti toukokuussa 1889 aikakauskirjassaan *Lusifer* sanat, jotka Pekka Ervast lainaa Tietäjään (1930, sivu 38): ”Jos teosofia pääsee taistelussa voitolle, jos sen kaikki käsittävä filosofia iskee juurensa syvälle ihmisen mieliin ja sydämiin, jos sen oppi jälleensyntymisestä ja karmasta, toisin sanoen toiminnasta ja vastuunalaisuudesta, saa tyyssijan uusien sukupolvien elämässä, silloin tosiaan ilon ja riemun päivät koittavat kaikille, jotka nyt kärsivät ja ovat hyljättyitä. Sillä tosi teosofia on altruismia (ihmisystävyyttä) ja sitä emme kyllin usein voi todistaa. Se on veljellistä rakkautta, keskinäistä avunantoa, horjumatonta antaumusta totuudelle. Jos ihmiset kerran ym-

märtävät, että näissä yksin todellinen onni on tavattavissa, eikä koskaan rikkaudessa, omistamisessa ja missään itsekkäässä tyydytyksessä, silloin pimeät pilvet poistuvat, ja uusi ihmiskunta syntyy maan päälle. Silloin todellinen kultainen aika alkaa... Mutta jollei, silloin myrsky syttyy ja meidän kehuttu länsimainen sivistyksemme ja valistuksemme vajoo semmoiseen kauhun mereen, ettei historia vielä ole sen kaltaista nähnyt”.

H. P. Blavatsky toteaa siis selvin sanoin, että teosofinen elämänyymmärrys voi pelastaa ihmiskunnan kaaoksesta. Tällä hetkellä kuitenkin näemme, ettei H. P. Blavatskyn sanoma saanut joko riittävää vastaanottoa, tai oli toisia syitä, jotka aiheuttivat, että hänen työnsä jotenkin epäonnistui. Ihmiskuntahan elää parhaillaan siinä kauhujen meressä, josta edellä puhuttiin. Me elämme nyt tällaisen tosiasian edessä, sillä teknillinen sota uhkaa tukahduttaa elämän maapallolla.

Kirjoituksessaan ”Pari päivänkysymystä” (Tietäjä 1930, sivu 37) Pekka Ervast sanoo, että ihmisen tehtävänä on katsoa tosiseikkojen yli totuuteen. Koska olemme nyt joutuneet sellaisen tosiseikan eteen, että elämme sellaisessa kauhujen meressä, josta H. P. B. puhui, niin velvollisuutemme on yrittää katsoa tämän tosiseikan yli totuuteen, periaatteisiin. Siksi lainaamme ensin kyseisestä P. E:n kirjoituksesta. Hän sanoo: ”Ja kun kysymme: ottiko maailma vastaan sanoman ihmisiä ja kansoja velvoittavasta, keskinäisestä veljeydestä, täytyy meidän sanoa: häm-

mästys oli alussa suuri, ihmettely suuri, mutta vähitellen maailman mieli kääntyi takaisin jokapäiväisiin asioihin, niihin, jotka maan päällä ihmisten mielestä ovat suuria ja tärkeitä. Tämän elämän todellisuus, sen tosiseikat asettuivat tielle ja piiloittivat periaatteet näkyvistä. Ihmisten tehtävä olisi katsoa tosiseikkojen yli totuuteen, periaatteisiin. Ihminen ei ole ihminen, jos hän unohtaa periaatteet tosiseikkojen edessä. "Tosiseikat" ovat ohimeneviä harhakuvia, jotka asettuvat silmiemme eteen, jottemme totuutta näkisi...".

Edellä esitetystä teemme seuraavat johtopäätökset. Ihmiskunnan kuolemanuhan alainen tila ei ole luonnollinen, sellaista ei ole elämä suunnitellut. Vaikka laskeva kehityskaari aineellistaa näkymättömän maailman puhdistavan tulen, kiirastulen, niin ilmiö tähtää ihmiskunnan puhdistumiseen. Emme puhdistu valheesta, laiskuudesta, omistamisenhalusta, vallanpyyteestä, kunnianhimosta... ellemme kokemuksen tietä elämän tulen avulla niistä puhdistu. Elämä ei tahdo meitä tuhota vaan puhdistaa. — Kun tämän laskevankaaren muodostaman tilanteen avuksi on nyt — jolloin nousevankaaren voimat ovat alkaneet vaikuttamaan — annettu kosmoksesta päin uusi luonnonvoima, mannasade, niin sekin vaikuttaa puhdistavasti, nostavasti. Se vetää ihmiskuntaa pois synnistä, itsekkyydestä, kohti ihmisyyttä. Elämän voimat ovat luonteeltaan auttavia. Mutta me ihmiset olemme itse yltiöpäisyydessämme tehneet tilanteen kestäättömäksi, antaneet vallan julmuudelle ja vä-

kivallalle. Syöstessämme toisiamme kymmenin miljoonin teknillisen sodan kautta kalman tilaan, olemme mananneet kalman maan päälle. Maapalloa uhkaa kuolema, kuten Pekka Ervast huomattaa kirjassaan "Christosophia".

Edellä lainaamastamme H. P. Blavatskyn kirjoituksesta näimme, että ihmiskuntaa on varoitettu. Niin ikään jo Jeesus varoitti sanoessaan, että tulee niin vaikea aika, ettei kukaan pelastuisi, ellei sitä aikaa lyhennettäisi valittujen tähden. Jeesus viittaa siis määrättyyn ihmisjoukkoon, jota hän nimittää valituiksi, joissa piilee pelastus. Hän viittaa samaan, josta "Herra" puhuu Abrahamille: Jos Sodomassa ja Gomorrassa olisi tarpeellinen määrä oikeamielisiä, niin ne kaupungit pelastuisivat. Ja koska H. P. Blavatsky sanoo nyt meidän päivinämme, että teosofiassa on pelastus ja ellei sitä oteta vastaan, niin joudumme kauhujen mereen, niin aikamme "valittuja" ovat siis ne, jotka omaksuvat teosofisen sanoman antamat opetukset. Jumalat asettivat toivonsa teosofeihin.

Joudumme kysymään yhä uudelleen: Miksi jumalien toivo petti, miksi teosofia ei osannut auttaa ihmiskuntaa? — Pekka Ervast sanoi: "Hämmästys oli alussa suuri, ihmettely suuri, mutta vähitellen maailman mieli kääntyi takaisin jokapäiväisiin asioihin, niihin, jotka täällä maan päällä ihmisten mielestä ovat suuria ja tärkeitä". Tosiasiat peittivät periaatteet näkyvistä.

Jotta pääsisimme sisälle teosofisen sanoman epä-

onnistumisien syihin, niin meidän tulee katsella asoita ja tilanteita silmästä silmään. Emme tee tätä moittiaksemme ketään, moittiaksemme edesmenneitä saamattomuudesta, laiskuudesta tai muista vioista. Emme lyö rintoihimme sanomalla: Me osaamme, nuo toiset ovat joitakin pettureita. Ihmiskunnan tila on vakava, ei sitä pelasta tunnesyyt, ei moite eikä kiitos. Mutta nyt on alkanut uusi aika, on ilmoitettu uusi uskonto ja samalla menneisyyden laiminlyönnit ovat joutuneet lunastettaviksi. Jos Maailmanuskonnon sanoma tahtoo voittaa ihmisten sydämet, niin on osattava väistää ne salakarit, joihin ennen on kompastuttu. Historia on oppimista varten ja siksi on etsittävä esille menneisyydestä epäonnistumisier syyt.

Ensinnäkin toteamme, ettei lainaamamme Pekka Ervastin lause sano, ettei teosofiaa otettu vastaan, vaan se sanoo, että maailman mieli kääntyi takaisin niihin asioihin, jotka ihmisten mielestä ovat tärkeitä. ”Maailman mieli” tarkoittaa tässä teosofien mieltä, sillä eihän suuri ihmiskunta teosofiasta välittänyt, tuskin oli siitä kuullutkaan muuta kuin nimen. Teosofien, siis niiden ihmisten, jotka olivat omaksuneet teosofisen veljeysaatteen, mieli kääntyi pois teosofian pohjimmallisista periaatteista ja painui takaisin jokapäiväisiin asioihin. — Historiasta tiedämme, että teosofinen maailmankatsomus sai melko nopeasti suuren laajuuden. Se levisi, ei ainoastaan moneen valtioon, vaan moneen maanosaan, sekä länteen että itään.

Eihän siitä tietenkään tullut mikään hurmanhenkinen, lippuja liehuttava joukkoliike, sellainen ei ollut alun perin tarkoituskaan. Eihän se silloin olisi ollut mikään "valittujen" joukko. Teosofia tähtäsi järjen heräämiseen ja veljeyden ytimen muodostamiseen. — Syy teosofisen sanoman, Mestareitten sanoman epäonnistumiseen ei siis ollut siinä, ettei sitä otettu vastaan, vaan siinä, että se jotenkin mahdaltui ihmisten käsissä.

— — —

Asiat selviävät paremmin esimerkkien avulla ja käytämme sellaisia esimerkkejä, jotka ovat kaikille tuttuja. — Teosofisen sanoman keskeisin kohta on ihmisten veljeys ja heidän ykseytensä Jumalassa. Jokainen teosofi tunnusti tämän ja ymmärsi, että olemme kaikki veljiä kaikista ulkoisista eroavaisuuksistamme riippumatta.

Otamme nyt esimerkiksemme maailmanlaajuisen sosialistisen liikkeen, jossa veljeys on asetettu tukipylvääksi. Kun eräästä henkisten liikkeitten edustajasta, vapaamuurarijärjestöstä julistettiin aikoinaan nuo humaniset tunnukset: Veljeys, tasa-arvoisuus, vapaus, niin suuret joukot tunsivat niiden herättävän itsessään vastakaikua. Tämä oli luonnollista, sillä ihmissydämessä asuu vapauden kaipuu, ja veljeys on fyysillisen maailman ensimmäinen totuus. Etenkin ne ihmiset, jotka olivat kokeneet orjuutta ja vapauden puutetta, jotka olivat yhteiskunnallisesti poljetussa asemassa, heidän sydämensä vastasi veljeyden kutsuun. Heille kuvastui veljeys tavoitelta-

vaksi ihanteeksi, he näkivät sen yleismaailmallisena veljeysperiaatteena.

Näin oli alussa, mutta sitten nousivat tosiasiat ja peittivät periaatteet näkyvistä. Tosiasia oli se, että osa ihmiskunnasta oli veljeyttä vastaan, he sortivat tasa-arvoisuutta ja vapautta. Tosiasiat sanoivat, että tässä on ainakin kaksi yhteiskuntaluokkaa, sortajat ja sorretut. Voivatko sorretut olla veljiä sortajien kanssa? — Tässä nousivat eteen tosiasiat ja peittivät veljeysperiaatteen näkyvistä. Jos periaate: Ihmisen veljeys ja heidän ykseytensä Jumalassa, olisi ollut kyllin selvänä näköpiirissä, niin ei olisi muodostunut luokkarajoja elämän tosiasioista huolimatta. Nyt sen sijaan veljeys karsinoitiin erään yhteiskuntaluokan omaisuudeksi ja siitä oli merkillinen seuraus. On huomattava, ettei veljeyttä suinkaan heitetty pois, sehän on edelleenkin saman liikkeen tunnus. Mutta karsinoitumisesta johtuen veljeys kääntyi ylösalaisin: Siitä tuli aseveljeys. Aseveljeys pyhittää vallankumoukset, sodat, murhat, hyvä tarkoitus pyhittää kaikki keinot. Rakkaus muutui vihaksi toisinajattelevia kohtaan; rosvojoukot ja pyövelitkin saattavat olla veljiä keskenään. — Näin käy, kun ei osata katsoa eteentulevia tosiasioita puhki, vaan annetaan niiden peittää takana olevat periaatteet näkyvistä.

Esimerkkimme pätee myöskin teosofisessa liikkeessä. Siinäkin jokainen teosofi tunnusti jo liikkeen liittyessään kaikki ihmiset veljikseen, tunnustivat veljeysperiaatteen. Se pohjautuu siihen, että

olemme kaikki saman Jumalan ilmennystä, saman Isän lapsia. Tähän asti oli kaikki kuten olla piti. Mutta sitten astui eteen elämän tosiasiat. Vaikka olemmekin suuren Elämän edessä veljiä ja saman arvoisia, vaikka rotuväri, yhteiskunta-asema, sukupuoli jne. ovatkin suurta harhaa, niin siitä huolimatta olemme erilaisia. Olemme erilaisia kyvyiltämme, taipumuksiltamme, tarmoltamme, taitavuudeltamme... Näitä tosiasioita emme voi kiistää. Niinpä teosofit joutuivatkin kokeelle suhteessaan toinen toisiinsa, sillä esiintyi opettajia, jotka syystä tai toisesta olivat eri mieltä sekä metafyyssillisissä että käytännöllisissä kysymyksissä. Tämä aiheutti erimielisyyttä, karsinointumista ja näin syntyi hajaannusta ja lopulta eri teosofisia suuntia. Jokainen suunta tunnusti kyllä veljeyden, mutta käytännössä tosiasioihin nojautuva veljeys oli alkavaa aseveljeyttä. Sellaiseksi sitä ei tunnustettu alussa, mutta lopulta veljeyden nurinkääntymä näkyi siinä, että Teosofisen Seuran johto julisti ensimmäisen maailmansodan pyhäksi sodaksi, jolloin ympärysvaltien teosofeja innoitettiin taistelemaan keskusvaltojen muka pimeitä joukkoja vastaan. Taaskin tosiasiat peittivät periaatteet näkyvistä ja veljeys muuttui aseveljeydeksi.

Kysyessämme edelleen, mikä saa aikaan, että tosiasiat noin peittävät periaatteet näkyvistä? on sanottava: Sen saa aikaan tunnesyyt. Luokkarajat syntyvät tunnesyistä, vihasta, katkeruudesta, omanvoiton pyynnistä... Nämä loivat luokkarajat sosialistisen liikkeen ympärille, nämä pirstosivat teosofisen

liikkeen. — Vai uskommeko, että joku myöhemmistä teosofisista auktoriteeteistä, joka H. P. Blavatskyn opetuksia kiertämällä tai muuttamalla esitti psyykkisten tutkimustensa nojalla toisenlaista moraalia kuin H. P. B., oli H. P. Blavatskyä viisaampi? Uskommeko, että Annie Besantin sodan ihannointi oli viisaampaa kuin H. P. Blavatskyn sanat: Sota on suurinta hulluutta ja sotaruukoukset henkistä noituutta? Uskommeko, että Besantin ja piispa Leadbeaterin opetus maailmanopettajan — Krishnamurtin — tulosta oli suurempaa viisautta kuin H. P. Blavatskyn sanat ”Teosofian avaimessa”, ettei ole odotettavissa uutta opettajaa ennen vuotta 1975? — H. P. Blavatskyn opetukset ovat myöhemmin osottautuneet siksi viisaiksi, että on ollut kohtalokasta mennä niitä mestaroimaan. Teosofien usko opettajiinsa ei siis ole johtunut asioiden syvällisestä tutkimuksesta, vaan tunnesyistä. Eräät asiat ovat olleet joukoille mieluisampia kuin ”karvas” totuus.

Etsiessämme edelleen tukikohtaa näille tunnesyille ja kysyessämme: Miksi meitä ihmisiä enemmän viehättää omat mieltymyksemme ja vastenmielisyytemme kuin totuus? niin löydämme elämässä kaksi periaatetta. Toinen on muodon- ja toinen hengen-periaate. Niinpä mieltymys henkisiin opettajiin saattaa johtua kokonaan muista syistä kuin heidän viisaudestaan ja rakkauskyvystään. Persoonallinen mieltymys saattaa olla tosiasia, joka peittää periaatteet näkyvistä. Pelkät muodolliset seikat, hyvä puhuja-

lahja, loistava esiintyminen, kauniiksi maalailtu, persoonallista onnea hipovat lupaukset... saattavat olla tietämättömyyden naamareina, mutta ne herättävät sympatioita joukoissa. Nämä saavat alkunsa tuosta muodon periaatteesta mikä on tämä: Henkisen elämän työmuoto on tärkeämpi kuin itse henkinen elämä. Joukkotoiminnan luoma työmuoto lupaa mm. virkapaikkoja, valtaa, kunniaa, persoonallista onnea. Siksi tuollaista muotoa on suojeltava, kaunistettava, puolustettava... Ja lopulta käytävä uskonsotia, teloitettava vastustajia, harjoitettava inkvisitiota, poltettava vääräoppisia. — Pohjaan asti tutkittuna tuo muodon periaate on kotoisin saatanasta, se on vastakohta Kristusperiaatteelle, veljeydelle. Sen takana oleva periaate, totuus, josta Pekka Ervast edellä lainaamissamme lauseissa puhuu ja jonka elämän tosiasiat saattavat peittää näkyvistä, se on Kristus, veljeys, rakkaus, se on elämän suuri viisaus ja Isän tahto. Muodon periaate on lähöisin saatanasta, se pitää hallussaan elämän tosiasioita ja heittää niitä verhoiksi, jotta totuus peittyisi.

Nämä kaksi periaatetta näkyvät teosofisessa liikkeessä toisellakin tavalla. Niinpä Pekka Ervast kertoo niistä kahdesta näkökannasta, jotka esiintyivät heti teosofisen liikkeen alkaessa, eversti Olcottin edustaessa toista ja H. P. Blavatskyn toista näkökantaa. Olcott ymmärsi, että teosofia aatteena, elämänymmärryksenä oli siroiteluna eri uskontojen opetuksiin, eikä siis ollut mitenkään uutta ja ensi-

tärkeätä. Mutta Teosofinen Seura oli jotakin aivan erikoista. Se oli yritys, jollaista ei ollut ennen olemassa eikä ennen yritetty. Seura oli kuin lava kaikille aatesuunnille, uskomuksille ja elämänkäsityksille. Siellä saattoivat lyödä veljenkättä kaikki ihmiset, tunnustaen toisensa veljiksi. Tämä oli Olcottin mielestä jotain ennen olematonta ja arvokasta.

H. P. Blavatskyn näkökanta oli toinen. Hän ymmärsi, että teosofia aatteena, elämänymmäräksenä, veljeysmoraalina... oli kotoisin jumalien maailmasta, sen olivat Viisauden Mestarit ilmoittaneet ja siinä sanomassa oli veljeys ensimmäinen kulmakivi. Teosofia antoi sen uuden elämännäkemyksen, jota on yritettävä toteuttaa käytännössä. Teosofiassa on se apu, joka ihmiskunnan pelastaa ja jota ihmis-kunta kaipaa. Ja Pekka Ervast sanoo, että vaikka Olcottin näkemys olikin jalo, niin H. P. Blavatskyn näkemys oli ainoa tosi, sillä Mestarit eivät lähettäneet Olcottia teosofisen sanoman julistajaksi, vaan he lähettivät Blavatskyn. Lisäksi P. E. huomauttaa, että näissä kahdessa näkemyksessä piili riidan ja eripuraisuuden itu, sen riidan, joka vei teosofisen yrityksen hajalle.

Ei tarvitse paljon ajatella huomatakseen, kumpi näistä näkökannoista sisältää sellaista, jotka ovat "ihmisten mielestä suuria ja tärkeitä", jokapäiväisiä asioita. Sellaisia ovat esim. kirkot. Sillä kirkko laito k s e n a rituaaleineen, sakramentteineen, virka-paikkoineen... merkitsee kaikkea kirkolliselle virkakunnalle, kun sen sijaan Kristuksen o p e t u k-

set ovat merkityksettömiä. Vuorisaarna on jopa leimattu epäkäytännölliseksi. — Tilanne on sangen kummallinen joten voisimme kysyä: Miksi kirkot eivät tule toimeen ilman Kristusta ja Jumalaa? Koska Jeesuksen opetuksilla ei ole mitään merkitystä, niin miksi hänestä ensinkään puhutaan? Syy on siinä, että kirkkoilla, seuroilla, yhdistyksillä tulee olla joku tehtävä, muuten ne eivät saisi kansan tukea. Kirkot tarvitsevat Kristusta ja Jumalaa, mutta nämä saavat olla vain uhrilampaana, tukemassa kirkkoa, papillista virkakoneistoa. Kristuksella ei ole sananvaltaa. Tämä pitää paikkansa myöskin teosofisessa liikkeessä, sillä seuroista tuli tarkoitus sinään ja teosofia sai olla mukana vain niitä tukemassa, pöngittämässä.

Elämässä vallitsee siis kaksi periaatetta: Muodon ja hengen periaatteet. Voisimme keskittää ne vaikkapa sanoihin juridiikka ja moraali. Mutta viisaat ovat sanoneet, että missä moraali loppuu, siellä alkaa juridiikka. Henkisissä liikkeissä tämä näkyy erittäin selvästi. Niinpä Vuorisaarnan moraalista piittaamattomat kirkot panivat toimeen inkvission kaikkine julmuuksineen, tukeakseen pappisvaltaa ja kirkkoa laitoksena. "Laillisin" menetelmin kidutettiin ja poltettiin niitä, jotka näkivät Jeesuksen moraaliset opetukset ylevämmiksi kuin hengettömät rituaalit.

Edellä sanottu pätee sovellettavaksi myöskin teosofiseen liikkeeseen. H. P. Blavatsky oli Mestareitten lähettiläänä ja teosofisen sanoman julistajana ainoa oikeutettu, siis "juriidinen" henkilö, sanoak-

seen mitä teosofia on ja mikä on sen tarkoitus ja tehtävä. Mutta Teosofisen Seuran suuri enemmistö ja etenkin sen käytännöllisiä asioita hoitava ”viralinen” johto omaksui tuon Olcottin näkemyksen Seuran erinomaisuudesta ja niin sai moraali väistyä juridiikan tieltä. H. P. Blavatsky jäi kirjaimellisesti yksin, vaille sitä tukea, jota Seuran piti hänelle antaa ja jota antaakseen Seura oli perustettu. Tämän johdosta H. P. B. sanoikin: Mitä on Adyar (Teosofisen Seuran päämaja) ilman teosofiaa? Ei mitään. Ellei Seura ole uskollinen teosofialle, niin hän, H. P. B. pudistaa Seuran tomut jaloistaan. — Tämä sama ilmiö on toistunut enemmän tai vähemmän selvästi teosofisen liikkeen eri haarautumissa. Niinpä Pekka Ervast aloitti teosofisen työnsä Suomessa kirjallaan Valoa kohti, johti työtään, esitelmöi ja julkaisi kirjoja. Hän oli Suomen teosofisen liikkeen sielu ja henki, siis juridiikankin kannalta katsottuna ainoa todella ”laillinen” liikkeen johtaja, sillä olihan hän etevä okkultisti. Mutta hän, kuten H. P. Blavatskykin, asetti moraalin, Vuorisaarnan numero yhdeksi ja epätäydellisten ihmisten muodostamat epätäydelliset seurat ja järjestöt sääntöineen ja pykälineen vasta toiselle sijalle. Pekka Ervast asetti juridiikan palvelemaan moraalia. Kuitenkin seuran aate, joka ihanno i virkapaikkoja ja komeita nimityksiä, vei voiton, sillä käytännöllisiä asioita hoitamaan asetettu liikkeen johto turvautui juridiikkaan, asettaen moraalin palvelijakseen. Seuraus oli, että Pekka Ervast sai lähteä perustamastaan Teosofisesta

Seurasta. Tästä hän kirjoittaa Tietäjässä v. 1920 sivulla 340: "Olen saapunut merkilliseen käännekohtaan elämässäni. Voin melkein sanoa Hamletin tavalla: "olla vai eikö, siitä onkin kysymys". Kyseenalaista tuntuu todella olevan, voinko edelleen jatkaa tätä teosofis-okkultista työtäni Suomessa vai onko minun siirryttävä muille markkinoille, — kyseenalaista sekä aineellisessa että henkisessä suhteessa. Pystyykö aineellisesti katsoen teosofinen työni minua elättämään sillä arvokkaalla tavalla, minkä pitäisi kuulua kulttuurityöntekijälle, joka — ehkä suurimman — osan päivätyöstään on jo suorittanut? Tarvitaanko henkisesti katsoen Suomessa miestä, joka ikuisen elämän asioissa seisoo omilla jaloillaan ja jonka välityksellä henkimaailmalla on oma, muista riippumaton sanoma sanottavanaan.

"Jos ei näihin kysymyksiin voida vastata myöntävästi, silloin olen kuin "maurilainen, joka on tehvänsä suorittanut ja saa mennä".

Lainaamani Pekka Ervastian omat sanat puhuvat parhaiten puolestaan. Kun tähän vielä liitämme sen, että J. R. Hannula, joka oli tehnyt vuosikymmeniä teosofista työtä Suomessa, ollen Pekka Ervastian uskollinen työtoveri, sai lähteä sekä Teosofisesta Seurasta että Ruusu-Risti-järjestöstä siitä syystä, ettei hän uhrannut moraalia juridiikalle, niin saamme hyvän kuvan henkisen liikkeen kompastuksien syistä. Ne ovat aina johtuneet siitä, että seurat ja yhdistykset ovat tulleet tärkeämmiksi kuin Mestareitten sanoma. Tämän asian perinpohjainen ymmär-

täminen on suorastaan henkisten liikkeitten elinkysymys, sillä koko teosofinen liike kaikkine haarautumineen on raunioitunut tästä syystä. On kohtalokasta, että Kristuksen Valkoisen Veljeskunnan työ on yhä toistuvasti ajautunut matalikolle syystä, ettei ole osattu eroittaa toisistaan näitä kahta periaatetta. Vika ei ole itse muodoissa, niitä syntyy aina kun henkistä elämää käytännöllistetään, vaan kysymys on siitä kumpi hallitsee, pappisvaltakko vai Kristus. Tämän vuoksi J. R. Hannula toistuvasti opettikin, että henkinen elämä on oleva numero yksi ja kaikki muu vasta toisella sijalla.

Palataksemme vielä käsilläolevaan ihmiskunnan "oravanpyörään" toteamme, että vaikka länsimaisen kulttuurin saavutukset ovatkin tavallaan kaikkien ihmisten ulottuvilla ja aivan kuin yhteisomaisuutta, niin ankarasti ottaen tieteellis-teknillinen saavutusten rykelmä on muutamien harvojen aikaansaannosta. Kaikilla tieteen, taiteen ja tekniikan aloilla, samoin kuin valtiollisen ja sotilaallisen ponnistelun etunenässä on vain harvoja yksilöjä, kourallinen ihmisiä, jotka ovat raivanneet tietä aikamme saavutuksille. Oli vain yksi Edison, yksi Einstein jne., jotka avasivat uudet suunnat aivan kuin tyhjistä. Koulut ja yliopistot matkivat heitä, tutkivat heidän avaamiaan linjoja. Tämä merkitsee, että ihmiskuntaan on syntynyt harvalukuinen joukko sieluja, joilla on toisenlainen menneisyys kuin ihmiskunnan enemmistöllä.

H. P. Blavatsky opettaa, että kehitysjärjestelmän ”viides pyörä” on kriittillinen, sillä se on kuin jonkinlainen tuomion päivä. Niinpä viides kierros ratkaisee lopullisesti koko ihmiskunnan kohtalon. Siksi nykyinen viides juurirotukin, jonka ”tuomiopäivä” keskiytyy erikoisesti käsilläolevaan viidenteen alarotuun, on kriittillinen. Se on muodostunut kriittilliseksi koko ihmiskunnalle, mutta erikoisesti se koskee niitä ihmisiä, joilla on toinen menneisyys kuin enemmistöllä. Ne sielut, jotka ovat kotoisin varhemmista luomispäivistä ja siis tavallaan laiskanlängsillä, ovat karmallisesti kutsutut saavuttamaan ihmisyyden mitan ennen muita. Siihen on annettu tilaisuus tässä ajassamme, he saavat yrittää parastaan. He ovat etevämpiä älykkyydessä, tahtonsa voimakkuudessa ja heillä on mahdollisuus nyt nousta ja voittaa jälkeenjäämisensä moraalisessa alamittaisuudessa. Pekka Ervast mainitseekin, että on kuin pirut päästettäisiin irti, emmekä saata tätä kieltää. — Tältäkin näkökulmalta saatamme ymmärtää aikaamme, sen erikoisuutta ja sitä tuomiokautta, josta erikoisesti J. R. Hannula puhuu.

Pekka Ervast puhuu siitä, että totuudenetsijän elämä, hänen pyrkiessään elämän kaidalle tielle, on mystillistä kuolemaa ja henkistä uudestisyntymistä. Mystillinen kuolema tapahtuu päivätajuisessa elämissä, joten saatamme sanoa niinkin, että etsijä pyrkii tietoisesti näkyväisestä maailmasta näkymättömään maailmaan, siis kuolemanjälkeiseen elämään. Mutta sellainen elämä ei ole paikallinen, se on

psykologinen, se tapahtuu ihmisen sielussa. Ja kuitenkin se on sitäkin, että hän pyrkii tulevaisuuteen, siis pyrkii toteuttamaan sellaista elämäntapaa, jota ihmiskunta kokonaisuudessaan osaa toteuttaa vasta kaukaisessa tulevaisuudessa. Opettaahan teosofia, että tulevissa juuriroduissa toteutuu odotettu rauhan valtakunta. Se toteutuu välttämättömyytenä koko ihmiskunnassa. Mutta kun nykyaikana totuuttaetsivä ihminen aloittelee inhimillisempää elämää, niin silloin hän oikeastaan pyrkii tulevaisuuteen, sellaiseen olotilaan ja elämäntapaan, jollaista ei vielä ole yleisesti olemassa. Täten hän joutuu vähitellen heräämään yhä suurempaan todellisuuteen, kuten vainajakin kuolemanjälkeen.

Tämä on ymmärrettävissä siten, että ihminen joutuu kuolemaan jo eläessään, käymään läpi mystillistä kuolemaa ja sitä seuraavaa uudestisyntymistä. Prosessi alkaa siitä, että hän ensinnä näkee eli tajuaa ihanteen, teosofian valon, kristosofian henkisen moraalin. Se valo valaisee hänet hetkeksi ja hän eroittaa entisen elämänsä ja ihmiskunnan nykyisen elämän siitä ihanteesta, minkä hän nyt tajuaa. Hän oikeastaan joutuu silloin todellisuudessa samantapaiseen vaiheeseen, kuin vainaja kuollessaan. Vainajakin näkee kuollessaan korkeamman minänsä valaistuksessa entisen elämänsä ja osaa sitä aivan kuin tuomita, eroittaa jyvät akanoista. Samoin saa totuudenetsijä katsella kristosofian valossa elämän soitaista, väkivaltaista ja himollista elämää ja näkee, mihin hänen tulisi pyrkiä.

Vainaja joutuu tuonelaan ja jos hän on valistunut sielu ja vähän henkisesti hereillä, niin hän saa ryhtyä työhön vainajien auttamiseksi. Hän saa opetella poistamaan heidän vääriä käsityksiään kuolemanjälkeisestä elämästä, helvetinpelkoaan, materialistisia uskomuksiaan jne. Hän saa mennä kouluun, jossa häntä opetetaan auttajaksi. — Tämä kaikki tulee todellisuudeksi totuudenetsijän elämässä. Niinpä hän nykyaikana saa tutustua teosofiseen ja kristosofiseen kirjallisuuteen ja kukaties ottaa oppia niiltä, jotka ovat näissä asioissa enemmän kokeneet, olla mukana esim. kristosofisessa ryhmätyössä. Siinä hän samalla yhä enemmän kuolee jo eläessään pois kaikenlaisista taikauskaisista käsityksistä, kirkollisista, materialistisista ym., joten totuudenetsijän elämä on aivan todellista mystillistä kuolemaa ja sen jälkeistä henkistä, uudestisyntyvää elämää. Niin ikään hän ehkä ryhtyy vakavampaankin työhön henkisesti kuolleitten auttamiseksi, siis ihmiskunnan valistamiseksi.

Mutta vainajallekin tulee aikanaan välttämättömäksi astua kiirastuleen. Elämä on sillätavoin ankara, että se riisuu meistä pois kaiken sen, mikä ei kestä jumalallisen totuuden edessä. Hän saa riisuuntua suurista luuloistaan, sodan ja väkivallan halustaan, himollisista pyyteistään... Mutta se kaikki tapahtuu pakosta, se on luonnon välttämättömyyden sanelemaa. — Totuudenetsijä sitävastoin astuu mystilliseen kuolemaansa omasta tahdostaan ja niin hän luonnollisesti joutuu kiirastulta vastaavaan puhdistukseenkin oman pyrkimyksensä vaikutuksesta. Hän

astuu puhdistuksen tielle ja se ei ole vertauskuvalista, sillä siinä hän vapautuu paheistaan kokonaan.

Kaikki tämä on asteettaista heräämistä. Pyrkijä alkaa vähitellen ymmärtää, että hän onkin ollut oikeastaan syvässä unessa, aivan kuin kuolleessa tilassa, mutta vähitellen hänen silmänsä avautuvat. Herääminen on asteettaista. Alussa hän alkaa yhä enemmän ymmärtämään sitä uutta elämän käsitystä, joka on hänelle avautunut kristosofian kautta ja sen valossa hän alkaa tajuta sen, että koko ihmiskunta elääkin saatanan johdossa. Koko kulttuurimme kirkkoineen ja sivistyslaitoksineen on murhan hengen palveluksessa.

Tällainen herääminen asettaa hänet samalla älylliseen kiirastuleen, sillä hänen on näin saamansa valon avulla ryhdyttävä puhdistamaan sisäistä maailmaansa, tehtävä alussa ajatuselämässään perusteellinen suursiivous. Siinä saavat mennä kirkolliset käsitykset, materialistiset opit, politiikka, sotainto... Näin hän saa vähitellen sisäisen tasapainon ja selvän elämänymmärryksen. Samalla hän saa havaita, että hänen lähin ympäristönsä alkaa häntä vieroksua, paheksua, jopa pahimmassa tapauksessa vihatakin. Häntä pidetään vähintään jonkinlaisena yhteiskunnan luopiona. Kiirastuli kohtaa häntä täten toisten ihmisten taholta. Hän saa opetella sietämään toisia ihmisiä, rakastamaan heitä. Sillä mystillisen kuoleman yhteydessä pitää tapahtua uudestisyntymistä rakkauksessa.

Vähitellen ympäristö rauhoittuu ja hän saa olla ja

elää omaa elämäänsä. Ihmiset tottuvat vähitellen hänen erikoisuuksiinsa. Niinpä hänellä onkin tilaisuus ryhtyä työhön henkisesti nukkuneitten auttamiseksi, mutta se kaikki tapahtuu uudessa syvyydessä. Kristosofinen työ odottaa ja hän ryhtyy sitä tekemään kykyjensä puitteissa. Työ opettaa tekijäänsä, oppimalla kasvaa taito ja kyvyt. Hän lukee, tutkii, syventyy asioihin...

Mutta samoin, kuin vainaja ei voi välttää itsensä tuntemista, ei sitä voi välttää vakava totuudenetsijäkään. Hänen on vähitellen opittava tuntemaan itsensä. Hän on tietenkin yrittänyt tunkeutua sielunsa sisimpään, hän on jonkinlaisessa uskossa ja luottamuksessa, tunteissaan ja älyssään eläytynyt veljeyden henkeen, uskoen olevansa oikealla tiellä. Sillä hän luonnollisesti onkin, jos hänelle on Vuorisaarnan moraali tärkein elämän ojennusnuora. Mutta itsensä tunteminen on paljon syvällisempi asia, kuin hän kukaties on osannut aavistaakaan. Niinpä H. P. B:n Hiljaisuuden äänessä sanotaan, että itsensätunteminen on rakkaustekojen lapsi. Tämähän merkitsee, että rakkaustekoja suorittaessaan hänen heräämisensä tapahtuu siten, että sielulliset vaikuttimensa paljastuvat. Hän rakastaa kristosofista elämää, sen aatetta, maailmankatsomusta, elämänyymmärrystä. Ja hän tekee työtä sen puolesta, hän tekee siis rakkaustekoja. Näiden tekojen lapsena syntyy vähitellen itsensätunteminen. Mutta koska hän täten toteuttaa vapaaehtoisesti sitä vaihetta, jota vainaja on pakotettu kokemaan pakosta, niin hänen elämänsä on todellisuudessa kiirastulta, sielullista puhdistusta.

Harva ihminen tuntee itsensä niin perinpohjin, että hän tajuaisi todelliset motiivinsa, jotka kannustavat häntä henkiseen elämään. Syvällä sielun pohjalla saattaa olla jokin itsekäs pyyde, kunnian tai vallan tavoite. Tai saalistamisen halu. Etsijä on siten henkisesti unessa, ettei hän sitä tunne. Häneltä puuttuu itsetuntemus. Mutta kun hän vapaaehtoisesti antautuu henkiseen työhön, rakkaustekojen suorittamiseen, niin silloin hän oikeastaan sanoo elämälle, ellei sanoillaan ja aivan tietoisesti, niin kuitenkin rakkausteoillaan: Kasvata minua nyt, opeta minua elämä ja karma, että tulisin oikeaksi ihmiseksi. Ja elämä opettaa. Miten?

Etsijä on luonnollisesti pohtinut kysymystä vanhan ja uuden liiton erosta, pohtinut sitä Pekka Ervastin esittämällä tavalla. Hän on ehkä sitä ymmärtänytkin teoreettisesti, mutta häneltä puuttuu käytännöllistä kokemusta. Hän ei ole kukaties itse osannut elää uudessa liitossa, vaan hän onkin elänyt vanhassa. Paavalikin sanoo, että kun teemme hyviä tekoja, niin palkka tulee laista, mutta kun elämme uskossa, niin palkka tulee armosta. Paavali puhuu uskonkin yhteydessä palkasta, mutta sehän on kuva-puhetta. — Sillä mikä sitoo meidät karmaan? Se, että teemme jotain palkan toivossa, kuten J. R. Hannula niin selvästi opettaa. Teemme hyviä tekoja, uhraudumme henkiselle elämälle, ponnistelemme kykjemme mukaisesti tämän asian parissa..., mutta se kaikki tapahtuu palkan toivossa. Koko viralliskristillinen elämänkäsityshän perustuu siihen, että eläi-

simme kristillistä elämää taivaallisen palkan takia, että saisimme, kuten sanotaan, kuolemanjälkeisen onnen. Papisto yleensä tyytyy maalliseen palkkaan, virkapaikkojen suomaan hyvyyteen, mutta varsinainen maallikkokristitty ajattelee kuolemanjälkeistä palkkaa. Täten annamme karmalle käskyn korvata meille ponnistuksemme, näin sidomme itsemme karmallisilla siteillä. Tämä on vanhan liiton elämää. Pekka Ervast opettaakin, että kun etsijä ponnistelee, mietiskelee, puhdistaa itseään jne., niin hän tietää, että hän saavuttaa tuloksia, koska karma mittaa tekojemme mukaan. Näin kasvamme ja kasvatamme itseämme karman koulussa. Tämä on kaikki oikein a i k a n a a n, sillä emmehän mitään saavuta, emme opi ja kasva paremmiksi ihmisiksi, ellemme yritä. Puhdistuksen tiellä on täten pyrittävä. — Mutta historiallisesti elämme jo uuden liiton ajassa ja siihen meidän on tultava myöskin yksilöllisesti. Se tapahtuu siten, että opimme tekemään henkistä työtä ilman palkan toivoa. Mutta vanha elämämme istuu meissä lujassa. Palkan toivosta on saattanut kasvaa luontemme. Olemme kukaties kasvaneet niin lujasti tähän vanhan liiton vakaumukseen, että elämän täytyy tehdä meissä aivan kuin leikkaus, ennen kuin pääsemme irti vanhasta ja osaamme siirtyä uuteen liittoon käytännössä. Tästä syystä voimme joutua ah-
taalle. Elämä asettaa meidät tilanteeseen, jolloin meidän täytyy katsella tekojemme motiiveja silmästä silmään. Sellainen tilanne voi olla todellista helvettiä. Voimme kukaties siinä joutua itsellemme

ja jumalallemme tunnustamaan, että vuosien ja kenties vuosikymmenien työmme onkin tapahtunut palkan toivossa. Joku Viisauden Mestareista muistaakseni sanoikin, etteivät teosofit kyenneet tekemään mitään ellei siitä tullut heille palkkaa, kunniaa, mainetta, valtaa tai muuta ansiota. Ja samat ansat ovat jokaisen etsijän edessä. Mutta elämä kasvattaa meitä uuteen liittoon, siis elämään uskossa, tekemään rakkaustekoja ilman palkkaa. Tähän viittaa Paavalikin, sillä kyllä uskossa eläminenkin aiheuttaa ”palkan” siten, että usko johtaa myös seurauksiin. Mutta uskon seuraus on armon o. Pyrkijän oma sielullinen asenne kun ei ole vaativa, niin armo, eli se ilo, onni, autuus... mikä seuraa uskoa, on hänelle ansaitsematonta, se on armoa, se on Jumalan lahja. Tätä P. E. kuvailee hyvin sattuvasti kirjassaan ”Ruusu-Ristin syntysanat Suomessa”. Hän sanoo, ettei hän tuntenut itse mitään ansainneensa. Hän vain oli aina rakastanut mestarin sanomaa, oli aina pyrkinyt totuuden lähteille totuuden itsensä takia.

Tämän sanoman valossa meidän onkin mahdollista tutkia itseämme perinpohjin. Saatamme peilata itseämme ja todeta, olemmeko astuneet puhdistuksen tielle vai tallaammeko paikoillamme. Jos teemme henkistä työtä palkan toivossa, niin silloin olemme vielä kaukana uuden liiton hengestä. Silloin saatamme myöskin aavistaa, että joskus tulemme elämän itsensä asettamana sellaiseen kohtaan, jolloin meidän on tehtävä tili motiiveistammè. Elämä ei anna itseään pilkata. Tapahtuu kerran herääminen siten,

että selvästi näemme motiivimme virheellisyyden. Tämä saattaa olla sängen vaikea kokemus. Voi käydä niinkin, että näemme tehneemme henkistä työtä vuosikymmeniä vääristä motiiveista. Sellainen näkemys voi olla niin kova isku, ettei siitä hevillä selviä. Se voi tehdä ihmisen aivan mäsäksi. Mutta kun sen kiirastulen voittaa ja nöyrtyy suuren elämän edessä, niin se on samalla merkillinen uudestisyntyminen. Sitä se on siksi, että se on elävä kokemus, eikä vain ajateltu olettaus. On kuin olisi käynyt läpi mitä ihmeellisimmän kylvyn ja syntynyt aivan uudeksi ihmiseksi.

Tämän jälkeen voidaankin puhua kuolemanjälkeisestä taivastilasta, mystillisen kuoleman jälkeisestä onnesta. Se on deevakhaania maan päällä. Mutta todellisuudessa se on sitä, että näin puhdistunut ihminen elää tulevaisuuden elämää, hän elää nyt tällä hetkellä sellaista elämää, jota suuri ihmiskunta elää vasta tulevaisuudessa. Ja puhdistuksen tien jälkeen se on todellista.

Tällä tavalla kaksi maailmaa on meissä itsessämme ja samalla tässä ihmiskunnassa samanaikaisesti olemassa. Tässä on vanha ja uusi, näkymätön ja näkyväinen maailma samalla hetkellä. Elämä on sitä, että näkymätön maailma pyrkii meidän kauttamme näkyväiseen maailmaan ja samalla tämä näkyväinen maailma pyrkii näkymättömiin. Tästä syystä nykyaikana näkyy erittäin selvästi kaksi periaatetta. Vanha periaate nojautuu sotaan ja väkivaltaan, siinä astuvat helvetin voimat maan päälle. Uusi periaate

on kotoisin Kristuksesta, se tähtää ihmisyyteen. Olemme asetetut näiden kahden välille ja siinä olisi osattava tehdä valinta. Tämä nykyajan tilanne ei ole oletamus eikä joku filosofinen päätelmä, vaan se on karkea todellisuus. Se on silmiemme edessä. Siksi kristosofia erikoisesti opettaakin, että on muodostettava henkisiä työryhmiä, joissa tehdään totta Mes-tareitten opetuksista ja näin aloitetaan uusi maailma ja uusi ihmiskunta. Sen moraalinen pohja on Vuorisaarnan elämänymmärrys, jonka Pekka Ervast ja J. R. Hannula ovat tehneet meille selväksi. Ihmiskunnan kehitys tähtää siihen, että tulevissa juuriroduissa toteutuu koko ihmiskunnan kohdalla ihmisyyden valtakunta, sillä taivasten valtakunta on kutsuttu toteutumaan maan päällä.

Jos työtä tehdessämme alamme luisua siihen ansaan, että tunnemme olevamme jotenkin toisten yläpuolella, niin silloin on hyvä muistaa Pekka Ervastian sanat Olcottista, että Olcott oli karmallisesti siinä asemassa, että hän joutui Blavatskyn työtoveriksi. Olcottin asema Teosofisen Seuran presidenttinä ja Blavatskyn työtoverina ei merkinnyt sitä, että Olcott olisi ollut kyllin pätevä henkisesti katsoen, vaan sitä, että hän oli ennen tehnyt henkisen elämän eteen sellaisia palveluksia, että ne asettivat hänelle uusia mahdollisuuksia. Vanha karma oli hänellä apuna, eikä niinkään paljon henkiset edellytykset. Tällainen opetus on omiaan meitä nöyryyttämään ja avautumaan Kristuselämälle.

Kristosofista kirjallisuutta

Pekka Ervast:

Tietäjän Aarteisto I	—	2.000:—
Tietäjän Aarteisto II	—	2.500:—
Tietäjän Aarteisto III	—	2.500:—

J. R. Hannula:

Kristosofian Polulla	—	2.000:—
Vallitseeko ihmiselämässä laki	—	400:—
Ei vain leivästä	50:—	100:—
Vuorisäärnan oppilaan näkökulmasta I—V	700:—	—
Jos Krisusta seuraisin	150:—	200:—
Elämä Jumalassa	250:—	330:—
Vihkimyksistä	250:—	330:—

Väinö Lehtonen:

Elämän arvoitus	150:—	200:—
Matkalla Temppeleihin	150:—	200:—
Danielin kirja	200:—	280:—
Liitto	220:—	300:—
Ihmisyden puutarha	—	300:—
Mitä on kristosofia	—	250:—

S. A. Kosonen:

Katso ihmistä	150:—	200:—
Ajan polttavin kysymys	170:—	220:—
Pekka Ervastian elämä	100:—	—

Martta Jalava:

Kasvatustyö	—	200:—
Aidin ihanteet	30:—	—

Leena Jaale:

Viesti kristosofisesta ryhmätyöstä	—	300:—
--	---	-------

Mimmi Korhonen — Alma Allinniemi:

Tie kristosofiaan	100:—	—
-------------------------	-------	---

Tilataan osoitteella:

Neiti Alma Allinniemi,
Tampere, Santalahdentie 7, E 13.

Hinta 500:—